

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ

**Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттары
Шоғырландырылған қаржылық есептілік және
Тәуелсіз аудитор есебі**

31 желтоқсан 2016 ж.

Мазмұны

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп.....	1
Пайда немесе шығын және басқа жиынтық кірістер туралы шоғырландырылған есеп.....	3
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп.....	4
Ақшалай қаражат қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп.....	5

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТУЛЕР:

1 Самұрық-Энерго тобы және оның қызметі.....	7
2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері.....	8
3 Жаңа есептік ережелер.....	23
4 Есептік саясатты пайдаланудағы маңызды есептік бағалаулар мен кәсіби ой-пікірлер.....	26
5 Сегменттер бойынша ақпарат.....	35
6 Байланысты тараптардың есептемелері мен операциялары.....	38
7 Негізгі құралдар.....	42
8 Материалдық емес активтер.....	43
9 Инвестициялық меншік.....	44
10 Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың инвестициялары.....	45
11 Басқа ұзақ мерзімді активтер.....	47
12 Тауар-материалдық қорлар.....	47
13 Негізгі қызмет бойынша дебиторлық қарыз және басқа дебиторлық қарыз.....	48
14 Басқа қысқа мерзімді активтер.....	49
15 Ақша қаражаты және олардың эквиваленттері.....	49
16 Сатуға арналған істен шығатын топ активтері.....	50
17 Капитал.....	51
18 Қызметкерлерге өтемақылар бойынша міндеттемелер.....	52
19 Қарыздар.....	53
20 Басқа ұзақ мерзімді міндеттемелер.....	63
21 Негізгі қызмет бойынша кредиторлық берешек және өзге де кредиторлық берешек.....	64
22 Табыс.....	64
23 Сатылымдардың өзіндік құны.....	65
24 Басқа кірістер, таза.....	65
25 Жалпы және әкімшілік шығындар.....	66
26 Қаржылық табыстар.....	66
27 Қаржылық шығындар.....	67
28 Салықтар.....	67
29 Тоқтатылған қызмет.....	71
30 Шартты және келісімшартты міндеттемелер мен операциялық тәуекелдер.....	72
31 Бақыланбайтын үлес.....	74
32 Негізгі еншілес, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындар.....	76
33 Санаттар бойынша қаржылық құралдар.....	78
34 Қаржылық тәуекелдерді басқару.....	78
35 Қаржылық құралдардың әділ бағасы.....	81
36 Есептік кезеңнен кейінгі оқиғалар.....	83

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ АКЦИОНЕРІ ЖӘНЕ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНЕ

Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитінің нәтижесі бойынша аудиторлық қорытынды

Пікір

Біздің пікірімізше, шоғырландырылған қаржылық есептілік «Самұрық-Энерго» АҚ (бұдан әрі «Компания») және оның еншілес ұйымдарының (бірлесіп «Топ» деп аталады) 2016 жылдың 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ жоғарыда көрсетілген күнмен аяқталатын жыл ішіндегі оның қаржылық нәтижелері мен ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес барлық маңызды жақтарынан анық көрсетеді.

Аудит тақырыбы

Біз Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігіне аудит жүргіздік, ол келесілерді қамтиды:

- 2016 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есеп;
- жоғарыда көрсетілген күнмен аяқталатын жыл ішіндегі пайда немесе шығын және басқа жиынтық кірістер туралы шоғырландырылған есеп;
- жоғарыда көрсетілген күнмен аяқталатын жыл ішіндегі капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп;
- жоғарыда көрсетілген күнмен аяқталатын жыл ішіндегі ақшалай қаражаттардың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп;
- есеп саясатының негізгі ережелеріне және басқа да түсіндірме ақпаратты қоса алғанда, шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертулер.

Пікір білдіру үшін негіз

Біз аудитті халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргіздік (ХАС). Осы стандарттарға сәйкес Біздің жауапкершілігіміз «Аудитордың шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудитіне жауапкершілігі» бөлімінде төменде сипатталған.

Біз алған аудиторлық дәлелдер өз пікірімізді білдіру үшін негізді қамтамасыз ету үшін жеткілікті және тиісті болып табылады деп есептейміз.

Тәуелсіздік

Біз халықаралық бухгалтерлер этика стандарттары Кеңесінің профессионалды бухгалтерлер этика Кодексіне сәйкес Топқа тәуелсізбіз. Біз ХБЭСК Кодексіне сәйкес өзге этикалық міндеттерді орындадық.

Біздің аудит тәсіліміз

Қысқаша шолу

- Жалпы Топтың маңыздылығы: 1,195 млн. теңге, салық салынғанға дейінгі пайданың 5% құрайды.
- Біз Компанияға және оның Қазақстан аумағында орналасқан 9 еншілік кәсіпорынына және бір бірлескен кәсіпорынына аудит жүргіздік.
- Біздің аудиттың көлемі барлық активтердің 90%, жалпы табыстың 90% және Топтың таза пайдасының абсолюттік мөлшерінің 85% қамтыды.
- Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздануы: «Екібастұз Станциясы-1» ЖШС («ЕМАЭС-1»), «Алатау Жарық Компаниясы» АҚ («АЖК»), және «Алматы электр станциялары» АҚ («АлЭС»).
- «Екібастұз Станциясы» МАЭС-2 инвестициясының құнсыздануы.
- Үздіксіз қызмет қағидасы.
- БЖЭС келешегі: инвестицияның құнсыздану қаупі және үлесті сатып алу міндетемесі.

Біздің аудит методологиямыз маңыздылықты анықтау және шоғырландырылған қаржылық есептің маңызды бұрмалануының тәуекелдерін бағалауын қамтиды. Атап айтқанда, біз қай жерлерде басшылық субъективті пайымдау жасағанын талдадық, мысалы, жорамалдар мен табиғатына байланысты белгісіз болашақтағы оқиғаларды талдауды талап ететін маңызды бухгалтерлік бағалауларды.

Біз сондай-ақ басшылықтың ішкі бақылауларды елемей тәуекелін қарастырдық, соның ішінде, басқа да мәселелермен қатар, алаяқтықпен туындалған елеулі бұрмалау қауіп белгілерінің барлығын бағаладық.

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ (жалғасы)

3 – бет

Маңыздылық

Аудит көлемін анықтауға маңыздылықты қолдануымыз септігін тигізді. Аудит қаржылық есептілікте елеулі бұрмалаулардың болмауына жеткілікті сенімділік алу үшін жобаланған. Бұрмалау алаяқтық немесе қателіктер салдарынан туындауы мүмкін. Олар маңызды болып саналады, егер жеке немесе жиынтығында, олар шоғырландырылған қаржылық есептілігі негізінде қабылданған пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне ықпал етуіне негіз бар деп күтілсе.

Біз өзіміздің кәсіби пікірімізге сүйене отырып, маңыздылық үшін қажет төмендегі кестеде көрсетілгендей белгілі бір сандық мөлшердегі шектер орнаттық, соның ішінде тұтастай алғанда шоғырландырылған қаржы есептілігі үшін жалпы топтық маңыздылық үшін. Осы мөлшерлердің арқасында, және де сапалы факторларды есепке ала отырып, біз аудиттің көлемін, түрін, мерзімін және біздің аудиторлық шаралардың ауқымын анықтадық, сондай-ақ бұрмалаулардың жеке немесе жиынтығында шоғырландырылған қаржылық есепке тигізетін септігін бағаладық, тұтастай алғанда.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деңгейіндегі маңыздылық

1,195 млн. теңге

Берілген деңгей қалай анықталды

салық салынғанға дейінгі пайданың 5%

Маңыздылық белгілерін қолдану негіздері

Біз бағдарлық көрсеткіш ретінде салық салынғанға дейінгі пайданы қолдануға шешім қабылдауымыздың себебі осы көрсеткішті пайдаланушылардың Топтық қызметінің нәтижесін бағалау мақсатында қолдануы, және де ол көпшілік мақұлдаған бағдарлық көрсеткіш болып табылады.

Біз 5% тең болатын маңыздылықты осы секторда табыс табуға бағытталған кәсіпорындар үшін қолданысқа ие сандық шектеулердің ауқымына кіргені үшін орнаттық.

Аудиттің негізгі мәселелері

Негізгі аудит мәселелері, біздің кәсіби пікіріміз бойынша, ағымдағы кезеңнің шоғырландырылған қаржылық есептілікке жүргізілген аудит үшін маңызды деп есептелінетін мәселелер болып табылады. Біз бұл мәселелерді шоғырландырылған қаржылық есептілікке жүргізілген аудит мәтінінде біртұтас алып қарастырдық, және бұл мәселелерге байланысты бөлек пікір білдірмейміз

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудит барысында аудиттың негізгі мәселелері қалай ескерілді

*Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздануы:
ЕМАЭС-1, АЖК және АлЭС*

№4 ескертуді қараңыз

2016 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдайда жүргізілген талдауға сүйене отырып, Топ басшылығы төмендегі қорытындыға келді:

- а) АЖК күрделі шығыстарын жабу үшін электр қуатының ағымдағы тарифтерінің жетіспеушілігі негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздану мүмкіндігінің белгісі болып табылады;
- б) электр энергиясы нарығында бәсекелестіктің артуы, экономикалық өсудің тоқырауы және оның ЕМАЭС-1 электр энергиясының сатылу көлемінің өсуіне және болашақтағы тарифтеріне теріс ықпалын тигізуі негізгі құралдардың құнсыздану мүмкіндігінің белгісі болып табылады.
- в) басшылық АлЭС негізгі құралдарының құнсыздануының белгілерінің бар болуына талдау жасап, 2016 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдайда құнсыздану белгілері жоқ деп қорытындылады. Бұл ретте, алғашқы жарты жылдықтағы қызметтің нәтижелеріне сүйене отырып, негізгі құралдардың құнсыздану мүмкіндігінің белгісін көрсететін төмендегідей үрдістер бақыланды: жылу энергиясының сатылу көлемінің төмендеуі және 2016 жылы жылу энергиясының тарифының жоспарланған ұлғаюын уәкілетті органдар тарапынан құптамауы;

Топ басшылығы тәуелсіз сарапшыларды негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздануын тексеру мақсатында жалдады.

Біз басшылықтың қаржылық емес активтердің құнсыздануының тексеру үшін қолданылған моделдерін алып, танысып және бағалап, сондай-ақ олардың әдістемесін және негізгі пайымдауларын бағаладық, және олардың бюджеттер мен бизнес-жоспарларға, сыртқы ақпараттарға және біздің сараптамаға сәйкестігін, саланың ерекшелігін назарға ескере отырып тексердік.

Біз құнсыздануды бағалау кезінде пайдаланылған болжамдарға мен әдістемесі қатысты біздің қорытынды қалыптастыру біздің бағалау сарапшылар айналысады.

Құнсыздануды бағалау барысында қолданылған әдістемеге және пайымдауларға қорытынды жасау мақсатында біз бағалау саласындағы өз сарапшыларымызды жалдадық.

Басшылықтың негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздануын бағалауына қатысты біз төмендегідей шараларды атқардық:

- басшылық жалдаған тәуелсіз сарапшылардың құзыреттілігін, біліктілігін, тәжірибесін және объективтілігін бағалау;
- басқа топтардан дербес ақша қаражатының ағындарын тудыратын анықталатын активтер топтарын анықтау талдау;

Аудиттің негізгі мәселелері

Сонымен қатар, шикізат құнының төмендеуі салдарынан болған қаржылық нарықтағы жалпы тұрақсыздық, Теңге бағамының тұрақсыздығы және өзге де факторлардың әсер етуімен, жәнеде сезімталдық талдауларының сараптамасының көрсеткіші бойынша АЛЭС-тің негізгі құралдарының құнсыздануы тексеруінің 2015 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша нәтижелері сезімтал болып есептелінгендіктен, Топ басшылығына тәуелсіз сарапшыларды жалдауына тура келді. Осы мақсатта тәуелсіз сарапшы АЛЭСке жасалынған инвестициялардың өтелетін құнын ХҚЕС 36 «Активтердің құнсыздануы» стандартына сәйкес бағалап, құнсызданудың жоқтығы туралы қорытындыға келді. Басшылық сараптама нәтижелерін АЛЭС негізгі құралдардың құнсыздануының жоқтығын растау мақсатында қолданды.

Біз Топтың негізгі құралдары мен материалдық емес активтерінің құнсыздануына, олардың маңыздылығын ескере отырып оларға ерекше назар аудардық (2016 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың 74% активін құрайтын негізгі құралдар мен материалдық емес активтер 778,476,909 мың теңгеге тең), сондай-ақ осыған байланысты, басшылықтың негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің пайдалану құндылығын бағалау күрделі мәселе болып табылады, себебі, ол Топтың болашақ нарықтық және экономикалық жағдайы мен қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижелеріне қатысты елеулі пайымдаулар мен бағалауларды қолдануға негізделген.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің пайдалану құндылығын анықтауда пайдаланылған негізгі жорамалдар электр энергиясын сату көлемі мен тариф болжамдарын қамтыды. Сонымен қатар, пайдалану құндылығын анықтауда негізгі жорамалдар ретінде өсу қарқыны және дисконт мөлшерлемесі болып танылды.

Аудит барысында аудиттің негізгі мәселелері қалай ескерілді

- тексеру жүргізу барысындағы басшылықтың негізгі пайымдауларының нақтылығы мен орындылығын тексеру;
- модельдердің басқа да кіріс мәліметтерін және оларды растайтын құжаттармен салыстыру, соның ішінде Даму Жоспары және Даму Жоспардың іс жүзіндегі нәтижелерімен салыстыру сияқты, егер олар орынды деп танылған жағдайда;
- құнсыздануға тексеруді бағалау мақсатында басшылықпен бірқатар сұхбаттарды жүргізу;
- негізгі жорамалдардың негіздемелі мүмкін өзгерістерінің ықпал етуін қарастыру.

Біз сондай-ақ ХҚЕС (IAS) 36 «Активтердің құнсыздануы» сәйкес шоғырландырылған қаржылық есептің 4-ескертпесіндегі ақпараттың ашылуының жеткіліктілігіне назар салдық.

Жүргізілген шаралардың нәтижесінде, біз мынадай қорытындыға келдік: қолданылған негізгі жорамалдар тиісті ағымдағы жағдайларға лайықты, қаржы есептілігінде көрсетілген құнсызданудан болған шығын сомасы жеткілікті, ал ақпараттың ашылуы ХҚЕС (IAS) 36 "Активтердің құнсыздануы" стандартына сәйкес.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудит барысында Аудиттің негізгі мәселелері қалай ескерілді

ЕМАЭС-2-ге жасалған инвестицияның құнсыздануы.

№4 ескертуді қараңыз.

Топтың және «Интер-РАО» ААҚ-ның бірлескен бақылау кәсіпорны болып табылатын «Екібастұз Станциясы МАЭС-2» АҚ-ның үшінші энергоблогын салу 2026 жылға дейін кейінге қалдырылды, солтүстік аймақтағы генерациялау қуатының профицитіне байланысты. Аталған факт, аяқталмаған құрылыстың құнсыздану мүмкіндігінің белгісі болып табылады. 2016 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдайдағы аяқталмаған құрылыстың құны 95,000,000 мың теңгені және Топтың ЕМАЭС-2-ге жасаған инвестициясының құны 31,810,629 мың теңгені құрайды.

«Екібастұз Станциясы ГРЭС-2» АҚ-ның қаржылық есебінің аудиторы басқа тәуелсіз аудитор болып табылады.

Біз аталған инвестицияның баланстық құнының маңыздылығымен және оның өтелетін құнын бағалау процессінің күрделілігін ескере отырып, бұл сұраққа ерекше назар аудардық.

Біз «Екібастұз Станциясы ГРЭС-2» АҚ-ның тәуелсіз аудиториның жұмыс құжаттамасына шолу жасап, онымен қатар басшылықтың инвестицияны тексеру барысында қолданған әдіснамасы мен негізгі жорамалдарын талқыладық.

Сонымен қатар, біз Топтың басшылығымен және Аудит Комитетімен аталған инвестицияға қатысты болашақ жоспарларды талқыладық.

Біз Топтың басшылығының бұл инвестицияны құнсыздауға қажеттіліктің жоқтығымен келістік.

Үздіксіз қызмет қағидасы

4-ескертуді қараңыз

2016 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдайда Топтың қысқа мерзімді міндеттемелері оның қысқа мерзімді активтерінен 85,200,977 мың теңгеге асты.

Топтың қысқа мерзімді міндеттемелерінің өсуі Самұрық-Энергия еурооблигацияларының төлемін өтеу мерзімінің, яғни, 2017 жылдың желтоқсанының жақындауы болып табылады. Құны 500 млн. АҚШ долларын, немесе 166,645,000 теңгені құрайтын еурооблигациялар 2016 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдайда қысқа мерзімді міндеттеме ретінде жіктелген.

Топтың қаржылық есеп дайындау барысындағы үздіксіз қызмет қағидасының орындылығын бағалау аясында, біз келесі рәсімдерді орындадық:

- Біз басшылықтан 2017 жылы күтілетін ақшалай ағымдарын алып және оны талдай отырып, олардың міндеттемелерді өтеуге жеткіліктілігін атап өттік. Біз Топтың 2017 жылы операциялық қызметтен түсетін оң ақшалай ағымының және еурооблигациялар мен басқа да қысқа мерзімді қарыздардың қайта қаржыландырылуы есебінен өз қысқа мерзімді міндеттемелерін өтеуді жоспарлайтындығын атап өттік.

Аудиттің негізгі мәселелері

Осылайша, 166,645,000 теңгені құрайтын және 2017 жылдың желтоқсанында өтелетін еурооблигациялар, барлық қысқа мерзімді міндеттемелердің 66% құрайды. Бұл ретте, негізгі қызметтер бойынша кредиттік міндеттемелер мен басқа қысқа мерзімді кредиттік міндеттемелер едәуір төмендеген.

Сондай-ақ, біз 5,841,514 мың теңгені құрайтын қысқа мерзімді міндеттемелердің Алматы қаласының әкімшілігінің алдындағы міндеттеме екендігін, және оның бейбітшілік келісім бойынша қол қойылғандығын, және оны өтеу үшін ақшалай қаражаттың жұмсалудың қажетсіз екендігін атап өттік.

Біз Топтың өз міндеттемелерін мерзімінде өтелуі үшін ақшалай қаражаттың қорлары жеткілікті болатындығына, және Топтың үздіксіз қызмет қағидасына сәйкес өз қызметін жалғастыру мүмкіндігінде маңызды белгісіздіктердің бар болуына назарымызды тоғыстырдық.

Аудит барысында Аудиттің негізгі мәселелері қалай ескерілді

- Топ еурооблигациялар бойынша қарыздарды қайта қаржыландырылуының оңтайлы нұсқаларын әзірлеу үшін халықаралық сарапшыларды жалдады.
- Топ 2016 жылдың 9 желтоқсанында еурооблигацияларды қайта қаржыландыру үшін ЕҚДБ-мен 100 миллион еуроны немесе 35,242,000 мың теңгені құрайтын қарыз келісімшартқа қол қойды.
- Топ 2017 жылы құны 30,000,000 мың теңгені құрайтын активтердің сатылуын күтеді. 16-ескертуді қараңыз.
- Жеке банктер еурооблигацияларды қайта қаржыландыру және де басқа мақсаттарға орай құны 40,000,000 мың теңгені құрайтын жаңартылатын несиелік желілерді ұсынуға даярлығын білдірді.
- Біз сараптама жүргізу барысында Республиканың энергожүйесінің қалыпты жұмысын қамтамасыз ету үшін Топтың стратегиялық маңыздылығына көңіл бөлдік.

Топтың басшылығымен талқылаудың және өткізілген рәсімдердің нәтижесінде, біз Топтың шоғырландырылған қаржылық есебінің бекітілген күнгі жағдай бойынша, Топтың еурооблигациялар бойынша қарызын өтеу үшін қосымша ақшалай қаражаттың түсуінің бірнеше нұсқаларының бар екендігін, сондықтан Топтың үздіксіз қызмет қағидасы негізінде өз қызметін жалғастыру қабілетіне күмән туғызатын маңызды белгісіздіктің жоқ екендігін қорытындыладық.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудит барысында Аудиттің негізгі мәселелері қалай ескерілді

БЖЭС келешегі: инвестицияның құнсыздану қаупі және үлес сатып алу міндеттемесі

4 және 10 ескертулерді қараңыз.

«Балқаш ЖЭС» АҚ (ары қарай - «БЖЭС») Топтың қауымдасқан компаниясы болып табылады. БЖЭС акционерлері Samsung C&T Corporation және Самұрық-Энерго АҚ болып табылады, және олардың қатысу үлесі тиісінше 50% + 1 акция және 50% - 1 акцияны құрайды. 2016 жылдың тамыз айында Samsung C&T Corporation ресми түрде БЖЭС акцияларын сатуға қатысты опцион пайдалануға, және БЖЭС құрылысына қатысты ЕРС келісімшартын тоқтата тұру ниетін білдірді. Егер тараптар бірлескен кәсіпорынның қызметіне қатысты өзара ортақ келісімге келе алмаса, онда Компания БЖЭС акциясын сатып алу үшін 192 млн. АҚШ долларын төлеуге міндетті, және бұл ретте БЖЭС-ке жасалған инвестицияның құнсыздану қаупі бар.

Бұл сұрақ Топ үшін аса маңызды болып есептеледі, өйткені инвестицияның баланстық құны маңызды болып табылады (2016 жылдың 31 желтоқсандағы жағдайда 27,570,522 мың теңгені құрайды), ал ол мәселені шешу үшін Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Самұрық-Қазына ҰӘҚ АҚ тарапынан жан-жақты қолдауды талап етеді.

Біз өз назарымызды ХҚЕС сәйкес шоғырландырылған қаржылық есепте ол мәселенің есепке алу орындылығын және оған байланысты ақпараттың орынды ашылуына тоғыстырдық.

Біз осы сұраққа қатысты хаттамаларды, басқа да құжаттарды және шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген ескертулерді алдық және оларды талдадық.

Осының негізінде және Топтың басшылығымен талдаулардың нәтижесінде, біз Топтың Samsung C&T Corporation компаниясына қатысты келіссөздердің жалғасуына Қазақстан Республикасы Үкіметенің тарапынан қолдау алғанын, сондай-ақ, Топтың басшылығы мен Үкімет құзырлы өкілдерінің Samsung C&T Corporation компаниясымен бірқатар келіссөздер жүргізгенін атап өттік. Аталған келіссөздер осы есептің күні жағдайында жалғасу үстінде.

Біз Балқаш ЖЭС-ның құрылысының қаржылық моделін алып, зерттедік және бағаладық, сондай-ақ, саланың ерекшелігін есепке ала отырып, моделде қолданылған әдіснамасына мен негізгі жорамалдарға бағалау жүргіздік. Біз жобаның қаржылық моделінде қолданылған жорамалдар мен әдіснамасына қатысты қорытынды шығару мақсатында бағалау саласындағы өз сарапшыларымызды жұмылдырдық.

Біз моделдегі негізгі жорамал БЖЭС пен KEGOC АҚ-ның (электр желілерін басқару компаниясы және Қазақстан Республикасы электр энергетикасының бірыңғай жүйесінің ұлттық операторы) арасындағы электр қуатын сатып алу туралы жасалған келісімшарт болып табылатынын, жәнеде аталған келісімшарт бойынша БЖЭС тарапына жасалынатын қуат үшін төлемдер осы жобаға жасалған инвестициялардың қайтарылуын қамтамасыз ететінін атап өттік. Модельде қолданылған тарифтер қуат сатып алуға жасалған келісімшартқа негізделген.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудит барысында Аудиттің негізгі мәселелері қалай ескерілді

Сондай-ақ, біз бұл жобаның жалғасуына негізгі шарт болып есептелінетін Қазақстан Республикасы Үкіметінің тарапынан жіберілген қолдау хаты екендігін атап өттік. Қазіргі уақытта, кредиторлар мен мемлекеттік органдар арасында жобаны қолдау хатының шарттарына қатысты келіссөздер жүргізіліп жатыр.

Біз БЖЭСке жасалған инвестиция және Samsung C&T Corporation сату опционына қатысты ақпаратты ашу мен есепке алу тәртібіне қойған ХҚЕС (IAS) 36 «Активтердің құнсыздануы», ХҚЕС (IAS) 37 «Резервтер, шартты міндеттемелер мен шартты активтер», ХҚЕС (IAS) 39 «Қаржы құралдары: тану және бағалау» және ХҚЕС (IFRS) 7 «Қаржы құралдары: ақпаратты ашып көрсету» техникалық талаптарын қарастырдық. Жүргізілген рәсімдердің нәтижесінде, инвестиция мен міндеттемелердің баланстық құнына біз қандай да бір түзетулер ұсынған жоқпыз.

Біз аудиторлық қорытындының шығарылу күні жағдайында осы жобаның жалғасу шарттарына қатысты келіссөздер аяқталмағанын, және тиісінше, аталған шарттардың барлық тартылған тараптарға міндеттеу сипаты бар формасында бекітілмеген. Барлық жоғарыда айтылған мәселелерге қатысты болашақтағы оқиғаларды алдын ала болжау мүмкін емес болғандықтан, Топтың инвестиция құнын түгелдей болашақта өтеуге, немесе оған қосымша міндеттемелердің пайда болуына деген белгісіздік орын алып отыр.

Бұл ретте, аталған сұраққа қатысты шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі ақпараттың ашылуына көңіл бөлдік, және оны жеткілікті және орынды деп қорытындыладық.

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ (жалғасы)

10 – бет

Топ аудитінің көлемін анықтау

Біз аудит көлемін шоғырландырылған қаржылық есептілікке тұтастай Топтың құрылымын есепке ала отырып, және Топ қолданатын есептік процесстер мен бақылау құралдарын, сондай-ақ, Топ қызмет ететін саланың ерекшелігін есепке ала отырып, өз пікірімізді білдіру үшін жеткілікті жұмыс көлемін орындай алатындай анықтадық.

Топтың активтері мен операциялары 29 субъект (компонент) бойынша бөлінген, оның ішінде бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялар бар. Солардың ішінен біз 13-ін маңызды компонент деп таптық, құрамында Компания және оның 9 еншілес компаниясы, 2 бірлескен кәсіпорын мен 1 қауымдасқан компания бар. Топ Екібастұз Станциясы МАЭС-2 АҚ, ИнтерРАО АҚ- мен бірлескен кәсіпорыны, және Балқаш ЖЭС АҚ қауымдасқан компаниясының қаржылық есептіліктеріне аудит жасау үшін өзге тәуелсіз аудиторларды жұмылдырды.

Маңызды компоненттер үшін біз, немесе жоғарыда айтылғандай, өзге тәуелсіз аудиторлар, Топ өзінің шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау мақсатында қолданатын компоненттердің қаржылық есептіліктеріне толық көлемде аудит жүргіздік. Біз өзге аудиторлардың жасаған жұмыс құжаттамасына шолу жасап, олармен негізгі жорамалдарды және әдіснамаларды талқылап, олардың СМЭСБ Кодексі талаптарына сәйкес тәуелсіздігіне растау алдық. Сондай-ақ, біз негізгі аудит мәселелерін басшылықпен және Аудит Комитетімен талқыладық.

Топтың өзге компанияларын біз маңызды емес деп танып, олардың ең маңызды деп танылған қаржылық есептіліктің қатарларына аудиторлық рәсімдер мен жалпы аналитикалық рәсімдер жүргіздік.

Жалпы, біз жүргізген аудиттің көлемі Топтың барлық активтерінің 90%-ын, жалпы түсімінің 90%-дан көбін және таза пайданың абсолюттік мәнінің 85%-ын қамтыды. Жоғарыда айтылған біз жүргізген рәсімдер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қатысты жеткілікті әрі тиісті дәлелдерді алуға және біздің аудиторлық қорытындының негізін қамтамасыз етуге мүмкіндік берді.

Өзге ақпарат

Басшылық өзге ақпарат үшін жауапты. Өзге ақпарат жылдық есепті қамтиды, бірақ шоғырландырылған қаржылық есептілік пен оған тәуелсіз аудитордың қорытындысын қамтымайды. Бұл есеп, шамамен, біздің аудиторлық қорытындының күнінен соң бізге берілетін болады.

Біздің шоғырландырылған қаржылық есептілік бойынша пікіріміз өзге ақпараты қамтымайды, және біз бұл ақпаратқа қатысты қандай да бір формада сенімділік білдіретін қорытынды жасамаймыз.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке жүргізілген аудитке байланысты, біздің міндетіміз жоғарыда көрсетілген өзге ақпаратты алған кезде, онымен танысып, және өзге ақпарат пен шоғырландырылған қаржылық есеп немесе біз аудит барысында алған біліміміз арасында маңызды келіспеушіліктердің бар болуы туралы, және өзге ақпараттың басқа мүмкін маңызды бұрмалаулары бар болуы туралы сұрақтарды қарастыру болып табылады.

Егер жоғарыда көрсетілген өзге ақпаратпен танысу барысында, оның маңызды бұрмалауы бар туралы қорытындыға келсек, біз корпоративтік басқаруға жауапты адамдарға айтуға міндеттіміз.

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ (жалғасы)

11 – бет

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты адамдардың, шоғырландырылған қаржылық есептілікке жауапкершілігі

Басшылық осы қаржылық есептіліктің Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес жасалуына және дұрыс ұсынылуына, басшылықтың қаржылық есептілікті дайындауға қажетті деп санайтын ішкі бақылауына және алақол әрекеттер немесе қателіктердің салдарынан айтарлықтай бұрмаланбауына жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті даярлай отырып, басшылық Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыруға қабілеттілігін бағалауға, қызметтің үздіксіздігіне қатысты тиісті жағдайлардағы мәліметтерді ашуға, және есептіліктің қызметтің үздіксіздігі жорамалының негізінде жасалуына жауапкершілік алады, басшылық Топты жоюға, қызметін тоқтатуға ниеттенген жағдайды, немесе қызметті тоқтату мен жоюдан басқа нақты қандай да бір балама болмаған жағдайларды қоспағанда.

Корпоративтік басқаруға жауапты адамдар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау процессін қадағалауға жауапкершілік алады.

Аудитордың шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудитіне жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз тұтастай алғанда шоғырландырылған қаржылық есептілікте алақол әрекеттер немесе қателіктердің салдарынан туындайтын елеулі бұрмалаулардың жоқ екендігі туралы сапалы кепілділікті алу, және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық қорытындыны шығару болып табылады. Сапалы кепілділік дегеніміз, жоғары деңгейдегі кепілділікті білдіреді, бірақ ХАС-на сәйкес жүргізілген аудит маңызды бұрмалаулардың бар болған жағдайында, оларды әрқашан анықтайтындығына кепілдік болып саналмайды. Бұрмалаулар алақол әрекеттер мен қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін, және егер олар, жеке немесе тұтастай қолданушылардың осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдеріне айтарлықтай ықпалын тигізеді деп негізді болжауға болатын болса, маңызды болып есептелінеді.

ХАС-на тиісті жүргізілетін аудит барысында, біз кәсіби пікір қолданып, кәсіби күдікшілдікті сақтаймыз. Бұдан басқа, біз төмендегілерді орындаймыз:

- алақол әрекеттер немесе қателіктердің салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі айтарлықтай бұрмалаулардың тәуекелдерін айқындаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді жобалаймыз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіру үшін, жеткілікті әрі тиісті аудиторлық дәлелдерді аламыз. Алақол әрекеттердің салдарынан болған елеулі бұрмалаулардың тәуекелі, қателіктердің салдарынан болған елеулі бұрмалаулардың тәуекелінен жоғарырақ, себебі, алақол әрекеттерге келісу, жалғандық, қасақана жіберу, ақпаратты бұрмаланған күйінде беру немесе ішкі бақылауды айналып өтетін іс-әрекеттер жатады;
- тиісті жағдайларға қатысты аудиторлық рәсімдерді жобалау мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесіне түсінік аламыз, бірақ Топтың ішкі бақылауының тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес;

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ (жалғасы)

12 – бет

- қолданылған есеп саясатының орындылығын, басшылық дайындаған тиісті ақпараттың ашылуы мен бухгалтерлік бағалардың негізділігін бағалаймыз;
- басшылықтың үздіксіз қызмет туралы жорамалдың қолданылуының орындылығы туралы тұжырым жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдердің негізінде Топтың үздіксіз қызметін жалғастыру қабілеттілігіне елеулі күмәндар тудыратын оқиғалар мен жағдайларға байланысты маңызды белгісіздіктердің бар болуы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біздің қорытындыда маңызды белгісіздік болған жағдайда, біз өз қорытындымызда шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі тиісті ақпараттың ашылуына назар аудару керекпіз, егер ондай ақпараттың ашылуы орынсыз болған жағдайда, біз өз пікірімізді өзгерту керекпіз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық қорытындының шығарылу күніне дейінгі жиналған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, одан кейін болатын оқиғалар немесе шарттар Топтың қызметінің үздіксіздік қабілеттілігін тоқтатуына әкеп соқтыруы мүмкін;
- жалпы ұсынылуына, құрылымы мен мазмұнына, ақпараттың ашылуына, және де негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды осы шоғырландырылған қаржы есептілікте дұрыс ұсынылғанына баға береміз;
- шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікірімізді білдіру үшін, Топқа кіретін ұйымдар немесе кәсіпкерлік қызметтердің қаржылық ақпараттарына қатысты жеткілікті аудиторлық дәлелдемелерді алу. Біз Топ аудитінің басқаруына, бақылауына және жүргізілуіне жауап береміз. Біз өз пікірімізге толықтай жауапкершілік аламыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты адамдармен өзара ақпараттық қатынастар жасаймыз, оларға өзге ақпараттан бөлек, жоспарланған аудиттің көлемі мен мерзімдерін, сондай ақ, аудит нәтижелерінен туындаған маңызды қорытындылар туралы, оның ішінде, аудит барысында айқындалған ішкі бақылаудың маңызды жетіспеушіліктері туралы мәлімет береміз.

Біз сондай-ақ, корпоративтік басқаруға жауапты адамдарға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды ұстанғанымыз туралы хабарлаймыз, және аудитордың тәуелсіздігіне ықпал етуіне негізі бар деп санауға болатын барлық өзара қарым-қатынастар мен өзге сұрақтар туралы, және қажет болған жағдайда, тиісті сақтық шаралары туралы мәлімдейміз.

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ (жалғасы)

13 – бет

Корпоративтік басқаруға жауапты адамдарға берілген мәліметтердің ішінен, біз ағымдағы кезеңнің шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін маңызды болып саналатындарын анықтаймыз және сондықтан олар аудиттің негізгі мәселелері болып есептеледі. Бұл мәселелерді өз қорытындымызда баяндаймыз, келесі жағдайлардан басқа кездерде: жария етуге заңды түрде немесе нормативтік актпен тыйым салынғанда, немесе сирек жағдайларда біз бұл ақпараттың біздің қорытындымызда хабарлануының қажет емес жағдайларда, өйткені бұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оны хабарлаудың қоғамдық маңызы бар пайдасынан асып кетеді.

PricewaterhouseCoopers LLP

Алматы, Қазақстан
2017 жылғы 6 наурыз

Бекітілді:

Дана Инкарбекова

«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС
Басқарушы директоры

(Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің
1999 жылғы 21 қазандағы №0000005
Бас мемлекеттік лицензиясы)

Қол қойылды:

Бауржан Бурханбекөв

Осы аудиторлық қорытынды
шығарылған аудит бойынша
тапсырманың жетекшісі

Аудитор-орындаушы
(2006 жылғы 30 қазандағы №0000586
Аудитордың Квалификациялық куәлігі)

«САМУРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп

Қазақстандық мың теңгемен	Ескерту	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
АКТИВТЕР			
Ұзақ мерзімді активтер			
Негізгі құралдар	7	776,271,640	804,846,336
Инвестициялық меншік	9	667,785	774,702
Материалдық емес активтер	8	2,205,269	2,894,963
Барлау активтері		-	13,520,805
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардағы инвестициялар	10	85,906,040	72,047,578
Өзге де ұзақ мерзімді активтер	11	17,853,935	14,256,809
Барлық ұзақ мерзімді активтер		882,904,669	908,341,193
Қысқа мерзімді активтер			
Тауар-материалдық қорлар	12	9,681,538	13,777,955
Негізгі қызмет бойынша дебиторлық берешек және өзге де дебиторлық берешек	13	16,160,097	19,842,838
Өзге де қысқа мерзімді активтер	14	44,776,628	50,866,965
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем		1,227,286	1,534,371
Ақшалай қаражат және олардың баламалары	15	17,350,461	31,927,511
Сатуға арналған істен шығатын топ активтері	16	76,947,129	-
Барлық қысқа мерзімді активтер		166,143,139	117,949,640
БАРЛЫҚ АКТИВТЕР		1,049,047,808	1,026,290,833

2017 жылғы 6 наурызда басшылық атынан қол қойылған.

Мақсұтов Қайрат Берікұлы
 Экономика және қаржы жөніндегі
 басқарушы директор

Тулекова Сәуле Бекзадақызы
 «Қаржы және Салық Есебі»
 департаментінің директоры – Бас
 бухгалтер

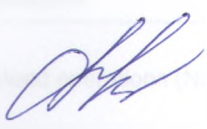
SAMRUK-ENERGY JSC
Consolidated Statement of Financial Position (Continued)

<i>In thousands of Kazakhstan Tenge</i>	Note	31 December 2016	31 December 2015
EQUITY			
Share capital	17	373,314,888	355,650,405
Other reserves	17	127,639,376	127,578,106
Retained earnings/(accumulated deficit)		12,481,878	(3,236,425)
Equity attributable to the Group's equity holders		513,436,142	479,992,086
Non-controlling interest	31	3,159,992	2,528,351
TOTAL EQUITY		516,596,134	482,520,437
LIABILITIES			
Non-current liabilities			
Provision for liquidation of ash dump		1,473,639	1,842,401
Employee benefit obligations	18	1,087,713	1,329,840
Borrowings	19	194,444,957	340,158,800
Other non-current liabilities	20	3,594,317	4,735,410
Deferred income tax liabilities	28	80,218,904	79,404,793
Total non-current liabilities		280,819,530	427,471,244
Current liabilities			
Provision for liquidation of ash dump		163,458	120,147
Borrowings	19	193,115,643	70,844,582
Employee benefit obligations	18	107,624	122,689
Trade and other payables	21	24,136,902	43,220,687
Taxes payable and other payables to budget	28	2,532,182	1,524,428
Income tax payable	28	168,687	466,619
Liabilities of disposal group, classified as held-for-sale	16	31,407,647	-
Total current liabilities		251,632,143	116,299,152
TOTAL LIABILITIES		532,451,673	543,770,396
TOTAL LIABILITIES AND EQUITY		1,049,047,808	1,026,290,833

Signed on behalf of management on 6 March 2017 .

 Kairat B. Maxutoy,
 Managing Director on Economy and
 Finance

 Saule B. Tulekova
 Head of Accounting and Tax Department –
 Chief Accountant

«САМУРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ

Пайда немесе шығын және басқа жиынтық кірістер туралы шоғырландырылған есеп

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Ескерту	2016 ж.	2015 ж. (қайта есептелді)*
Табыс	22	181,310,058	183,822,285
Сатылымдардың өзіндік құны	23	(136,126,532)	(128,695,384)
Жалпы пайда		45,183,526	55,126,901
Сату бойынша шығындар		(3,016,770)	(2,918,776)
Жалпы және әкімшілік шығындар	25	(12,826,178)	(12,198,638)
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялар кірісіндегі/(шығынындағы) үлестер	10	4,894,680	(10,172,534)
Активтердің құнсыздануынан келген шығындар		-	(3,617,282)
Қаржылық табыстар	26	7,658,467	2,875,911
Қаржылық шығындар	27	(19,217,534)	(107,955,835)
Өзге де кірістер	24	1,700,500	1,713,183
Өзге де шығындар		(1,958,096)	(1,689,548)
Салық салынғанға дейінгі пайда/(залал)		22,418,595	(78,836,618)
Табыс салығы бойынша шығындар	28	(6,520,991)	(4,582,802)
Жыл ішінде жалғастырылған қызметтен түскен пайда/(залал)		15,897,604	(83,419,420)
Жыл ішінде тоқтатылған қызметтен түскен пайда	2	2,493,703	5,974,519
Жыл ішіндегі барлық пайда/(залал)		18,391,307	(77,444,901)
Өзге де жиынтық шығындар <i>Кейін пайдалар немесе шығындар құрамына қайта жіктелмейтін баптар</i>			
Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін өтемақы жөніндегі міндеттемелерін қайта бағалау		61,271	3,106
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс/(залал)		18,452,578	(77,441,795)
Тиесілі кіріс/(залал):			
Топ Акционерлеріне		17,759,303	(77,834,968)
Бақыламайтын үлеске		632,004	390,067
Жыл ішіндегі кіріс/(залал)		18,391,307	(77,444,901)
Тиесілі жиынтық кіріс/(залал):			
Топ Акционерлеріне		17,820,574	(77,831,862)
Бақыламайтын үлеске		632,004	390,067
Жыл ішіндегі кіріс/(залал)		18,452,578	(77,441,795)

* – салыстырмалы ақпарат тоқтатылған қызметке аударымдар нәтижелерін көрсету үшін қайта есептелді (2-ескерту).

«САМУҒЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Капиталдағы өзгерістер турал шоғырландырылған есеп

Қазақстандық мың теңгемен	Еск.	Топ акционерлеріне тиесілі			Барлығы	Бақыламай-тын үлес	Барлық капитал
		Акционерлік капитал	Өзге де резервтік капитал	Бөлінбеген пайда			
2015 ж. 1 қаңтардағы қалдық		355,364,386	54,993,097	80,553,684	490,911,167	2,138,284	493,049,451
Жыл ішіндегі (залал)/пайда		-	-	(77,834,968)	(77,834,968)	390,067	(77,444,901)
Өзге де жиынтық кіріс		-	3,106	-	3,106	-	3,106
Барлық жиынтық залал		-	3,106	(77,834,968)	(77,831,862)	390,067	(77,441,795)
Акциялар эмиссиясы	17	286,019	-	-	286,019	-	286,019
Самұрық-Қазынадан қарызды бастапқы танудан түскен кіріс		-	72,581,903	-	72,581,903	-	72,581,903
Акционерге өзге де бөлулер		-	-	(1,174,068)	(1,174,068)	-	(1,174,068)
Дивидендтер		-	-	(4,781,073)	(4,781,073)	-	(4,781,073)
2015 ж. 31 желтоқсандағы қалдық		355,650,405	127,578,106	(3,236,425)	479,992,086	2,528,351	482,520,437
Жыл ішіндегі пайда		-	-	17,759,303	17,759,303	632,004	18,391,307
Өзге де жиынтық кіріс		-	61,271	-	61,271	-	61,271
Барлық жиынтық кірістер		-	61,271	17,759,303	17,820,574	632,004	18,452,578
Акциялар эмиссиясы	17	17,664,483	-	-	17,664,483	-	17,664,483
«Қарағандыгайпро шахт» ЖШС сатылуы	17	-	-	-	-	(363)	(363)
Дивидендтер	17	-	-	(2,041,000)	(2,041,000)	-	(2,041,000)
2016 ж. 31 желтоқсандағы қалдық		373,314,888	127,639,376	12,481,878	513,436,142	3,159,992	516,596,134

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ

Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Еск.	2016 ж.	2015 ж. (қайта есептелді)*
Операциялық қызметтен түскен ақшалай қаражаттың қозғалысы			
Жалғастырылатын қызметтен салық салынғанға дейін түскен пайда/(залал)		22,418,595	(78,836,618)
Тоқтатылған қызметтен салық салғанға дейін түскен пайда		3,755,707	4,797,572
Түзетулер:			
Тозу және амортизация		46,020,214	38,954,690
Негізгі мүлктің және материалдық емес активтердің істен шығуынан келген залалдар		478,581	932,943
Активтердің құнсыздануынан келетін залалдар		1,014,843	3,811,084
Активтердің құнсыздануын қалпына келтіру		(1,237,693)	(248,629)
Қосымша қуатты қосудан түскен кірістер амортизациясы		(342,659)	(364,926)
Қаржылық шығындар		20,022,247	109,214,671
Қаржылық табыстар		(7,824,830)	(2,728,571)
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың (кірістеріндегі)/шығындарындағы үлес		(4,894,680)	10,172,534
Өзге де түзетулер		-	3,108
Айналым капиталындағы өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен түскен ақшалай қаражаттың қозғалысы		79,410,325	85,707,858
Негізгі қызмет бойынша дебиторлық берешектің және өзге де дебиторлық берешектер, өзге де қысқа мерзімді активтердің артуы		5,417,137	(4,311,947)
Тауар-материалдық қордың (артуы)/азаюы		2,653,793	(340,645)
Негізгі қызмет бойынша кредиторлық берешектің және өзге де кредиторлық берешектің азаюы		(7,980,798)	(1,084,181)
Қызметкерлердің өтемақысы бойынша берешектің артуы		377,978	344,374
Төленетін салықтың артуы		590,413	3,081,703
Операциялық қызметтен алынған ақшалай қаражат		79,712,892	83,397,162
Төленген табыс салығы		(3,909,204)	(4,996,199)
Төленген пайыздар		(15,058,018)	(18,815,354)
Алынған дивидендтер		3,900,202	5,726,956
Операциялық қызметтен алынған таза ақшалай қаражат, соның ішінде		64,645,872	65,312,565
Операциялық тоқтатылған қызметінен алынған таза ақшалай қаражат		6,275,911	8,117,160
Инвестициялық қызметтен түскен ақшалай қаражаттың қозғалысы			
Негізгі құралды сатып алу		(84,357,325)	(102,282,679)
Кен орындарын бағалау және барлау бойынша шығыстар		-	(2,486,932)
Материалдық емес активтерді сатып алу		(455,474)	(718,235)
Еншілес кәсіпорындарды сатып алу		-	78,386
Қауымдасқан компанияларға қатысу үлесін сатып алу		(12,483,260)	(8,906,910)
Алынған пайыздық кіріс		3,000,681	2,793,747
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға қатысу үлесін сатудан түскен табыс		2,194,110	370,396
Еншілес кәсіпорындарды сатудан түскен табыс		133,703	-
Негізгі құралдарды сатудан алынған ақшалай қаражат		27,747	79,204
Банк депозиттерін қайтару/(орналастыру), нетто		(1,909,345)	14,412,555
Облигацияларды эмитенттермен өтеу		6,724,600	-
Өзге де табысдер		(559,551)	1,346,767
Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақшалай қаражат, соның ішінде		(88,942,246)	(95,313,701)
Инвестициялық тоқтатылған қызметте пайдаланылған таза ақшалай қаражат		(14,316,013)	4,934,983

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ

Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Еск.	2016 ж.	2015 ж. (қайта есептелді)*
Қаржылық қызметтен түскен ақшалай қаражаттың қозғалысы			
Акция эмиссиясынан түскен табыс		17,664,483	-
Қарыздар		71,758,316	139,966,453
Қарыздарды өтеу		(77,790,112)	(96,997,848)
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар (облигациялар) бойынша түскен қаражат		-	2,543,596
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар бойынша негізгі қарызды төлеу		-	(3,116,582)
Өзге табысдер		30,000	-
Акцияларға төленген дивиденттер		(2,041,000)	(4,781,073)
Бақыламайтын акционерлерге төленген дивиденттер		(193,094)	(188,476)
Акционерлерге өзге де төлемдер		(71,704)	(800,234)
Өзгелер		(160,729)	(3,770)
Қаржылық қызметтен алынған таза ақшалай қаражат, соның ішінде		9,196,160	36,622,065
Қаржылық тоқтатылған қызметтерінен алынған таза ақшалай қаражат		7,976,639	2,603,090
Ақшалай қаражатқа және оның баламаларына валюта айырбастау курсының өзгеруінің ықпалы			
		523,164	3,648,414
Ақшалай қаражаттың таза артуы/(азаяуы)		(14,577,050)	10,269,344
Тоқтатылған қызметінен түскен ақшалай қаражаттың таза артуы/(азаяуы)		(63,464)	15,655,233
Жыл басындағы ақшалай қаражат		31,927,511	21,658,167
Тоқтатылған қызмет бойынша жыл басындағы ақшалай қаражаты		-	-
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп бойынша жыл соңындағы ақшалай қаражат			
Тоқтатылған қызметтен алған жыл соңындағы ақшалай қаражаты		17,350,461	31,927,511
		1,258,132	-

* - салыстырмалы ақпарат тоқтатылған қызметке аудары нәтижелерін көрсету үшін қайта саналды (2-ші ескерту).

Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есептегі сомалар тоқтатылған қызметті ескере отырып жалпы негізде ұсынылды.

1 Самұрық-Энерго тобы және оның қызметі

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік «Самұрық-Энерго» АҚ (бұдан әрі – «Компания») және оның еншілес компаниялары (бұдан әрі бірлескен атауы «Топ») үшін 2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арнап Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес әзірленді.

Компания 2007 жылғы 18 сәуірде құрылған және 2007 жылғы 10 мамырда тіркелген. Компания Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлік қоғам нысанында құрылған. Компания Қазақстан Республикасының энергетикалық кешені кәсіпорындарын шоғырландыру мақсатында құрылған.

Компания акционері «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ (бұдан әрі – «Самұрық-Қазына») болып табылады (17-ескерту).

Самұрық-Қазына Компанияның соңғы бас компаниясы болып табылады. Қазақстан Республикасының Үкіметі Компанияны соңғы бақылаушы тарап болып табылады.

Негізгі қызмет

Топтың негізгі қызметінің түрлері көмір, көмірсутегі және су ресурстары негізінде электр мен жылу энергиясын, ыстық суды және жаңартылатын энергия көздерін өндіру және халық пен өндірістік кәсіпорындарға сату, электр энергиясын тасымалдау және желіде электр энергиясын техникалық тарату, су және жылу электр станцияларын салу, электр қуатының жаңғыртылатын көздерін салу және пайдалану, сондай-ақ су электр станцияларының мүлкілік кешендерін жалға беру болып табылады. Негізгі еншілес, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындары 33-ескертуде көрсетілген.

Табиғи монополия және реттелетін нарық субъектілері және бәсекелестік нарықта үстем жағдайға ие субъектілер болып табылатын Топтың еншілес компанияларының және оның бірлескен кәсіпорындарының операциялық қызметі Қазақстан Республикасының «Электр энергетикасы туралы», «Табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы» және «Бәсекелестік туралы» заңдарымен реттеледі. Тарифтік реттеу, энергия компанияларының қызмет түріне қарай ҚР Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау комитетінің (бұдан әрі - Комитет) немесе салалық министрлік – Энергетика министрлігінің (бұдан әрі - ЭМ) құзыретіне жатады.

Энергия өндіретін ұйымдарға (ЭӨҰ) арналған электр энергиясының тарифтері 2016-2018 жж. кезең үшін Энергетика министрлігінің «Энергия өндіретін ұйымдар тобына арналған электр энергиясының шекті тарифтерін бекіту туралы» 2015 жылғы 27 ақпандағы №160 бұйрығымен бекітілген. Жаңғыртылатын энергия көздерін пайдалану жөніндегі объектілер өндіретін электр энергиясын жеткізу тарифтері белгіленген болып табылады және ЖЭК технологиясына сәйкес (жел, күн және басқа да көздер үшін жеке) ҚР Үкіметінің қаулысымен бекітілген және жыл сайын индекстеуге жатады. Бұл ретте есептеу-қаржы орталығы сатып алушы және энергия өндіретін ұйым сатушы ретінде шығады. Энергия беретін компанияларға арналған электр энергиясын беру және тарату, жылу энергиясын өндіру (ЭБҰ) тарифтерін және энергиямен жабдықтау (ЭЖҰ) тарифтерін Экономика министрлігінің Табиғи монополиялар және бәсекелестікті қорғау комитеті реттейді. Комитет реттеу және бақылауды заңнамалық пен нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес қатаң жүзеге асырады.

Тарифтер бойынша шешімдер айтарлықтай деңгейде әлеуметтік және саяси мәселелердің ықпалына ұшырайды. Қазақстан Республикасы Үкіметінің экономикалық, әлеуметтік және өзге де саясаты Топтың операциялық қызметіне маңызды ықпал етуі мүмкін.

Мекенжай және қызметті жүзеге асыратын орын

Заңды мекенжай және Компанияның бас кеңсесінің қызметті жүзеге асыратын орны: Қазақстан Республикасы, Астана қ., Қабанбай батыр даңғылы, 15А.

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері

Қаржылық есептілікті дайындау негізі

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік әділ құны бойынша қаржылық құралдарды алғашқы тануға түзетулер енгізе отырып бастапқы құн бойынша бағалау қағидасымен Қаржы есептілігінің халықаралық стандарттарына (ҚЕХС) сәйкес дайындалды. Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде пайдаланылған есептік саясаттың принциптері төменде ұсынылған. Есептік саясаттың осы ережелері, егер өзгеше көрсетілмеген болса, есептіліктің ұсынылған барлық кезеңдеріне қатысты тізбекті қолданылды (3-ескерту).

Қаржылық есептілікті ҚЕХС бойынша әзірлеу кейбір маңызды бухгалтерлік бағалауларды пайдалануды талап етеді. Бұдан басқа басшылық Топтың есептік саясатын қолданған кезде өз пайымдауларына сенім артуы тиіс. Бағалаудың әлдеқайда жоғары дәрежесі немесе күрделілігі қарастырылған бухгалтерлік есеп салалары, сонымен қатар, шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін маңызды болып табылатын жорамалдар мен бағалаулар 4-ескертуде көрсетілген. Іс жүзіндегі нәтижелер осы бағалардан өзгеше болуы мүмкін.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік

(i) Еншілес компаниялар

Еншілес кәсіпорындар Топ бақылайтын инвестициялық нысандарды, соның ішінде құрылымдалған кәсіпорындар болып табылады, өйткені Топ (i) инвестиция нысанының пайдасына айтарлықтай ықпал ететін маңызды қызметті басқару мүмкіндігін беретін өкілеттіктерге ие болады, (ii) инвестиция нысанына қатысудан түскен ауыспалы пайдамен байланысты тәуекелдерге ұшырайды, немесе осындай табысты алу құқығына ие болады, және (iii) инвестордың пайдасының шамасына ықпал ету мақсатында инвестициялар нысанына қатысты өзінің өкілеттіктерін пайдалану мүмкіндігіне ие болады. Бағалау кезінде Топта басқа кәсіпорынға қатысты өкілеттіктер болған жағдайда шынайы құқықтардың болуын және ықпалын, соның ішінде шынайы әлеуметтік дауыс беру құқықтарын қарастыру керек. Егер ұстаушыда инвестиция нысанының маңызды қызметін басқаруға қатысты шешім қабылдау кезінде осы құқықты жүзеге асыруға практикалық мүмкіндікке ие болса, құқық шынайы болып табылады. Егер топ инвестиция нысанында дауыс беру құқығының басым бөлігіне ие болмаса, ол инвестиция нысанына қатысты өкілеттіктерге ие бола алады. Ұқсас жағдайларда инвестиция нысанына қатысты шынайы өкілеттілігінің болуын анықтау үшін Топ басқа дауыс беру құқығын ұстаушылардың пакеттерін ыдырату дәрежесіне және көлеміне қатысты өзінің дауыс беру құқықтарының пакетінің көлемін бағалауға тиіс. Басқа инвесторлардың инвестиция нысаны қызметіне түбегейлі өзгертулер енгізумен байланысты немесе ерекше жағдайларда қолданылатын қорғаныс құқықтары Топтың инвестиция нысанын бақылау мүмкіндігіне кедергі жасамайды. Еншілес кәсіпорындар олардың операцияларын бақылау Топқа берілген күннен бастап (сатып алу күні) Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне енгізіледі және бақылауды жоғалтқан күннен бастап шоғырландырылған есептен шығарылады.

Топтың жалпы бақылаудағы тараптардан сатып алынған компаниялардан басқа, еншілес компанияларды сатып алуы, сатып алу әдісі бойынша ескеріледі. Сатып алынған анықталған активтер және бизнесті біріктіру аясында алынған міндеттемелер, сонымен қатар, шартты міндеттемелер қатысудың бақыламайтын үлесінің шамасына қарамастан, сатып алған күн жағдайы бойынша әділ құны бойынша бағаланады.

Топ тікелей қатысу үлесі болып табылатын бақыламайтын және ұстаушыға таратылған жағдайда таза активтердің пропорционалды үлесіне құқық беретін үлесті әрбір операция бойынша жеке немесе а) әділ құны бойынша, не болмаса б) алынған кәсіпорынның таза активтеріндегі бақыламайтын үлесіне пропорционалды бағалайды. Тікелей қатысу үлесі болып табылатын бақыламайтын үлес әділ құны бойынша бағаланады.

Гудвил алынған компания үшін төленген сыйақылардың, алған сәтке дейін меншікте болған алынған компаниядағы үлестің әділ құны мен алынған компаниядағы қатысудың бақыламайтын үлесінің жалпы сомасынан алынған компанияның таза активтерін алып тастау арқылы бағаланады. Теріс сома («теріс гудвил») басшылық тағы да бір мәрте барлық алынған активтер мен барлық қабылданған міндеттемелер және шартты міндеттемелердің сәйкестендірілгенін анықтағаннан кейін және оларды бағалаудың дұрыстығын талдаған соң кірістер мен шығындар құрамында танылады.

Алынған компания үшін төленген сыйақы берілген активтердің, шығарылған үлестік құралдардың және қабылданған немесе көтерген міндеттемелердің, әділ құны, соның ішінде шартты сыйақыны төлеумен байланысты активтердің немесе міндеттемелердің әділ құнымен бағаланады, бірақ алумен байланысты шығындарды жоққа шығарады, мысалы консультациялық, заң, бағалау және басқа ұқсас кәсіби қызметтер үшін төлеу. Үлестік құралдарды шығарған кезде болған келісім бойынша шығындар капитал сомасынан шегеріледі, борыштық міндеттемелерді шығарған кезде келісім бойынша болған шығындар олардың баланстық құнынан шегеріледі, ал келісім бойынша алумен байланысты қалған басқа шығындар шығыстарға жатады.

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері (жалғасы)

Топ компаниялары арасындағы барлық операциялар және осы операциялар бойынша жүзеге асырылмаған пайда, сонымен қатар, есептеулер бойынша салыдо Топ ішінде болмайды. Жүзеге асырылмаған шығындар да болмайды, тек құнын өтеу мүмкін болмаған жағдайларда ғана. Компания мен оның барлық еншілес компаниялары Топ саясатына сәйкес бірыңғай есептік саясатты қолданады.

Қатысудың бақыламайтын үлесі қызметтің таза нәтижелерінің және Компания тікелей немесе жанама түрде иелік етпейтін үлеске тиесілі еншілес компания капиталының бір бөлігі болып табылады. Бақыламайтын қатысу үлесі Топ капиталының жеке компонентін құрады.

(ii) Жалпы бақылаудағы тараптардан еншілес компанияларды сатып алу

Жалпы бақылаудағы тараптардан сатып алынған еншілес компаниялар алдыңғы компанияның есепке алу әдісімен есепке алынады. Осы әдіске сәйкес біріккен компанияның шоғырландырылған қаржылық есептілігінде кәсіпорындарды біріктіру оның ұсынылған есептің едәуір ерте кезеңнің басында шыққаны туралы болжамға сәйкес көрсетіледі немесе кеш болса, онда біріктіруші компаниялар алғаш рет жалпы бақылауға алынғанда. Тараптар арасында берілген жалпы бақылаудағы еншілес компаниялардың активтері мен міндеттемелері алдыңғы компанияның қаржылық есептілігінде көрсетілген баланстық құн бойынша ескеріледі. Алдыңғы компания еншілес компанияның қаржылық есептілігі шоғырландырылған ХҚЕС сәйкес әзірленген есептілікті ұсынудың ең жоғары деңгейі болып саналады. Таза активтердің баланстық құны мен төленген сыйақының сомасы арасындағы айырмашылық капиталдың құрамындағы басқа резервтердің өзгеруі ретінде көрсетіледі.

(iii) Бақыламайтын қатысу үлесін сатып алу және сату

Топ бақыламайтын қатысу үлесінің иелерімен келісімдерді есепке алу үшін экономикалық бірлік моделін қолданады. Бақыламайтын үлесті алу үшін төленген сыйақы мен оның баланстық құнының арасындағы айырмашылық есепте тікелей капитал шоттарындағы капиталмен жүргізілген келісім ретінде көрсетіледі. Топ бақыламайтын үлесті сату үшін алынған сыйақы мен оның баланстық құнының арасындағы айырмашылықты капиталды өзгерту туралы есепте капиталмен жүргізілген келісім ретінде таниды.

(iv) Бірлескен кәсіпорындар

ХҚЕС 11 сәйкес бірлескен қызметке инвестиция әрбір инвестордың келісімдік міндеттері мен құқықтарына байланысты жіктеледі. Кәсіпорын өзінің бірлескен қызметінің сипатын бағалады және бірлескен кәсіпорындар санатына жатқызды. Бірлескен кәсіпорындар қызметі үлестік әдіс бойынша ескеріледі.

Үлестік қатысу әдісі бойынша бірлескен кәсіпорындардағы үлестік қатысу бастапқыда іс жүзіндегі құны бойынша танылады, содан кейін басқа да жиынтық табыстағы өзгертулер мен сатып алулардан кейін кірістер мен шығыстарда Топтардың үлестері арқылы түзетіледі. Бірлескен кәсіпорындардың шығындарындағы үлес оның осы бірлескен кәсіпорындардағы үлесіне (соның ішінде негізінен Топтың бірлескен кәсіпорындарға таза инвестицияларының бір бөлігі болып табылатын кез келген ұзақ мерзімді қатысу) тең немесе одан артық болған жағдайда, Топ міндеттемелерді мойнына алған немесе осы бірлескен кәсіпорынның атынан төлем жасаған кездерден басқа жағдайларда кейінгі шығындарды мойындауды тоқтатады.

Топ пен оның бірлескен кәсіпорындарының арасындағы жүзеге аспаған пайда бірлескен кәсіпорындарда Топтың қатысу үлесінің бөлігінен алынып тасталады. Берілген активтің құнсыздануының белгілері болған жағдайдан басқа кезде, жүзеге асырылмаған шығындар да алынып тасталады. Бірлескен кәсіпорындардың есептік саясаты Топтың есептік саясатына сәйкестігін қамтамасыз ету үшін түзетілді.

(v) Қауымдасқан компанияларға инвестициялар

Қауымдасқан компаниялар Компания айтарлықтай ықпал ететін (тікелей немесе жанама), бірақ оларды қадағалай алмайтын компаниялар болып табылады; әдетте осы компаниялардағы дауыс беру акцияларының үлесі 20%-50% құрайды. Қауымдасқан компанияларға инвестициялар үлестік қатысу әдісі бойынша ескеріледі және бастапқыда сатып алу құны бойынша танылады. Қауымдасқан компаниялардан алынған дивидендтер Қауымдасқан компанияларға инвестициялардың баланстық құнын азайтуға жатады. Топтың Қауымдасқан компаниялардың таза активтеріндегі үлесін алғаннан кейін орын алған басқа да өзгерістер келесідей танылады: (i) Топтың Қауымдасқан компаниялардың кірістері мен шығыстарындағы үлесі Қауымдасқан компаниялардың нәтижелеріндегі үлес ретінде шоғырландырылған кірістер мен шығыстар құрамында көрсетіледі, (ii) Топтың басқа жиынтық кірістердегі үлесі басқа жиынтық табыстың құрамында танылады және жеке жолмен көрсетіледі, (iii) Топтың Қауымдасқан компаниялардың таза активтерінің баланстық құнындағы үлесіндегі барлық басқа өзгерістер Қауымдасқан компаниялардың нәтижелеріндегі үлестердің құрамындағы кірістер немесе шығыстар ретінде танылады.

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері (жалғасы)

Бірақ Топтың қауымдасқан компаниялардың шығындарындағы үлесі оның осы компанияға инвестицияларына, соның ішінде қандай да болмасын қамтамасыз етілмеген дебиторлық қарызға тең немесе одан артық болса, ол міндеттемелерді мойындаған немесе қауымдасқан компанияның атынан төлемдерді жүзеге асырған жағдайдан басқа кезде Топ кейінгі шығындарын көрсетпейді.

Топ пен оның қауымдасқан компаниялар арасындағы операциялар бойынша жүзеге асырылмаған пайда Топтың қауымдасқан компаниялардағы үлесінің шегінде алынып тасталады; берілген активтің құнсыздану белгілері болған жағдайда, жүзеге асырылмаған шығындар да алынып тасталады.

(vi) Еншілес компаниялардың, қауымдасқан компаниялардың немесе бірлескен кәсіпорындардың істен шығуы

Топ бақылауды немесе айтарлықтай ықпалын жоғалтқан жағдайда, кәсіпорындағы сақталған үлес бақылауды жоғалтқан күні жағдайында әділ құны бойынша қайта бағаланады, ал баланстық құнындағы өзгерістер кірісте немесе шығыста көрсетіледі. Әділ құн - қауымдасқан компаниялардағы, бірлескен кәсіпорындардағы немесе қаржылық активтегі қалған үлесін одан әрі есепке алу мақсаттары үшін бастапқы баланстық құны. Бұдан басқа бұған дейін осы кәсіпорынға қатысты басқа жиынтық пайда құрамында танылған барлық сомалар Топ тиісті активтердің немесе міндеттемелердің тікелей шығуын жүзеге асырғандай болып ескеріледі. Бұл бұған дейін басқа жиынтық пайда құрамында көрсетілген сомалардың кіріске немесе шығысқа ауыстырылатынын білдіруі мүмкін.

Егер Қауымдасқан кәсіпорындардағы қатысу үлесі азайса, бірақ бұл ретте айтарлықтай ықпалы сақталса, онда тек бұған дейін басқа жиынтық пайда құрамында көрсетіліп келген пропорционалды сомалар үлесі қажетті жағдайларда кіріске немесе шығысқа ауысады.

Шетелдік валютаны қайта есептеу

(i) Функционалдық валюта және есептілікті ұсыну валютасы

Егер басқаша көрсетілмесе, осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген барлық сандық мәліметтер мың теңгемен ұсынылады.

Ұйым өзінің қызметін жүзеге асыратын негізгі экономикалық ортадағы валюта функционалдық валюта болып табылады. Еншілес компаниялардың, бірлескен кәсіпорындардың, қауымдасқан компаниялардың және бас компаниялардың функционалдық валютасы теңге болып табылады.

(ii) Шетелдік валютадағы операциялар мен қалдықтар

Шетелдік валютадағы операциялар операция жасалған күн жағдайы бойынша ресми бағамдар бойынша функционалдық валютаға қайта есептелді. Осы операциялар бойынша есептеулер нәтижесінде, сонымен қатар, шетелдік валютада көрсетілген жыл соңындағы айырбас бағамдар бойынша ақша активтері мен міндеттемелерін қайта есептеудің нәтижесінде туындаған бағам айырмашылығынан болған кірістер немесе шығыстар кірістерде немесе шығыстарда көрсетіледі.

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шетелдік валютадағы қалдықтарды қайта есептеу үшін пайдаланылатын ресми айырбас бағамы 1 АҚШ доллары үшін 333.29 теңгені құрады (2015 ж. 31 желтоқсанда: 1 АҚШ доллары үшін 340.01 теңге). Теңгені басқа валюталарға айырбастауға қатысты валюталық шектеу мен бақылау ережелері әрекет етеді. Қазіргі кезде теңге Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде еркін конвертацияланатын валюта болып табылмайды.

Қаржылық құралдар

(i) Бағалаудың негізгі шарттары

Қаржылық құралдар олардың жіктелуіне қарай әділ құн, бастапқы құн немесе амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі. Төменде осы әдістердің сипаттамасы ұсынылған.

Әділ құн – бұл бағалау күні жағдайында нарық қатысушыларының арасында ерікті негізде жүргізілген операциялары кезінде активті сатқанда немесе міндеттемелерді бергенде алынуы мүмкін баға. Белсенді нарықта белгіленетін баға әділ құнның ең жақсы растауы болып табылады. Белсенді нарық – бұл активпен немесе міндеттемемен операциялар бағалаулар туралы ақпаратты тұрақты түрде алуға мүмкіндік беретін едәуір жиі және жеткілікті көлемде жүргізілетін нарық.

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері (жалғасы)

Белсенді нарықта айналымдағы қаржылық құралдардың әділ құны белгіленген бағаны кәсіпорын ұстайтын құралдар санына жеке активке немесе міндеттемеге көбейткенде алынған сома ретінде бағаланады. Нарықтың әдеттегі тәуліктік сауда айналымы кәсіпорында бар активтердің және міндеттемелердің санын қосып алу үшін жеткіліксіз, ал жайғасымдарды сатуға тапсырыстарды орналастыру жеке операцияда белгіленетін бағаға әсер етуі мүмкін болғанда да жағдай осылай болады.

Нарықтық жағдайларда жасалатын дисконтталған ақша ағындары моделі, сонымен қатар, осы сияқты операциялардың мәліметтеріне негізделген модельдер секілді *бағалау әдістері* немесе инвестиция нысанының қаржылық мәліметтерін қарастыру келісімдердің бағасы туралы нарықтық ақпарат қолжетімсіз болып табылатын қаржылық құралдардың әділ құнын анықтау үшін пайдаланылады. Әділ құнды бағалаудың нәтижелері талданады және келесідей тәртіпте әділ құнның иерархиясының деңгейлері бойынша бөлінеді: (i) 1 деңгейге бірдей активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтарда белгіленген бағалар (түзетілмейтін) бойынша бағалар жатады, (ii) 2 деңгейге – пайдаланылатын маңызды бастапқы мәліметтердің барлығы тікелей (мысалы, баға) немесе жанама (мысалы, бағаның негізінде есептелген) түрде активтер немесе міндеттемелер үшін бақылайтын болып табылатын бағалау әдістерінің көмегімен алынғандар, және (iii) 3 деңгейдегі бағалар, тек қана бақылайтын нарықтық мәліметтерге ғана негізделмеген бағалар болып табылады (яғни, бағалау үшін бақыланбайтын бастапқы мәліметтердің айтарлықтай көлемі қажет). Әділ құнның иерархиясының бір деңгейінен екіншісіне ауыстыру есептік кезеңнің соңында орын алған болып саналады.

Өзіндік құн төленген ақша қаражаты немесе олардың баламалары, не болмаса сатып алу күні жағдайы бойынша активті алу үшін берілген басқа да орнын толтырудың әділ құны болып табылады, және оған келісім бойынша шығындар кіреді. Өзіндік құн бойынша бағалау тек нарықтық котировкалары жоқ және әділ құны сенімді бағаланбайтын үлестік құралдарға инвестицияларға қатысты, сондай-ақ, ашық нарықта котировкалары жоқ, және осындай үлестік құралдармен өтелуге тиіс осындай үлестік құралдарға байланысты туынды құралдарға қатысты ғана қолданылады.

Амортизацияланған құн қаржылық құрал бастапқы тану кезінде бағаланған, есептелген пайыздар шамасына азайтылған немесе ұлғайтылған қарыздың негізгі сомасын өтеуге төленген төлемдер шегерілген шама болып табылады, ал қаржылық активтер үшін – құнсыздану шығындарының сомалары шегеріледі (тікелей немесе бағалау резервінің шотын пайдалану арқылы). Өсірілген пайыздарға келісім, сонымен қатар, пайыздың тиімді мөлшерлемесін пайдалана отырып өтелген сомадан кез-келген сыйақылардың немесе дисконттың бойынша бастапқы тану кезінде кейінге қалдырылған амортизациялар жатады. Өсірілген пайыздық кірістер мен өсірілген пайыздық шығындар, соның ішінде өсірілген купондық кіріс пен амортизацияланған дисконт немесе сыйақы (соның ішінде ұсынған кезде кейінге қалдырылған комиссияны, ондай бар болса) жеке көрсетілмейді, қаржылық жағдай туралы тиісті есеп баптарының баланстық құнына енізіледі.

Келісімдер бойынша *шығындар* қаржылық құралды алуға, шығаруға немесе шығарылуына тікелей қатысты қосымша шығындар болып табылады. Қосымша шығындар – бұл келісім болмаған жағдайда болмайтын шығындар. Келісім бойынша шығындарға агенттерге (соның ішінде, сауда агенттері ретінде қызмет ететін қызметкерлерге), консультанттарға, брокерлерге және дилерлерге төленген сыйақылар және комиссиялық ақылар, реттеуші органдар мен қор биржаларына төленетін алымдар, сонымен қатар, меншікті беру кезінде өндіріп алынатын салықтар мен алымдар жатады. Келісім бойынша шығындарға борыштық міндеттемелер бойынша сыйақылар мен дисконттар, қаржылық шығындар, ішкі әкімшілік шығыстар немесе сақтауға жұмсалатын шығындар жатпайды.

Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі – бұл құралдың баланстық құнына тұрақты пайыздық мөлшерлемені қамтамасыз ету (тиімді пайыздық мөлшерлемені) мақсатында тиісті кезең ішінде пайыздық кірістерді немесе пайыздық шығыстарды тану әдісі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме – бұл қаржылық құрал әрекет ететін күтілетін мерзімге, тиісті жағдайларда одан қысқа мерзімге қаржылық құралдың таза баланстық құнына дейін есептік болашақ ақшалай төлемдерді немесе табысдердің (несиелер бойынша болашақ шығындарды қоспағанда) дисконттаудың нақты мөлшерлемесі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме осы құрал үшін көрсетілген ауыспалы мөлшерлеме бойынша несиелік спредті көрсетін сыйақы немесе дисконттан басқа немесе нарықтық мағынасына қарамастан белгіленбейтін басқа да өзгермелі факторлар бойынша пайыз өзгеретін келесі күнге дейін мөлшерлемесі ауыспалы құралдар бойынша ақша ағындарын дисконттау үшін пайдаланылады. Мұндай сыйақылар немесе дисконттар құрал айналымда болған күтілетін мерзім ішінде тұтастай амортизацияланады. Дисконтталған құнын есептеуге барлық комиссиялық, төленген немесе келісімшарттың тараптармен алынған тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігін құрайтындар жатады.

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері (жалғасы)

(ii) Қаржылық активтерді классификациялау

Топтың қаржылық активтеріне негізгі қызмет бойынша дебиторлық қарыз бен басқа да дебиторлық қарыз, несиелер, сондай-ақ ақша қаражаттары және олардың баламалары жатады және олар «қарыздар және дебиторлық берешек» II-санатқа жатады. Басшылық бастапқы тану кезінде өздерінің қаржылық активтерінің классификацияларын анықтайды.

Несиелер мен дебиторлық қарыз Топ жақын арада сатуға ниеттілерінен басқа, белгіленген немесе анықталатын төлемдермен белсенді нарықта белгіленбейтін туынды емес қаржылық активтер болып табылады. Оларға өтеу мерзімдері есептік кезеңнен кейін 12 айдан соң несиелер мен дебиторлық қарыздардан басқа қысқа мерзімді активтер жатады. Олар ұзақ мерзімді активтер ретінде классификацияланады.

(iii) Қаржылық міндеттемелерді классификациялау

Топтың қаржылық міндеттемелері амортизацияланған құны бойынша ескерілетін «өзге қаржылық міндеттемелер» санатына жатады.

(iv) Қаржылық құралдарды бастапқы тану

Қаржылық активтер мен міндеттемелер келісім бойынша шығындарды шегере отырып, бастапқыда әділ құн бойынша танылады. Бастапқы тану кезінде әділ құнды анықтау үшін ең оңтайлы негіз келісім бағасы болып табылады. Егер басқа қолжетімді ағымдағы нарықтық келісімдерді осы құралмен салыстыру арқылы, немесе айнымалылар ретінде тек қазіргі нарықтардағы мәліметтерді ғана қолданылатын бағалау әдістемесі арқылы келісімнің бағасы мен әділ құнның арасында айырмашылық болса, кіріс немесе шығыс бастапқы тану кезінде танылады.

(v) Қаржылық активтерді тануды тоқтату

Топ қаржылық активтерді тануды мына жағдайларда тоқтатады: а) қаржылық активтер сатып алынса немесе қаржылық актив бойынша ақша қаражаттарының ағындарына талаптардың келісімдік мерзімі өтіп кетсе; немесе б) Топ қаржылық актив бойынша ақша қаражаттарының ағынын алуға келісімдік құқықтарды берсе немесе активтерді беру туралы жіктелетін келісім жасаса, онда Топ і) активті иеленумен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалардың айтарлықтай бөлігін береді, немесе ii) қаржылық активті иеленумен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалардың айтарлықтай бөлігін бермейді де, сақтамайды да, бірақ осы қаржылық активті бақылауды да сақтамайды. Егер контрагент осындай активті онымен байланысты емес үшінші тарапқа активтерді беру процесіне қосымша шектеулер жүктемей толық көлемде сата алмаса, бақылау сақталады.

(vi) Өзара есепке алу

Қаржылық активтер мен міндеттемелер есепке алынады және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте тек көрсетілген сомаларды өзара есепке алуды жүргізудің, сонымен қатар, өзара есепке алу ниеті немесе оны жүргізу, не болмаса біруақытта активті жүзеге асыру және активтер мен міндеттемелерді реттеу заңды белгіленген құқығы болса ғана таза шамасы көрсетіледі.

Негізгі құралдар

(i) Тану және кейінгі бағалау

Негізгі құралдар есепке алуда қажет болса, құнсыздану резервінен және жиналған тозуды шегере отырып, бастапқы құны бойынша көрсетіледі. Бастапқы құны, активті орынға жеткізумен және мақсатты тағайындалуы үшін оны жұмыс жағдайына келтірумен тікелей байланысты сауда жеңілдіктері мен қайтарулар, және кез-келген шығындар шегерілген сатып алудан құнынан, соның ішінде импорт баждары мен алулар бойынша орны толтырылмайтын салықтардан тұрады. Шаруашылық тәсілмен әзірленген немесе орнатылған Негізгі құралдар нысандарының бастапқы құнына орындалған өндірістік жұмыстардың шығын материалдарының құны және өндірістік үстеме шығындардың бөлігі жатады.

Кейінгі шығындар осы активтің баланстық құнына енгізіледі немесе Топтың осы активті пайдаланған кезде экономикалық пайда табу мүмкіндігі болған жағдайда және оның құны сенімді бағаланғанда ғана жеке актив ретінде көрсетіледі. Ауыстырылған бөлімнің баланстық құны шығынға жазылады. Жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге жұмсалатын барлық басқа шығындар туындауына қарай есептік кезең ішінде кіріске немесе шығынға жатқызылады.

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері (жалғасы)

Негізгі құралдардың шығуынан болған кіріс немесе шығын алынған орын толтырудың және олардың баланстық құнының айырмасындағы сомада басқа да операциялық кірістер мен шығындардың құрамында жыл ішіндегі кіріс пен шығыста көрсетіледі.

(ii) Тозу

Тозу жерге есептелмейді. Негізгі құралдардың басқа объектілерінің тозуы олардың бастапқы құнын бірқалыпты шығынға жазу әдісі бойынша оларды тиімді пайдалану мерзімі ішінде олардың жою құнына дейін есептеледі, атап айтқанда:

	<u>Тиімді пайдалану мерзімі</u> <u>(жылдар саны)</u>
Ғимараттар мен құрылыстар	10-100
Машиналар мен қондырғылар	5-40
Басқалар	5-20

Активтің тарату құны Топ осы сәтте активтің жасы мен оның техникалық жағдайы оны тиімді пайдалану мерзімінің соңында күтілгенге сәйкес келеді деген пайымдаудан шыға келе, сатуға жұмсалған шығындарды шегере отырып, сатудан алуы мүмкін соманы бағалау болып табылады. Топ объектінің физикалық қызмет ету мерзімі аяқталғанша оны пайдалануды пайымдаса, активтің тарату құны нольге тең болады. Активтердің тарату құны мен оларды тиімді пайдалану мерзімдері қайта қаралады және, қажет болса, әрбір есептік кезеңнің соңында түзетіледі.

(iii) Құнсыздану

Әрбір есептік кезеңнің соңында басшылық негізгі құралдардың құнсыздануының белгілерін анықтайды. Егер осындай бір белгі анықталса, басшылық екі шаманың ең үлкені ретінде анықталатын орны толтырылған соманы бағалайды: активті сату үшін шығындарды шегерілген әділ құн және оны пайдалану құндылықтары. Активтің баланстық құны орны толтырылатын құнға дейін азаяды; құнсызданудан болған шығын жылдық кірісте және шығында көрсетіледі. Егер активті пайдалану құндылығын анықтауға негізделген есептік бағалаулар немесе сатуға жұмсалған шығындарды шегере отырып, оның әділ құны өзгерсе, өткен есептік кезеңде танылған активтің құнсыздануынан болған шығын қалпына келтіріледі.

Материалдық емес активтер

Топтың барлық материалдық емес активтері тиімді пайдаланудың белгілі бір мерзіміне ие болады және оған негізінен капиталдандырылған бағдарламалық қамту мен лицензиялар жатады. Алынған бағдарламалық жасақтама оны сатып алуға және пайдалануға беруге жұмсалған шығындар сомасында капиталдандырылады. Барлық материалдық емес активтер басшылықпен 2 - 25 жылға дейін бағаланатын оларды тиімді пайдалану мерзімі ішінде түзу сызықты әдіспен амортизацияланады.

Құнсызданған жағдайда материалдық емес активтердің баланстық құны шамалардың ең үлкеніне дейін шығынға жазылады: оларды пайдалану және әділ құн сатуға жұмсалған шығындар шегерілген құндылықтар.

Егер Топ бизнес болып табылмайтын активтер тобын сатып алған жағдайда, ол топтың құнын топта алу күні жағдайында олардың тиісті әділ құнының негізінде жеке сәйкестендірілетін активтер арасында үлестіреді.

Инвестициялық меншік

Инвестициялық меншікке жалға беру табысын алуға немесе капитал құнын ұлғайтуға арналған, бірақ Топтың өзі қолданылмайтын Топ мүлкі жатады.

Қажет болса, инвестициялық меншік есептілікте жинақталған тозуы мен құнсыздану резервін шегере отырып, бастапқы құны бойынша көрсетіледі. Инвестициялық меншіктің мүмкін құнсыздануына нұсқайтын белгілер болған жағдайда, Топ орны толтырылатын құнның көлемін екі шаманың үлкенімен бағалайды: сатуға жұмсалған шығындарды шегере отырып, оны пайдалану құндылықтары немесе әділ құны. Инвестициялық меншіктің баланстық құнының шамасы жылдық кіріс немесе шығыс арқылы орны толтырылатын құнға дейін төмендейді. Егер кейіннен оның орнын толтыру құнын анықтау үшін пайдаланылған бағалар өзгерсе, өткен есептік кезеңдерде танылған активтің құнсыздануынан болған шығын қалпына келтіріледі. Кейінгі шығындар Топтың болашақта осы инвестициялық меншікпен байланысты экономикалық пайда табуы мүмкін болғанда және олардың құнын нақтылықтың жеткілікті дәрежесімен анықтау мүмкін болған жағдайда капиталдандырылады. Жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге жұмсалатын барлық басқа шығындарға туындауына қарай болған шығындар жатады.

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері (жалғасы)

Меншік иесі инвестициялық меншікке жататын активтерді алған жағдайда олар негізгі құралдар санатына ауыстырылады, ал олардың баланстық құны басқа санатқа ауыстыру күні жағдайында осы сәттен бастап келесі амортизациялауға жататын осы активтердің шартты есептелген құнымен саналады.

Инвестициялық меншіктің тозуы оларды тиімді пайдалану мерзімі ішінде оның бастапқы құнын оның тарату құнына дейін бірқалыпты шығынға жазу әдісі бойынша есептеледі, атап айтқанда :

	<u>Пайдалы пайдалану мерзімі</u> <u>(жылдар саны)</u>
Бөгет және басқа гидрокұрылыстар	25-100
Басқалар	5-20

Алынған жалдау пайдасы табыс құрамында жылдық кірісте немесе шығында есептеледі.

Гудвил

Гудвил құнсызданудан болған жинақталған шығындарды шегере отырып, бар болған жағдайда, өзіндік құны бойынша есептеледі. Гудвил өндіруші бірліктерге немесе бірігудің нәтижесінде синергиядан ұтады деген болжаммен осындай бірліктердің топтарына жатады. Осы бірліктер немесе бірліктер топтары ең төменгі деңгейді білдіреді, онда Топ гудвилды бақылайды және өзінің өлшемі бойынша олар операциялық сегменттен аспайды.

Топ Гудвилды құнсызданға тестілеуді кем дегенде жылына бір рет, сондай-ақ оның мүмкін құнсыздануының белгілері болған барлық жағдайларда жүргізеді. Гудвилдың баланстық құны осы шамалардың қайсысы жоғары болатынына қарай сатуға жұмсалған шығындарды шегере отырып, пайдалану құндылығына немесе әділ құнға тең құны өтелетін сомамен салыстырылады. Құнсыздану бірден шығындар құрамында мойындалады және кейіннен түзетілмейді.

Осы ақша қорын туындатушы бірлікпен жүзеге асырылатын қызметті тарату кезінде шығарылатын қызмет сияқты бағаланатын гудвилді жоюдан болған кірісті немесе шығынды анықтау кезінде қызметтің баланстық құнына енгізіледі және шығарылған қызметтің салыстырмалы құнының және сақталған ақша қорын туындатушы бірліктің бөлігінің негізінде бағаланады.

Операциялық жалға беру

Топ меншік құқығынан туындайтын маңызды тәуекелдер мен пайдалардың Жалға берушіден Топқа өтуі қарастырылмаған арендалық келісім бойынша жалға беруші болған жағдайда, арендалық төлемдердің жалпы сомасы, соның ішінде күтілетін арендалық келісімді бұзумен байланысты төлемдер жалға алу мерзімі ішінде бірқалыпты жыл бойы кірісте немесе шығында көрсетіледі.

Тауар-материалдық қорлар

Тауар-материалдық қорлар екі шаманың ең азымен ескеріледі: өзіндік құны мен сатудың таза бағасы. Қорлардың өзіндік құны «first in first out» («ФИФО») әдісі арқылы анықталады. Дайын өнімнің және аяқталмаған өндірістің өзіндік құнына шикізат пен материалдардың құны, өндірістік жұмысшылардың еңбегіне төлеу шығындары және абсқа да тікелей шығындар, сонымен қатар, өндірістік жүкқұжаттардың тиісті үлесі жатады, және несиелік қаражат бойынша шығындар жатпайды. Сатудың таза құны – бұл сату бойынша шығындар мен өндірісті аяқтауға жұмсалатын шығындарды шегере отырып, әдеттегі қызмет барысында ықтимал сатудың есептік бағасы.

Негізгі қызмет бойынша дебиторлық қарыз және басқа дебиторлық қарыз

Салықтар мен жеткізушілерге төленетін аванстар бойынша алдын ала төлемдерден басқа негізгі қызмет бойынша дебиторлық қарыз және басқа дебиторлық қарыз, бастапқыда әділ құн бойынша танылады және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген, осындай қарыздың құнсыздану резерві шегерілген амортизацияланған құн бойынша ескеріледі. Негізгі қызмет бойынша дебиторлық қарыздың құнсыздану резерві Топтың әуелден белгіленген мерзімде оған тиісті толық соманы Топтың ала алмайтынына объективті дәлелдер болған жағдайда құрылады. Резерв шамасын активтің баланстық құны мен бастапқыда белгіленген тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған болашақта күтілетін ақшалай ағындардың келтірілген құнының арасындағы айырмашылық құрайды. Резерв жылдық кіріс пен шығын арқылы көрсетіледі. Топ дебиторлық қарыздың құнсыздануын бағалау кезінде ескеретін негізгі фактор оның мерзімінің өтуі болып табылады.

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері (жалғасы)

Төменде құнсызданудан болған шығынның объективті белгілерінің бар болуын анықтауға негіз болған басқа негізгі критериилер көрсетілген:

- кез келген кезекті төлемнің мерзімін асыру, бұл ретте уақытылы төлемеу есептік жүйелердің жұмысындағы кідірулермен түсіндіріле алмайды;
- контрагент елеулі қаржылық қиындықтарға ие, бұл Топтың қарауындағы контрагент туралы қаржылық ақпаратпен расталады;
- контрагент банкроттық немесе басқа қаржылық қайта ұйымдастыруды жариялау мүмкіндігін қарастырады;
- контрагентке әсер ететін ұлттық немесе жергілікті экономикалық жағдайлардың өзгеруінен туындаған контрагенттің төлем статусын жағымсыз өзгертудің болуы .

Жеткізушілерге төленетін аванстар құнсыздану резерві шегерілген соң есептілікте бастапқы құны бойынша көрсетіледі. Аванстар ұзақ мерзімді болып классификацияланады, егер оларға жатқызылатын тауарларды немесе қызметтерді алуудың күтілетін мерзімі бір жылдан артық болса, немесе аванстар бастапқы тану кезінде есептілікте ұзақ мерзімді болып есепке алынатын активтерге жатқызылады. Активтерді сатып алу үшін берілетін аванстар сомасы Топ осы активтерді бақылауға алған кезде және олармен байланысты болашақ экономикалық пайдаларды Топтың алу мүмкіндігі болған жағдайда олардың баланстық құнына енгізіледі. Басқа аванстар оларға жататын тауарларды немесе қызметтерді алған кезде шығынға жазылады. Егер аванстарға жататын активтер, тауарлар немесе қызметтердің алынбайтынына белгілер болса, аванстардың баланстық құны азайтылуға тиіс, және құнсызданудан болған тиісті шығын жылдық кіріс пен шығын арқылы көрсетіледі.

Салықтар бойынша құнсыздану резервін шегере отырып, алдын ала төлемдер іс жүзінде төленген сомалар бойынша көрсетіледі.

Ақша қаражаттары және олардың баламалары

Ақша қаражаттары және олардың баламаларына кассадағы ақшалай қаржы мен ағымдағы банктік шоттардағы қаржылар жатады. Ақша қаражаттары және олардың баламалары тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі. Ақша қаражатының қозғалысы туралы есепті жасау үшін пайдаланылуы шектелген ақшалай қаржының қалғаны ақшалай қаржының және оның баламаларының құрамынан шығарылады. Айырбас операцияларға есептік кезеңнен кейін кем дегенде он екі ай бойы шектеулер белгіленген ақшалай қаржының қалғаны немесе міндеттемелерді өтеу үшін пайдалануға басқа ұзақ мерзімді активтер құрамына жатқызылады; үш айдан артық, бірақ есептік кезеңнен кейін он екі айдан кем уақытқа шектеулер қойылған ақша қаражаттары басқа қысқа мерзімді активтер құрамына енгізіледі.

Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер (немесе істен шығу топтары)

Егер олардың баланстық құны есептік кезеңнен кейін 12 айдың ішінде негізінен сату арқылы орны толтырылса, сатуға арналған ретінде жіктелген ұзақ мерзімді активтер мен істен шығу топтары (оған ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді активтер кіруі мүмкін) қаржылық жағдай туралы есепте «сатуға арналған істен шығу топтарының ұзақ мерзімді активтері» ретінде көрсетіледі. Активтердің жіркетуі төменде аталған барлық шарттар болған жағдайда өзгертілуі тиіс: (а) Активтер олардың ағымдағы жағдайында дереу сатуға дайын; (б) Топ басшылығы сатып алушыны іздеу бойынша қолданыстағы бағдарламаны бекітті және оны жүзеге асыруға кірісті; (в) олардың ағымдағы әділ құнына негізделген болып табылатын баға бойынша активтерді сату үшін белсенді маркетинг жүргізіледі; (г) сату бір жылдың ішінде жүзеге асырылады деп күтілуде, және (д) сату жоспарын айтарлықтай өзгерту немесе тоқтату күтілмейді.

Ағымдағы есептік кезеңде қаржылық жағдай туралы есепте сатуға арналған болып жіктелген ұзақ мерзімді активтер мен шығу топтары басқа санатқа ауыстыруға жатпайды және ағымдағы есептік кезеңнің соңында классификацияға сәйкес келтіру үшін қаржылық жағдай туралы есепте салыстырмалы мәліметтерді ұсыну формасын өзгертпейді.

Істен шығу тобы бірыңғай топтың сатудың бір операциясы барысында сату жолымен немесе өзге тәсілмен істен шығуға жататын активтер тобын (ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді) және аталған операция барысында тапсырылатын аталған активтерге жататын міндеттемелерді білдіреді. Егер істен шығу тобына алу кезінде гудвил үлестірілген ақшалай ағынды тудыратын бірліктің бөлігі қосылса, Гудвил шығу тобының құрамында есепке алынады. Ұзақ мерзімді активтер – бұл есептік кезеңнен кейін 12 айдың ішінде орны толтырылмайды немесе алынбайды деп күтілетін сомалар кіретін активтер. Егер жіктелу өзгерту қажеттілігі туындаса, мұндай өзгеріс қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді актив үшін де жүргізіледі.

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері (жалғасы)

Сатуға арналған деп жіктелген ұзақ мерзімді активтер және істен шығу топтары тұтастай сатуға шығындарды шегере отырып, ең аз баланстық құны және әділ құны бойынша бағаланады. Сатуға арналған негізгі құралдар мен материалдық емес активтер амортизацияланбайды.

Тікелей істен шығу тобына жататын және шығу кезінде берілетін міндеттемелер басқа санатқа ауыстыруға жатады және қаржылық жағдайы туралы есепте жеке жолмен көрсетіледі.

Тоқтатылған қызмет

Тоқтатылған қызмет Топтың істен шығып кеткен, немесе сатуға арналған болып жіктелген және: (а) жеке маңызды қызмет түрін немесе операциялар жүргізетін географиялық аймақты білдіреді; (б) жеке маңызды қызмет түрінің немесе операциялар жүргізетін географиялық аймақтың бірыңғай үйлестірілген шығу жоспарының бөлігі болып табылатын; немесе (в) одан әрі сату мақсатымен ғана сатып алынған еншілес кәсіпорын болып табылатын компоненті болып табылады. Тоқтатылған қызметтен болған ақша қаражатының кірістері мен шығындары, егер ондайлар бар болса, жалғасатын қызметтен бөлек көрсетіледі; бұл ретте салыстырмалы көрсеткіштерді ұсыну тиісті дәрежеде өзгереді.

Акционерлік капитал

Қарапайым акциялар капитал ретінде жіктеледі. Тікелей жаңа акцияларды шығаруға байланысты қосымша шығындар капитал құрамында, салықтар шегерілген, табысдер сомасынан шегерулер ретінде көрсетіледі. Компанияның Директорлар кеңесінің шешімімен акцияларды әрбір жеке шығарған жағдайда әрбір акцияның құны, сонымен қатар, заңнамаға сәйкес акцияның саны анықталады.

Дивидендтер

Дивидендтер міндеттемелер ретінде танылады және есептік кезең соңында олар жарияланған және есептік кезеңнің соңына дейін бекітілген жағдайда капитал сомасынан шегеріледі. Егер олар есептік кезеңнің соңына дейін ұсынылса, сонымен қатар, есептік кезең аяқталған соң, бірақ қаржылық есептілікті шығарылымға бекіту күніне дейін ұсынылса немесе жарияланса дивидендтер туралы ақпарат есептілікте ашылып көрсетіледі.

Қосымша құн салығы

Сату кезінде туындайтын қосымша құн салығы (бұдан әрі «ҚҚС») тауарларды және қызметтерді сатып алу кезінде салық органдарына төленуі тиіс. Тауарларды және қызметтерді сатып алу кезінде төленген ҚҚС жеткізушіден салықтық шот-фактура алған кезде төленуге тиіс ҚҚС есебіне ескерілуі мүмкін. Салық заңнамасы ҚҚС төлеуді таза негізде жүргізуге мүмкіндік береді. Сәйкесінше, сату мен алу бойынша ҚҚС қаржылық жағдай туралы есептілікте таза негізде көрсетіледі. Егер оны өтеу есептік кезеңнен кейін бір жылдың ішінде қарастырылмаса, орнын толтыруға арналған ҚҚС ұзақ мерзімді актив ретінде жіктеледі.

Резервтер

Егер Топ өткенде белгілі бір оқиғадан кейін оны реттеу үлкен ықтималдықпен ресурстардың сыртқа ағылуы мүмкін және ақшалай көрсеткіште жеткілікті сенімділік дәрежесімен бағалауға болатын заңды немесе практикамен қалыптасқан негізделген міндеттемелерге ие болса, резервтер танылады. Резервтер болашақ операциялық шығындар бойынша танылмайды.

Күл үйінділерін жою резерві

Күл үйінділерін жою резерві тиісті міндеттемелердің туындауының жоғары ықтималдылығы мен олардың сомаларын мүмкін негізділігінің жоғары кезінде танылады. Күл үйінділерін жою бойынша шығындардың құрамына күл үйінді инфрақұрылымының объектілерін демонтаждауға немесе бұзуға жұмсалған шығындар, қоршаған ортаны тазарту, лас заттардың шығарылуына мониторинг жүргізу жатады. Жоюға арналған резерв бағаланған болашақ шығындардың таза келтірілген құны негізінде қалдықтарды өндірудің тиісті фактісінен туындайтын міндеттеме пайда болатын сол есептік кезеңдегі негізгі құралдардың құнынан қалыптастырылады және оған қатысты болады. Күл үйінділерін жою резервіне болашақта залал келтіруге немесе бұзушылық фактілеріне байланысты туындайды деп күтілетін қандай да болмасын қосымша міндеттемелер жатпайды. Шығындарды бағалау жою жоспарының негізінде жүргізіледі. Шығындардың бағалау мәндерінің сомалары жыл сайын пайдалануға қарай белгілі өлшемдерді ескере отырып, есептеледі, мысалы, жаңартылған бағалау сомаларының және қайта қарастырылған активтерді немесе операциялық қызметті пайдалану мерзімдері, жүйелі түрде ресми тексерулер жүргізу.

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері (жалғасы)

Қажетті шығындардың нақты сомасы белгісіз болса да, Топ өзінің шығындарын қалдықтар полигондарын қалпына келтіру бойынша жұмыстарды жүргізудің қолданыстағы техникалық ережелеріне және нормаларына сәйкес техникалық-экономикалық негіздемеге және инженерлік зерттеулерге қарап бағалайды. Резервтердің келтірілген таза құнын анықтау кезінде қолданылатын дисконт амортизациясы немесе «жоққа шығару» сомасы әрбір есептік кезең үшін қызмет нәтижелеріне жатады. Дисконт амортизациясы қаржылық шығындар құрамында көрсетіледі.

Қызметкерлерге төленетін өтемақы

(i) Қызметкерлерге төленетін ұзақ мерзімді өтемақы

Ұжымдық еңбек келісімшарт ережелеріне сәйкес, Топ компаниялары өздерінің қызметкерлерін зейнеткерлікке шыққанға дейін, сол сәтте және шыққаннан кейін ұзақ мерзімді өтемақымен қамтамасыз етеді. Келісімшарттарда зейнеткерлікке шығуы бойынша бірреттік жәрдемақы төлеу, еңбекке жарамсыз болып қалған, мерейтой болған немесе өлген жағдайда Топ қызметкерлеріне қаржылық көмек көрсету қарастырылған. Жекелеген жәрдемақыларды алуға құқық әдетте зейнеткерлікке дейін қалған мерзімге және қызметкерде ең аз жұмыс өтілінің болуына байланысты ұсынылады.

Бірреттік жәрдемақылар төлеу бойынша күтілетін шығындарды есептеу қызметкердің еңбек қызметі ішінде еңбек қызметінің аяқталуы бойынша белгіленген сыйақымен зейнеткерлік жоспарларды есептеу кезінде қолданылатын әдіс бойынша жүзеге асырылады. Топтың қаржыландырылатын зейнеткерлік сызбалары жоқ. Әрбір есептік кезең соңында танылатын міндеттеме зейнеткерлік міндеттемелердің ағымдағы құны болып табылады. Жыл ішінде туындайтын актуарийлік кірістер мен шығындар жылдық кіріс пен шығында көрсетіледі. Осы мақсатта актуарийлік кірістер мен шығындарға актуарийлік ұсыныстардағы өзгерістер де, актуарийлік болжалдардың іс жүзіндегі мәліметтерден өзгешелігіне қатысты өткендегі тәжірибенің ықпалы да жатады.

Зейнеткерлік міндеттемелердің ағымдағы құнындағы басқа өзгерістер де жылдық кіріс пен шығында танылады, соның ішінде қызметтер бойынша ағымдағы шығындар.

Зейнеткерлік міндеттемелерді есепке алуда пайдаланылған ең маңызды ұсыныстар, – бұл дисконт мөлшерлемесі және кадрлардың ағылуы туралы болжамдар. Дисконт мөлшерлемесі болашақ міндеттемелердің таза келтірілген құнын анықтау үшін қолданылады, және әрбір жылы осындай міндеттемелер бойынша дисконтты жоққа шығару қаржылық шығындар ретінде жылдық кіріс пен шығынға жатқызылады. Кадрлардың ағылуы туралы болжамдар кейіннен келтірілген таза міндеттемелердің құнын алу үшін дисконтталатын сыйақылар төлеудің болашақ ағынын болжау үшін қолданылады.

Мұндай міндеттемелер жыл сайынғы негізде тәуелсіз білікті актуарийлермен бағаланады.

(ii) Еңбекақы төлеу шығындары мен байланысты есептеулер

Еңбекақы, зейнеткерлік аударымдар, әлеуметтік сақтандыру қорына жарналар, төленген жыл сайынғы демалыстар мен науқастанғаны үшін жасалатын төлемдер, сыйақылар мен ақшалай емес жеңілдіктер Топ қызметкерлерінің тиісті жұмыстарды жүзеге асыруына қарай есептеледі. Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес Топ өзінің қызметкерлерінің атынан осындай зейнеткерлік жәрдемақыларын ұстап қалады және «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ-ға (бұдан әрі БЖЗҚ) аударады. Ұжымдық еңбек келісімшартына енгізілмеген қызметкерлерге қатысты жұмыскерлер зейнеткерлікке шыққан кезде Топтың қаржылық міндеттемелері тоқтатылады және барлық төлемдерді БЖЗҚ жүргізеді.

Қарыздар

Қарыздар амортизацияланған құн бойынша пайыздың тиімді мөлшерлемесі бойынша көрсетіледі.

Қарыздар келісім бойынша шығындар шегерілгендегі әуел бастан әділ құн бойынша көрсетіледі және кейіннен амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі; алынған қаржы сомасы (келісім бойынша шығындарды шегергенде) мен өтелетін құнның арасындағы айырмашылық тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, қарыздар кезеңінде кірісте және шығында танылады.

Нарықтық емес акционерлерден алған қарыздарды есепке алған жағдайда Топ капиталға салым ретінде капиталда алғашқы танудан болған кірісті көрсетеді. Операцияның экономикалық мағынасын көрсететін есепке алу тәртібі барлық ұқсас операцияларға жүйелі түрде қолданылады және шоғырландырылған қаржылық есептілікте ашылады.

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері (жалғасы)

Мақсатты пайдалану үшін дайындау немесе сату үшін міндетті түрде айтарлық уақыт қажет болатын тікелей активтерді сатып алуға, салуға немесе шығаруға қатысты қарыздар бойынша шығындар (бұдан әрі «нақты талаптарға сай активтер») капиталдандырылады. Қарыздар бойынша басқа шығындар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып шығындар құрамында танылады. Топ нақты талаптарға сай активтер бойынша капиталдық шығындар жасамағанда болдырмау да мүмкін болған қарыздар бойынша шығындарды капиталдандырады. Капиталдандырудың бастапқы күні (а) Топ нақты талаптарға сай актив бойынша шығындарды көтергенде; (б) қарыздар бойынша шығындарды көтергенде; және (в) активті мақсатты пайдалануға немесе сатуға дайындау үшін қажетті шараларды жүзеге асырғанда болады. Капиталдандыру нақты талаптарға жауап беретін активті мақсатты дайындау немесе сату үшін дайындау үшін қажетті шаралардың барлығын жүзеге асырғаннан кейін тоқтатылады.

Қарыздар Топта есептік кезеңнен кейін кем дегенде он екі айға міндеттемелер бойынша есептеулер мерзімін ауыстырудың сөзсіз құқығы болмаған кезде қысқа мерзімді міндеттемелер құрамында көрсетіледі.

Негізгі қызмет бойынша кредиторлық қарыз және басқа да кредиторлық қарыз

Негізгі қызмет бойынша кредиторлық қарыз және басқа да кредиторлық қарыз контрагенттің өзінің міндеттемелерін орындау фактісі бойынша есептеледі. Алынған аванстарды есептемегенде негізгі қызмет бойынша кредиторлық қарыз және басқа да кредиторлық қарыз, бастапқыда әділ құны бойынша көрсетіледі және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құн бойынша ескеріледі. Алынған аванстар үшінші тараптардан алынған іс жүзіндегі сомалар бойынша көрсетіледі.

Үкіметтік гранттар

Егер гранттың алынатынына және Топтың грантты ұсынумен байланысты барлық талаптарды орындайтынына сенімділік болған жағдайда, Үкімет ұсынған гранттар әділ құны бойынша танылады.

Шығындармен байланысты үкіметтік гранттар болашақ кезеңдерге жатады және олар компенсациясына бағытталған басқа операциялық қызметтер құрамында шығындарға сәйкес келтіру үшін қажетті кезең ішінде жылдық кірістер немесе шығыстар арқылы танылады.

Табысты тану

Табыс Топ болашақ экономикалық пайданы алулар ықтимал және сенімді өлшенуі мүмкін болған кезде танылады. Табыс қосымша құн салығы мен жеңілдіктерді шегере отырып көрсетіледі.

Электр және жылу энергиясын және ыстық суды сатудан түсетін табыс электр және жылу энергиясын және ыстық суды жеткізуге қарай есептеу әдісімен танылады. Электр энергиясын тарату қызметінен түскен табыс есептік кезең ішінде таратылған электр энергиясының нақты көлемінің негізінде танылады. Табыс сомасы тиісті қызметтер үшін бекітілген тарифтерден шыға келе анықталады.

Тауарларды сатудан түскен табыс тауарларға меншік құқығына байланысты тәуекелдер мен пайданың өтуі кезінде, әдетте тауарларды тиеу сәтінде танылады. Тауарларды сатудан түскен табыс сомасы Топтың әдеттегі қызметінің барысында тауарлар мен қызметтерді сатудан алынған немесе алынуы тиіс сыйақының әділ құны бойынша анықталады.

Егер бартерлік келісім бойынша алынған тауардың әділ құнын сенімді бағалау мүмкін болмаса, онда табыс сатылған тауарлар мен қызметтердің әділ құны бойынша бағаланады.

Пайыздық кірістер тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, пропорционалды негізде танылады.

Барлау және бағалау бойынша активтер

Барлау және бағалау бойынша активтер қажет болғанда құнсыздану резервін шегере отырып, бастапқы баға бойынша бағаланады.

(i) Тану және кейінгі бағалау

Барлау және бағалау бойынша активтерге барлау мен өндіруге құқықтарды алуға шығындар, барлау мен бағалауға жұмсалатын тиісті шығындар және басқа да тікелей байланысты шығындар жатады. Мұндай активтер ХҚЕС 6 «Минералды ресурстарды барлау және бағалау» көрсетілген тиісті белгілердің негізінде құнсыздану мәніне бағаланады.

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері (жалғасы)

Барлау және бағалау бойынша активтерге барлауға, геологиялық және геофизикалық зерттеулерге, өнімді және өнімді емес барлау ұнғымаларын бұрғылауға құқықтарды алу бойынша капиталдандырылған шығындар, қосалқы қондырғылар мен құралдардың құны, сондай-ақ барлаумен және бағалаумен тікелей байланысты өндірістік және басқа жалпы үстеме шығындар жатады.

Сатып алу бойынша шығындарға жазылу бонусының құны мен жер қойнауын пайдалану құқығын алу үшін жұмсалған басқа шығындар жатады.

Барлау және бағалау бойынша қызметке тікелей қатысы жоқ әкімшілік шығындар (кеңсе бөлмесін, кеңсе көлігін жалға алу, әкімшілік қызметкерлерді ұстау), олардың туындауына қарай шығындарға жазылады.

Барлау және бағалау бойынша активтердің минералды ресурстарды алудың техникалық негізділігі мен коммерциялық мақсаттылығы айқын болғанда жіктелуі тоқтатады. Коммерциялық қорлар анықталған жағдайда барлау және бағалау бойынша активтер материалдық және материалдық емес активтерге ауысады және дәлелденген және дәлелденбеген өндірілген қорлардың негізінде өндірістік әдіс бойынша амортизацияланады. Кен орындарын алуға дейінгі әрекет барлауға дейінгі (немесе лицензияға дейінгі) болып анықталады.

(ii) Барлау және бағалау бойынша активтердің құнсыздануы

Барлау және бағалау бойынша активтер тексеру кезінде материалдық немесе материалдық емес активтерді санаттарға қайта жіктелу кезінде немесе құнсызданудың қандай да болмасын белгілері туындаған жағдайда құнсыздануға тексеріледі. Құнсызданудан болған шығын барлау және бағалау бойынша активтердің баланстық құны олардың орны толтырылатын сомадан артық болған сомада танылады. Орны толтырылған сома екі шаманың ең үлкені болып анықталады: активтерді сатуға жұмсалған шығындар мен пайдалану сомасы шегерілген әділ құн.

Бағалау бойынша активтер келесі фактілердің немесе жағдайлардың (бұл тізім түбегейлі емес) бірі немесе бірнешеуі болған жағдайда құнсыздану мәніне тексеріледі:

- Топтың белгілі бір учаскеде барлау жүргізуге құқығының әрекет ету мерзімі өтіп кетті немесе жақын арада өтеді және оны ұзарту күтілмейді;
- Белгілі бір учаскеде минералдық ресурстарды одан әрі барлау мен бағалауға айтарлықтай шығындар бюджетте қарастырылмаған және жоспарланбаған;
- белгілі бір учаскеде минералдық ресурстарды барлау және бағалау коммерциялық өндірілетін минералдық ресурстарды табуға әкелген жоқ, және Топ белгілі бір учаскеде қызметін тоқтату туралы шешім қабылдады;
- дәлелденген мәліметтер белгілі бір учаскеде тексеруді жалғастыруға қарамастан барлау мен бағалау бойынша активтердің баланстық құнының орнын толық толтыру табысты тексеру немесе сату нәтижесінде екіталай.

Өзара есепке алу

Сатып алу-сату операцияларының бір бөлігі өзара есепке алуды, бартерлерді немесе ақшалай емес формадағы басқа есеп айырысулыарды пайдалана отырып жүзеге асырылады. Өдетте бұл операциялар әртүрлі тауарлармен алмасу формасында немесе қызметтермен өнеркәсіптік және коммерциялық тұтынушылармен өзара есепке алу формасында жүргізіледі.

Есептеулері өзара есепке алу, бартер немесе ақшалай емес формадағы басқа есептеулер арқылы жүзеге асыру жоспарланған сатып алу-сату операциялары Топ компанияларының басшылығымен ақшалай емес есеп айырысулардың нәтижесінде алынатын немесе берілетін активтердің әділ құнын бағалаудың негізінде танылады. Әділ құны ашық нарықтық ақпарат негізінде анықталады.

Ақшалай емес операциялар ақша қаражатының қозғалысы туралы септен алынып тасталды. Инвестициялық және қаржылық операциялар, сондай-ақ, операциялық қызметтің қорытынды нәтижесі осы есепте ақша қаражатының іс жүзіндегі қозғалысынан шыға келе ұсынылды.

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері (жалғасы)

Сегменттік есептілік

Сегменттер бойынша есептілік операциялық шешімдерді қабылдау үшін жауапты Топ тұлғасына немесе органына ұсынылатын ішкі есептілікке сәйкес жасалады. Егер табыстары, қаржылық нәтижесі немесе активтері барлық сегменттердің қосылған активтерінің кем дегенде он пайызын құраса, сегмент жеке ашуға жатады.

Табыс салығы

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте табыс салығы қолданыстағы немесе есептік кезеңнің соғында күшіне енген Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес көрсетілген. Егер олар осы немесе басқа кезеңдерде басқа жиынтық табыстың немесе тікелей капитал құрамында көрсетілген операцияларға жатуына байланысты басқа жиынтық пайда құрамында немесе тікелей капитал құрамында көрсетілмеуі тиіс болса, табыс салығы бойынша шығындарға ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтар жатады және жылдық кірістер және шығында көрсетіледі.

Ағымдағы салық ағымдағы және өткен кезеңдер үшін салық салынатын кіріс немесе шығынға қатысты мемлекеттік бюджеттен орны толтырылатын немесе оған төленетін сома болып табылады. Салық салынатын кіріс немесе шығындар бағалау көрсеткіштеріне негізделеді, егер қаржылық есептілік тиісті салық декларациясын бергенге дейін бекітілсе. Табыс салығынан өзге, басқа да салықтар операциялық шығындар құрамында көрсетіледі.

Кейінге қалдырылған табыс салығы болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық шығындары және активтер мен міндеттемелер мен қаржылық есептіліктегі олардың баланстық құнының арасында туындайтын уақыт айырмашылығы бөлігінде баланстық міндеттемелер әдісі бойынша есептеледі. Бастапқы тану үшін жасалатын ерекшелікке сәйкес, бизнесті біріктірумен байланысты емес операциялар бойынша активтерді немесе міндеттемелерді бастапқы тану кезінде туындайтын кейінге қалдырылған салықтар уақыт айырмашылықтарына қатысты танылмайды, егер ондайлар бухгалтерлік, салық салынатын пайдаға да ықпал етпесе. Кейінге қалдырылған баланстық шама қолданыстағы немесе есептік кезеңнің соғында негізінен күшіне енген және уақыт айырмашылықтарын түзету кезеңінде қолданылады деп күтілетін немесе болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық шығындарын пайдаланудың салық мөлшерлемелері бойынша есептеледі. Кейінге қалдырылған салық активтері Топтың жекелеген әрбір компаниясы аясында кейінге қалдырылған салық міндеттемелеріне қарсы есепке алынады. Кейінге қалдырылған салық активтері шегерілетін уақыт айырмашылығына және болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық шығындарына қатысты тек осындай шегерулер сомасына азайтылуы мүмкін болашақта салық салынатын кіріс табу ықтималдылығы жоғары болған жағдайда ғана танылады.

Топ еншілес компаниялардың дивиденділеріне салықтарға немесе оларды сатудан кірістерге қатысты уақыт айырмашылықтарын түзетуді бақылайды. Топ басшылық алдағы уақытта уақыт айырмашылықтарын түзетуді күткен жағдайлардан басқа кезде осындай уақыт айырмашылықтары бойынша кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін көрсетпейді.

Негізгі құралдарның және күл қоймаларын қалпына келтіру резервінің құнына жатқызылған күл қоймаларын қалпына келтіруге шығындар құнының салықтық базасын анықтау кезінде Топ болашақ салықтық шегерулерді міндеттемелерге бөледі. Осы тәсілге сәйкес бастапқы тану кезінде ерекшеліктер жасалмайды. Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттеме негізгі құралдарның құнына жатқызылған күл қоймаларын қалпына келтіруге жұмсалатын шығындар бойынша салық салынатын уақыт айырмашылықтарына қатысты танылады, ал актив жоғарыда аталған күл қоймаларын қалпына келтіру резерві бойынша шегерілетін уақыт айырмашылықтарына қатысты тану шарттарын ескере келе табыс салығы бойынша танылады.

Басшылық әрбір есептік кезеңнің соғында Топтың анықталмаған салықтық позицияларына қайта бағалау жүргізеді. Міндеттемелер басшылықтың бағалауы бойынша (қолданыстағы немесе есептік кезең соғында қабылданған салық заңнамасын немесе кез келген белгілі тиісті сот немесе басқа қаулыны интерпретациялауға негізделген) табыс салығының позициялары бойынша көрсетіледі, бөрінен бұрын салық органдары осы позицияларды даулаған жағдайда қосымша салық есептеулеріне әкелуі мүмкін. Айыппұлдар, өсімақылар мен салықтар бойынша міндеттемелер, табыс салығынан басқа, есептік кезең соғында міндеттемелерді реттеу үшін қажетті шығындарды басқаруды барынша нақты бағалау негізінде көрсетіледі. Табысқа салынған салық бойынша анықталмаған позициялар бойынша түзетулер табысқа салынатын салық бойынша шығындар құрамында көрсетіледі.

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері (жалғасы)

Қаржылық есептілікті ұсынудағы өзгерістер

2015 жылғы желтоқсанда ҚР Үкіметінің «2016-2020 жж. арналған жекешелендірудің кейбір мәселелері туралы» жаңа қаулысы қабылданды.

2016 жылғы 23 қарашада Директорлар кеңесі Үкіметтің активтерді жекешелендіру туралы қаулысына сәйкес бірқатар еншілес компанияларды сату шарттарын бекітті. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ШҚАЭК, ШЭТ, МЭБК, Ақтөбе ЖЭО, Тегис Мунай және Мангышлак Мунай активтері мен міндеттері сатуға арналған істен шығатын тобына енгізілді.

Алдағы жылғы пайда немесе шығын және жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есеп ағымдағы жылғы ұйғарымына сәйкес қайта есептелді және ұсынылды.

«САМУРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2015 жылғы 31 желтоқсанда өзгерістердің көрсеткіштерге ықпалы ұсынылады:

Ақпаратты ұсынудағы өзгерістер алдыңғы кезеңнің басына елеулі әсерді тигізбегендіктен, 2015ж. 1 қаңардағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы үшінші есеп осы қаржылық есептілікте ұсынылған жоқ.

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	Бастапқыда берілген сома 2015ж. 31 желтоқсан	Ақтөбе ЖЭО	МЭБК	ШҚАЭК	ШЭТ	ММ	ТМ	Элиминациялар және түзетулер	2015ж. 31 желтоқсан (қайта есептелді)
Табыс	228,865,079	(6,108,966)	(8,985,664)	(11,178,106)	(27,730,996)	-	-	8,960,938	183,822,285
Сатулардың өзіндік құны	(165,931,725)	5,384,557	5,546,974	7,996,477	27,290,576	-	-	(8,982,243)	(128,695,384)
Жалпы пайда	62,933,354	(724,409)	(3,438,690)	(3,181,629)	(440,420)	-	-	(21,305)	55,126,901
Сату бойынша шығындар	(3,029,040)	-	110,264	-	-	-	-	-	(2,918,776)
Жалпы және әкімшілік шығындар	(13,939,521)	304,020	771,254	427,951	14,855	201,168	26,470	(4,835)	(12,198,638)
Бірлескен кәсіпорындарда және қауымдасқан компанияларда табыстағы үлесі	(10,172,534)	-	-	-	-	-	-	-	(10,172,534)
Активтердің құнсызданудан болған залалдар	(3,590,229)	(45,113)	(1,300)	11,287	8,073	-	-	-	(3,617,282)
Қаржылық табыстар	2,728,571	(18)	(99,681)	(5,193)	(162)	-	-	252,394	2,875,911
Қаржылық шығындар	(109,214,671)	23,289	1,104,290	352,264	32,921	119	-	(254,047)	(107,955,835)
Өзге табыстар	1,994,642	(28,648)	(95,943)к	(145,578)	(32,082)	(4,928)	(5,255)	30,975	1,713,183
Өзге шығындар	(1,749,618)	5,644	26,367	26,403	1,010	5,060	420	(4,834)	(1,689,548)
Салық салғанға дейінгі пайда/(залал)	(74,039,046)	(465,235)	(1,623,439)	(2,514,495)	(415,805)	201,419	21,635	(1,652)	(78,836,618)
Табыс салығы блйынша шығындар	(5,875,162)	117,468	379,315	549,173	246,404	-	--	-	(4,582,802)
Жыл ішіндегі жалғастырылатын қызметтер алған пайда/(залал)	(79,914,208)	(347,767)	(1,244,124)	(1,965,322)	(169,401)	201,419	21,635	(1,652)	(83,419,420)
Жыл ішіндегі тоқтатылған қызметтен алған пайда	2,469,307	-	-	-	-	-	-	3,505,212	5,974,519
Жыл ішіндегі жиынтық пайда/(залал)	(77,444,901)	(347,767)	(1,244,124)	(1,965,322)	(169,401)	201,419	21,635	3,503,560	(77,444,901)

2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері (жалғасы)

Таныстырудағы өзгерістер

2016 жылы Топ бас компанияның есепке алу саясатына сәйкес ақпаратты ашуды жүргізу үшін ақша құралдарының қозғалысы туралы есепте қарыздар бойынша төленген капиталдандырылған шығындардың жіктелуін өзгертті. Топ бұндай өзгеріс сенімді және ең орынды ақпаратты қамтамасыз етеді деп санайды. ХҚЕС (IAS) 8 сәйкес өзгеріс ретроспективті енгізілді және салыстырмалы көрсеткіштер тиісті түрде түзетілген болатын.

Төменде 2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жіктелу өзгерістерінің әсері келтірілген:

<i>Қазақстандық мың теңгемен</i>	2015ж. 31 желтоқсандағы қайта жіктелуге дейінгі сома	Қайта жіктелу сомасы	2015ж. 31 желтоқсандағы қайта жіктелуден кейін сома
Төленген пайыздар	(23,490,234)	4,674,879	(18,815,354)
Операциялық қызметтен алынған таза ақша қаражаты	69,987,444	(4,674,879)	65,312,565
Негізгі құралдарды сатып алу	(97,607,800)	4,674,879	(102,282,679)
Инвестициялық қызметте пайдаланған таза ақша қаражаты	(91,960,417)	(4,674,879)	(95,313,701)

3 Жаңа есептік ережелер

Жаңа және қайта қаралған Халықаралық қаржылық есеп стандарттарын (ХҚЕС) қолдану

Төменде берілген өзгертілген стандарттар Топ үшін 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап міндетті болды, бірақ Топқа елеулі әсерін тигізген жоқ:

- ХҚЕС (IFRS) 14 «Кейінге қалдырылған тарифтік айырмашылықтардың шоттары» (2014 жылдың қаңтарында шығарылды және 2016 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- «Бірлескен операцияларда қатысу үлестерін сатып алу бойынша мәмілелерді есепке алу» – ХҚЕС-ке (IFRS) 11 түзетулер (2014 жылғы 6 мамырда шығарылды және 2016 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- «Негізгі құралдардың және материалдық емес активтердің амортизациясын есептеудің қолайлы әдістерін түсіндіру» - ХҚЕС-ке (IAS) 16 және ХҚЕС-ке (IAS) 38 түзетулер (2014 жылғы 12 мамырда шығарылды және 2016 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- Ауыл шаруашылығы: ХҚЕС-ке (IAS) 16 және ХҚЕС-ке (IAS) 41 түзетулер - «Ауыл шаруашылығы: Жеміс беретін өсімдіктер» (2014 жылғы 30 шілдеде шығарылды және 2016 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының жыл сайынғы жетілдіруер, 2014 жыл (2014 жылғы 25 қыркүйекте шығарылды және 2016 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- «Ақпаратты ашу» - ХҚЕС-ке (IAS) 1 түзетулер (2014 жылғы желтоқсанда шығарылды 2016 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- «Инвестициялық компаниялар үшін шоғырландыруға қойлатын талаптардан ерекшеліктерді қолдану» – ХҚЕС-ке (IFRS) 10, ХҚЕС-ке (IFRS) 12 және ХҚЕС-ке (IAS) 28 түзетулер (2014 жылғы желтоқсанда шығарылды 2016 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

3 Жаңа есептік ережелер (жалғасы)

Жаңа стандарттар және түсіндірулер

Топтың 2017 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейінгі жылдық кезеңін үшін міндетті болып табылатын және Топ мерзімінен бұрын қабылдамаған бірқатар жаңа стандарттар мен интерпретациялар жарияланды:

ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржылық құралдар: Жіктеу мен бағалау» (2014 ж. маусымда енгізілген өзгерістермен, 2018 ж. 1 қаңтарында басталатын жылдық кезеңдер үшін немесе осы күннен кейін күшіне енеді). Жаңа стандарттың негізгі ерекшеліктері мыналарға негізделеді:

- Қаржылық активтер бағалаудың үш санаты бойынша жіктелуі тиіс: кейіннен амортизацияланған құн бойынша бағаланатын, кейіннен өзгеруі басқа жиынтық табыстың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатындар, сондай-ақ, өзгеруі кіріс немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатындар.
- Борыштық құралдарды жіктеу қаржылық активтерді басқару бойынша кәсіпорынның бизнес-моделіне және келісіммен қарастырылған ақшалай қаржы ағындары негізгі қарыз немесе пайыздардың есебіне төлемдер ғана болып табылатынына байланысты болады. Егер борыштық құрал ақша алуға арналса, ол амортизацияланған құн бойынша ескерілуі мүмкін, егер бұл ретте ол да негізгі қарыз немесе пайыздардың есебіне төлемдерді ғана қарастырса. Тек негізгі қарыз немесе пайыздардың есебіне төлемдерді ғана қарастыратын және портфельде ұсталатын борыштық құралдар кейіннен басқа жиынтық кіріс құрамында әділ құн бойынша бағаланатын ретінде классификациялануы мүмкін, егер кәсіпорын оларды активтер бойынша ақша ағындарын алу үшін ұстап отырса, және активтерін сатса.
- Негізгі қарыз бен пайыздар есебіне төлемдер ғана болып табылатын ақша қаражаты жоқ қаржылық активтерді өзгеруі кірістің немесе шығынның құрамында көрсетілетін (мысалы, туынды қаржы құралдары) әділ құн бойынша бағалау керек. Кіріктірілген қаржы құралдары енді қаржы активтерінен бөлінбейді, бірақ негізгі қарыз бен пайыздардың есебіне төленетін төлемдер ғана қарастырылған шарттарды бағалау кезінде ескеріледі.
- Үлестік құралдарға инвестициялар әрқашан да әділ құн бойынша бағалануы тиіс. Бұл ретте өкран саудаға арналмаған болса, басшылық басқа жиынтық кіріс құрамында өзгертуге жатпайтын әділ құнның өзгеруін көрсету туралы шешім қабылдауы мүмкін. Егер борыштық құрал саудаға арналса, онда әділ құнның өзгеруі кірістің немесе шығынның құрамында көрсетіледі.
- ХҚЕС (IAS) 39 талаптарының қаржылық міндеттемелерді классификациялау және бағалауға қатысты басым бөлігі өзгеріссіз ХҚЕС (IFRS) 9 ауыстырылды. Негізгі ерекшелігі кәсіпорынға қойылған әділ құны бойынша кірістің немесе шығыстың құрамында, басқа жиынтық табыстың құрамында көрсетілетін санатқа жатқызылған қаржылық міндеттемелер бойынша меншікті несиелік тәуекелдің өзгеруі эффектісін ашу талабы болып табылады.
- ХҚЕС (IFRS) 9 құнсыздану шығындарын танудың жаңа моделін енгізеді: күтілетін шығындар моделі. Бастапқы тану сәтінен бастап қаржылық активтердің несиелік сапасының өзгеруіне негізделген «үш кезеңдік» тәсіл бар. Практикада жаңа ережелер бастапқы қаржылық активтерді таныған кезде кәсіпорындар шығындарды бірден құнсызданудан несиелік шығындар болып табылмайтын (немесе сауда дебиторлық қарыз үшін қаржылық құрал мерзімі ішінде күтілетін несиелік шығындар сомасында) 12 айда күтілетін несиелік шығындар сомасында тануға тиіс екендігін білдіреді. Егер несиелік тәуекелде айтарлықтай ұлғаю орын алса, онда құнсыздану 12 айда күтілетін несиелік шығындардан емес, қаржылық құрал мерзіміне күтілетін несиелік шығындардан шыға келе бағаланады. Модель сауда дебиторлық қарызды және қаржылық аренда бойынша дебиторлық қарызды операциялық ықшамдауды қарастырады.
- Хеджирлеуді есепке алуға қойылатын талаптар тәуекелдерді басқаруға көбірек сәйкес болу үшін түзетілді. Стандарт кәсіпкерлерге хеджирлеуді есепке алу талаптарын қолдана отырып, ХҚЕС (IFRS) 9 жазылған есептік саясаттың және ХҚЕС (IAS) 39 хеджирлеудің барлық құралдарына қолдануды жалғастырудың арасында таңдау мүмкіндігін ұсынады, өйткені қазіргі кезде стандартта макрохеджирлеу жағдайлары үшін есепке алу қарастырылмаған.

3 Жаңа есептік ережелер (жалғасы)

ХҚЕС (IFRS) 15 «Клиенттермен жасалған шарттар бойынша табыс» (2014ж. 28 мамырда шығарылды және 2018 ж. 1 қаңтарында басталатын жылдық кезеңдер үшін немесе осы күннен кейін күшіне енеді). Жаңа стандарт негізгі қағидатты енгізеді, оған сәйкес табыс тауарлар немесе қызметер мәміленің бағасы бойынша табысталатын жағдайда танылуға тиіс. Кез келген тауарлар мен қызметтерді бөлек партиялары бөлек танылуға тиіс, ал келісімшарттың барлық жеңілдіктер мен ретроспективті жеңілдіктер, әдетте бөлек элементтерге үйлестіріледі. Егер сыйақы мөлшері қандай да бір себеп бойынша өзгерілеін болса, егер олар қайта қараудың елеулі тәуекеліне ұшырамаса, мейілінше аз соманы тануға тура келеді. Клиенттермен жасалған шарттарды қамтамасыз етумен байланысты шығындар шарттан табысты алған мерзім ішінде капиталдандыруы мен амортизациялануы тиіс. Қазіргі уақытта Топ жаңа стандарт қаржылық есептілікке қандай әсер тигізетініне бағалау жасайды.

ХҚЕС-ке (IFRS) 15 түзетулер «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша табыс» (2016 жылғы 12 сәуірде шығарылды және 2018 ж. 1 қаңтарында басталатын жылдық кезеңдер үшін немесе осы күннен кейін күшіне енеді). Түзетулер стандарттың негізін қалаушының өзгеруіне әкеп соқпайды, бірақ осы қағидаттар қалай пайдалану керек екенін түсіндіреді. Түзетулерде шартта орындау бойынша міндетті (тауарды немесе қызметті сатып алушыға тапсыру уәдесі); компания принципіал (тауар немесе қызметтің жеткізушісі) немесе агент (тауардың немесе қызметтің ұйымдастырылуына жауап беретін) болып табылатын қалай белгілеуге, сондай-ақ лицензияны белгіленген бір уақытта немесе жыл ішінде беруден алған табысты тану керектігін анықтауға түсіндіреді. Қазіргі уақытта Топ жаңа стандарт қаржылық есептілікке қандай әсер тигізетініне бағалау жасайды.

ХҚЕС (IFRS) 16 «Жалға алу» (2016 жылғы қаңтарда шығарылды және 2019 ж. 1 қаңтарында басталатын жылдық кезеңдер үшін немесе осы күннен кейін күшіне енеді). Жаңа стандарт жалға алу операцияларына қатысты есептілікте ақпаратты тану, бағалау, ұсыну және ашу қағидаттарын белгілейді. Жалға алудың барлық шарттары жалға алу шарты қолданысқа енгізілген сәттен бастап активті пайдалану құқығын алуға, сондай-ақ егер жалдау төлемдері уақыт кезеңі ішінде жүзеге асырылатын болса қаржыландыруды алуға әкеп соғады. Осыған байланысты, ХҚЕС (IFRS) 16 жалға алуды бұны ХҚЕС (IFRS) 17 қарастыратындай операциялық және қаржылық ретінде жіктелуді жояды, және оның орына жалға алушылар үшін жалдау операцияларын есепке алудың бірыңғай моделін енгізеді. Жалға алушылар мыналарды тануға тиіс: (а) жалға алу объектісінің құны шамалы болған кездегі жағдайларды қоспағанда әрекет ету мерзімі 12 айлан асатын барлық жалдау шарттарына қатысты активтер мен міндеттемелер; және (б) табыстар мен залалдар туралы есепте жалдау міндеттемелері бойынша пайыздардан бөлек жалдау объектілерінің амортизациясы. Жалға берушіден жалға алуды есепке алуға қатысты ХҚЕС (IFRS) 16 ХҚЕС-те (IFRS) 17 қарастырылған есепке алу талаптарын сақтайды. Осылайша, жалға беруші жалдау шарттарын операциялық немесе қаржылық жалдау ретінде жіктеуді және тиісінше оларды есептілікте әртүрлі көрсетуге жалғастырады. Қазіргі уақытта Топ жаңа стандарт қаржылық есептілікке қандай әсер тигізетініне бағалау жасайды.

«Ақпаратты ашу саласында бастамшылық» – ХҚЕС-ке (IAS) 7 түзетулер (2016 жылғы 29 қаңтарда шығарылды және 2017 ж. 1 қаңтарында басталатын жылдық кезеңдер үшін немесе осы күннен кейін күшіне енеді). ХҚЕС-ке (IAS) 7 енгізілген түзетулер қаржылық қызмет нәтижесінде туындайтын міндеттемелердегі өзгерістер туралы ақпараттың ашылуын талап етеді. Қазіргі уақытта Топ жаңа стандарт қаржылық есептілікке қандай әсер тигізетініне бағалау жасайды.

Стандарттар мен түсініктер күшіне енгеннен кейін Топтың қаржылық есептілігіне елеулі әсерін тигізбейді деп күтіледі.

- «Инвесторың активтерді қауымдасқан ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға сатуы немесе енгізуі» – ХҚЕС-ке (IFRS) 10 ХҚЕС-ке (IAS) 28 түзетулер (2014 жылғы 11 қыркүйекте шығарылды және Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес белгілеген күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- «Іске асырылмаған залалдар бойынша кейінге қалдырылған салықтық активтерді тану» – ХҚЕС-ке (IAS) 12 түзетулер (2016 жылғы 19 қаңтарда шығарылды және 2017 ж. 1 қаңтарында басталатын жылдық кезеңдер үшін немесе осы күннен кейін күшіне енеді).
- ХҚЕС-ке (IFRS) 2 түзетулер «Акцияларда негізделген төлем» (2016 жылғы 20 маусымда шығарылды және 2018 ж. 1 қаңтарында басталатын жылдық кезеңдер үшін немесе осы күннен кейін күшіне енеді).
- ХҚЕС-ті (IFRS) 9 «Қаржылық құралдар» және ХҚЕС (IFRS) 4 «Сақтандыру шарттары» қолдану – ХҚЕС-ке түзетулер (IFRS) 4 (2016 жылғы 12 қыркүйекте шығарылды және таңдалған тәсілге қарай күшіне енеді: 2017 ж. 1 қаңтарында немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін – уақыт ерекшелігін таңдаған ұйымдар үшін, және ұйым ХҚЕС-ті (IFRS) 9 алғашқы рет қолданған жылдық кезең үшін – салу тәсілін таңдаған ұйымдар үшін).

3 Жаңа есептік ережелер (жалғасы)

- Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын жыл сайын жетілдіру, 2014-2016 жж. (2016 жылғы 8 желтоқсанда шығарылды және ХҚЕС-ке (IFRS) 12 түзетулерді қолдана отырып, 2017 ж. 1 қаңтарында немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін, ХҚЕС-ке (IFRS) 1 және ХҚЕС-ке (IAS) 28 қатысты түзетулерді қолдана отырып, 2018 ж. 1 қаңтарында немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- ХҚЕТК (IFRIC) 22 – Шетел валютадағы операциялар және өтемақыны алдын ала төлеу (2016 жылғы 8 желтоқсанда шығарылды және 2018 ж. 1 қаңтарында немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- Инвестициялық жылжымайтын мүліктің құрамына немесе құрамынан көшірулер – ХҚЕС-ке (IAS) 40 түзетулер (016 жылғы 8 желтоқсанда шығарылды және 2018 ж. 1 қаңтарында немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

Жоғарыда басқа айтылмаса, аталмыш жаңа стандарттар мен түсініктемелер Топтың қаржылық есептілігіне көп ықпал етпейді деп болжанып отыр .

4 Есептік саясатты пайдаланудағы маңызды есептік бағалаулар мен кәсіби ой-пікірлер

Топ келесі қаржылық жыл ішінде есептілікте көрсетілген активтер мен міндеттемелерге ықпал ететін есептік бағалаулар пайдаланады және жорамал жасайды. Бағалаулар ен пікірлер тұрақты түрде сыни талдауға ұшырайды және басшылықтың бұрынғы тәжірибесіне және басқа факторларға, соның ішінде орын алған жағдайларда негізді болып табылатын болашақ оқиғаларға қатысты күтулерге негізделген. Сондай-ақ, басшылық есептік саясатты пайдалану үрдісінде бағалауды талап ететін кейбір ой-пікірлерді пайдаланады. Қаржылық есептілікте көрсетілген көрсеткіштеріне ең көп ықпал ететін ой-пікірлер мен келесі жыл бойы активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік бағасын біршама түзету қажеттілігіне әкелуі мүмкін бағалар келесіден тұрады:

Үздіксіз қызмет қағидасы

Басшылық осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті үздіксіздік қызмет қағидасы негізінде дайындады. Басшылықтың шешімі Топтың қаржылық жағдайында, оның ағымдағы ниетінде, операциялардың табыстылығында және қаржылық ресурстарға қол жетімділікте негізделген. 2016 жылғы 31 жетоқсандағы жағдай бойынша Топтың ағымдағы жиынтық міндеттемелер жалпы айналымдағы активтернен 85,200,977 мың теңгеге асты. Қысқа мерзімді міндеттемелердің өсуі «Самұрық-Энергоның» 2014 жылғы желтоқсандағы еурооблигацияларды өтеудің мерзіміне байланысты. 500 млн. АҚШ доллар немесе 166,645,000 мың теңге сомасындағы еурооблигациялар 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер деп жіктелді.

Топтың жақын болашақта өз қызметін жалғастыру қабілетін бағалаған кезде мына факторлар қарастырылды:

- Топ Қазақстанның энергия жүйесінің сенімділігін қамтамасыз ету үшін стратегиялық маңызға ие.
- 2017 жылы Топ өзінің ағымдағы міндеттерін операциялық қызметтен алатын, сондай-ақ өзінің қысқа мерзімді кредиттері мен қарыздарды қайта қаржыландыру жолымен оң ақша ағынымен реттеуді жоспарлайды, ол 59,000,000 мың теңге мөлшерінде күтіледі.
- Топтың 5,841,514 мың теңге мөлшерінде ағымдағы міндеттері Алматы қаласының әкімшілігі алдындағы қарызды және бітімгершілік келісім бойынша ақша қаражатының жұмсалуды талап етпейді.
- Топ еурооблигацияларды қайта қаржыландырудың немесе қайта құрылымдаудың неғұрлым оңтайлы нұсқаларын жасау үшін халықаралық сарапшыларды тартты.
- 2016 жылғы 9 желтоқсанда Топ еурооблигацияларды қайта қаржыландыру үшін 100 млн еуро немесе 35,242,000 мың теңге мөлшерінде ЕҚКБ-мен кредиттік келісім жасасты.
- Топ 2017 жылы сатуға арналған активтерді сатудан 30,000,000 млн теңгеден аса табысты болжайды.
- Банктер еурооблигацияларды қайта қажыландыру және басқа мақсаттар үшін 40,000,000 мың теңгеден аса ұзақ мерзімді кредиттерді ұсынуға дайын екенін хабарлады.
- Соған қоса, басшылық еурооблигацияларды ішінара қайта құрылымдау бойынша жоспарды қарастыруда.

4 Есепке алу саясатын пайдалану кезіндегі маңызды есептік бағалау және кәсіби пайымдаулар (жалғасы)

- Еурооблигацияларды төлеу мерзімі 2017 жылғы желтоқсанда. Басшылық еуробондтарды белгіленген тәртіпте төлеу үшін ақша қаражатының жеткілікті сомасы жыл ішінде жиналатынын болжайды.
- Басшылықтың және Топ акционерлерінің Топтың қызметін жоюға ниеті де, қажеттігі де жоқ.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте активтер мен міндеттердің баланстық құнының, кірістер мен шығындардың, сондай-ақ операциялық қызметті жалғастыруға мүмкін емес болған жағдайда қажет болатын қаржылық есеп туралы шағырландырылған есептік жіктелуінің түзетулерді жоқ, бұндай түзетулер маңызды болуы мүмкін.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Басшылық әр есептік кезең соңында жеке активтердің немесе топтардың құнсыздану белгілерінің және гудвилден ерекшеленетін активтер немесе активтер топтары үшін өткен кезеңдерде расталған құнсыздану шығының бар-жоқтығын бағалайды. Басшылық кез келген белгі анықталғанда сату шығындары мен пайдалану құнын шегергендегі оның әділ құнының көлемін белгілейтін активтің өтелетін бағасын бағалайды. Пайдалану құндылығын есептеу қалыптасқан жағдайларға негізделген болып саналатын басшылық тарапынан бағалау мәліметтері мен кәсіби ой-пікірлердің қолдануды талап етеді.

ХҚЕС (IAS) 36-ға сәйкес, құнсыздану белгілерінің бірі кезеңде болған немесе алдағы уақыттарда Топ қызмет ететін технологиялық, нарықтық, экономикалық немесе заңдық жағдайларда немесе активі арналған нарықта болуы мүмкін Топ үшін кері әсерін тигізген көптеген өзгерістердің болуы саналады.

Активтің өтелетін құнын бағалаған кезде Топ бағаларды қолданады және жорамал жасайды. Бағалаулар мен ой-пікірлер тұрақты түрде сыни талдауға ұшырайды және басшылықтың бұрынғы тәжірибесіне және басқа факторларға, соның ішінде орын алған жағдайларда негізді болып табылатын болашақ оқиғаларға қатысты күтулерге негізделген. Сондай-ақ, басшылық есептік саясатты пайдалану үрдісінде бағалауды талап ететін кейбір ой-пікірлерді пайдаланады.

Жүргізілген бағалау нәтижелері бойынша, Топ басшылығы теңгенің девальвациясы, экономикалық дамудың тежелуі және қарыз құралдары құнының өсуі және олардың Топ кірісіне ықтимал ықпалы ЕМАЭС-1 қаржылық емес активтердің және ЕМАЭС-2 инвестициялардың құнсыздануының ықтимал индикаторы болып табылады деген қорытындыға келді. Өйткені, аталған кәсіпорындар макроэкономикалық өзгерістерге өте сезімтал және Топтың маңызды кәсіпорындары болып табылады. ЕМАЭС-1 және ЕМАЭС-2 электр энергиясын өндіретін жылу электр станциялары және ұлттық маңызы бар электр станциялары болып табылады. Тиісінше Топ басшылығы осы активтерге қатысты құнсыздануға тексеруді жүргізуге шешім қабылдады.

Сондай-ақ, басшылық АЖК-нің күрделі шығындарын жабу үшін электр энергиясының ағымдағы тарифтерінің жеткіліксіздігі АЖК-ның негізгі құралдары мен материалдық емес активтердің құнсызданудың мүмкін болатын индикаторы болып табылатынын қорытындылады. Тиісінше Топ басшылығы 2016 жылғы 31 жағдай бойынша АЖК-ның негізгі құралдары мен материалдық емес активтердің құнсыздануына тексеруді жүргізуге шешім қабылдады. АЖК Алматы және Алматы облысында электр энергиясын беру мен таратуды жүзеге асыратын табиғи монополист болып табылады.

Басшылық ХҚЕС 36 «Активтерді құнсыздандыру» сәйкес жүргізілген тексеруді өткізу үшін тәуелсіз сарапшыларды тартты.

Басшылық болашақта активтерді, дисконт мөлшерлемесін және басқа көрсеткіштерді пайдаланудан түсетін табысдер мен ақша қаражатының ағынын бағалаудан туындайтын АЖК-ның, ЕМАЭС-1-дің материалдық емес активтерінің және ЕМАЭС-2-нің инвестицияларының негізгі құралдары мен қайтарылатын құнын бағалады.

Қайтарылатын құн пайдалану құндылығы негізінде анықталды. Аталған есептеулерде басшылықтың 2017 -2021 жылдар аралығындағы 5 жылдық кезеңге бекіткен қаржылық бюджеттері негізінде ақша қаражаттарының қозғалысының болжамы пайдаланды.

4 Есепке алу саясатын пайдалану кезіндегі маңызды есептік бағалау және кәсіби пайымдаулар (жалғасы)**АЖК**

Басшылық бұл басқа активтер өндіретін ақша ағындарынан елеулі дәрежеде тәуелсіз ақша қаражатының ағынын өндіретін ең кіші анықталатын активтер тобы және АЖК активтердің құнын өтеуге бақылау жүзеге асыратын ең төменгі деңгей болғандықтан, АЖК-ның барлық негізгі құралдарын және материалдық емес активтерін бірыңғай ақша қаражатының өндіруші бірлігіне жатқызады. Басшылық негізгі құралдардың өтелетін сомасын Топ оларды пайдаланудан күтетін бағаланатын дисконтталған болашақ ақша ағындарының сомасы ретінде белгіленген пайдалану құндылығы негізінде бағалады.

Басшылық пайдалану құнын анықтау кезінде пайдаланған негізгі болжамдары мыналар болып табылады:

- электр энергиясын сатудың болжалжы көлемдері мен тарифтері:

	2017	2018	2019	2020	2021
Сату көлемі, миллион кВт.сағ	6,257	6,889	7,199	7,393	7,430
Тариф кВт.сағ	5.83	6.04	6.23	6.98	7.24

Сатылым көлемінің болжамы өткен жылдардағы ақпарат пен басшылық жоспарлары негізінде жасалды. Сатылым көлемі 2017-2018 жылдары жылына орташа 10%-ға ұлғаяды деген болжам жасалды. Бұл негізінен тұтыну көлемінің қалпына келу мен Алматы қаласы және Алматы облысы тұрғындары санының көбеюі нәтижесінде жүзеге асады. 2019-2021 жылдарға арналған болжам 5%-1% деңгейінде тұтыну көлемінің өсуін құрайды, одан кейінгі кезеңде 2021 жылғы деңгейде сату көлемін болжайды. Сату көлемі 10%-ға артқан/ төмендеген жағдайда, негізгі құралдарды өтеу құны 8,250,807 теңгеге артады/төмендейді.

Электр энергиясының кВт.сағ бірлігі бағаларының болжамдары ҚР ТМРК 2019 жылдың соңына дейін белгілеген тарифке негізделген.

- салық салынғаннан кейін дисконттық мөлшерлеме жылдық 12.22%-ын құрады.

Ақша ағымдары Топ капиталының орташа көлемдегі құны негізінде белгіленген жылына 12.22% көлемінде салықтан кейінгі пайыздық мөлшерлеме пайдалану арқылы дисконтталды. Дисконт 1%-ға ұлғайған/ төмендеген жағдайда негізгі құралдарды өтеудің құны 6,602,882 теңгеге азайады / 7,976,096 мың теңгеге ұлғаяды.

- терминалдық құнды есептеуде пайдаланылған ұзақ мерзімді инфляция мөлшерлемесі жылына 3,21%-ды құрайды;

Жүргізілген тестілеу нәтижесінде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі құралдарды және материалдық емес активтерді пайдалану құны олардың баланстық құнынан 8,290,000 мың теңгеге артық немесе 102,245,000 мың теңге мөлшерінде анықталды. Сәйкесінше, Топ 2016 жылы негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздануынан болған шығындарды таныған жоқ.

Жүргізілген тестілеу нәтижесінде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі құралдардың өтелетін құны олардың баланстық құнынан асты. Алайда, өтелетін құнның бағасы пайымдаудың елеулі дәрежесін талап еткендіктен және нәтижесі Топ басшылығы бақылай алмайтын факторларға елеулі түрде тәуелді болуына байланысты, сондай-ақ жалпы елдегі ағымдағы экономикалық жағдайды есепке ала отырып, Топ 3,972,777 мың теңге сомасындағы құнсызданудан танылған бұрынғы залалды қалпына келтірмеуді шешті. Соған қоса, басшылық құнсыздануды танылған бұрынғы залалды қалпына келтіру үшін одан басқа белгілердің жоқтығын анықтады, мысалы тарифтердің немесе сату көлемдерінің елеулі артуы. Сондай-ақ, құнсыздануға жасалған тест өтелетін құн дисконттау мөлшерлемесіне өте сезімтал екенін көрсететді, ол маңызды пайымдаудың барлығын көрсетеді.

4 Есепке алу саясатын пайдалану кезіндегі маңызды есептік бағалау және кәсіби пайымдаулар (жалғасы)

ЕМАЭС-1

Басшылық барлық негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді бірыңғай өндіруші ақша қаражатының бірлігіне жатқызады, өйткені бұл - басқа активтер өндіретін ақша қаражатына белгілі бір деңгейде тәуелсіз ақша қаражатының ағынын өндіретін ең кіші анықталған активтер тобы және ЕМАЭС-1 активтердің құнының өтелуіне бақылау жасайтын ең төменгі деңгей. Басшылық Топ оларды пайдаланудан күтетін келешектегі бағалаушы дисконтталған ақша ағыны сомасы ретінде белгіленген пайдалану құндылығы негізінде негізгі құралдардың өтелетін сомасын бағалады.

Экономикалық құнсыздану немесе кіріс әдісі тесті 2017-2025 жж. кезеңі үшін дисконтталған ақша ағынын есептеу үшін мынадай негізгі жорамалдарды пайдалана отырып, тиісті бағалау техникаларын қолдану арқылы өткізілді.

- *болжамды тарифтер:*

Шекті тарифті ҚР Үкіметі электр станцияларының түрлері, белгіленген қуаттары, пайдаланатын отыны, отын алатын орынның алыс-жақындығына қарай құралатын энергия өндіруші ұйымдар тобы бойынша әр жылға бөліп, 3 жыл мерзімге бекітеді және ол жыл сайын саланың инвестициялық тартымдылығын қамтамасыз ету қажеттігі ескеріле отырып түзетіледі. Электр энергиясын өндірудегі шекті тарифтер 2019 жылға дейін бекітілген.

Энергия өндіруші ұйым электр энергиясын босату бағасын өз бетінше белгілейді, бірақ ол тиісті энергия өндіруші ұйымдар тобының шекті тарифінен аспайды.

Қазіргі кезде электр энергиясын өндіру саласындағы бағалар экспортқа сату жағдайларын қоспағанда, шекті, есептік немесе жеке тарифтен аспайтын тарифтер бойынша сұраныс пен ұсынысқа байланысты бәсекелес жағдайларда қалыптастырылды. Осылайша, 2017 – 2019 жылдарға арналған тарифтер ішкі нарық үшін 7.5 және 7.9 теңге, экспорт үшін 9.6 және 10.1 теңге болып белгіленді.

2019 жылдан басталатын кезеңде табысты болжауда энергия өндіруші ұйымдар үшін тариф белгілеу құрылымын өзгертетін қуат нарығын өндіру әсері белгіленді. Электр энергиясын тұтынушыларға тарифті және қуатты сату тарифін есептеу үшін Қазақстанда 2019 жылдан бастап Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2016 жылғы 26 қазандағы №460 «Электр энергиясына шекті тарифті және электр қуатын өзірлікте ұстап тұру жөніндегі қызметке шекті тариф белгілеу туралы» бұйрығымен бекітілген Энергия өндіруші компаниялардың 1-тобына арналған шекті тарифтер деңгейінде қабылданған тарифтер қолданылды.

- *сатудың болжамды көлемдері*

2017-2025 жж. электр энергиясын сату көлемін болжау Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің Топтың болжамдық деректері мен Қазақстанның Бірыңғай Энергетикалық Жүйесі қуатының 2017-2023 жылдарға арналған кезеңдегі - келешекте 2030 жылға дейінгі теңгерімді болжамына негізделді. Бұдан әрі электр энергиясын өндіру көлемінің өсуі 2023 жылдың деңгейінде қабылданды.

Тау-кен, металлургия саласының 2021 жылға дейінгі жаңа өндірістік қуатының құрылысын аяқтау және болашақта электр энергиясын тұтыну көлемін арттыру жоспарлануда.

2019-2021 жж. Кезеңінде қуат көлемі Топ болжамының деңгейінде белгіленді. Бұдан әрі, өндіру көлемінің өсуі Энергетика министрлігінің деректері бойынша Солтүстік өңірдің қуатының теңгеріміне сәйкес белгіленді.

Сату көлемі	Өлш. бірл.	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Экспорт - Қырғызстан	мың МВтс	500	500	1,100	1,100	1,100	1,100	1,100	1,100	1,100
Қазақстан	мың МВтс	10,087	13,516	15,474	17,494	20,417	20,467	20,682	20,899	21,118
Қуат	МВт	-	-	30,000	30,000	30,000	30,411	30,822	31,238	38,263

Егер сату көлемі 10%-ға төмендеген жағдайда негізгі құралдардың жалпы әділ құны 91,100,899 мың теңгені құраған болар еді.

4 Есепке алу саясатын пайдалану кезіндегі маңызды есептік бағалау және кәсіби пайымдаулар (жалғасы)

- *Дисконттау мөлшерлемесі капиталдың безбенделген орташа құнының (WACC) есебіне негізделген, ол 12.0%-ға тең болып қабылданады.*

Егер капиталдың безбенделген орташа құны 1%-ға артатын болса, онда қайта бағаланған негізгі құралдардың жалпы әділ құны 44,689,405 мың теңгеге азаяды.

Жүргізілген тестілеу нәтижесінде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі құралдардың теңгерімдік құны бұл жағдайда 519,727,000 мың теңге болған кезде олардың өтелетін құны 526,406,000 мың теңгені құрады, Бұл тестілеу нәтижесінде басшылық ешқандай құнсыздандуды анықтаған жоқ.

ЕМАЭС-2-ге салынған инвестициялар

10-ескертпеде көрсетілгендей, Топтың ЕМАЭС-2 бірлескен кәсіпорнына салынған инвестициясы бар. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, аталған инвестицияның теңгерімдік 31,810,629 мың теңгені құрады.

Жоғарыда аталған себептерге қосымша, № 3 энергия блогын салуды аяқтаумен байланысты да, сондай-ақ № 3 энергия блогы өндіретін электр энергиясын әрі қарай сатумен байланысты да анықтықтың болмауы ЕМАЭС-2-нің негізгі құралдарының әлеуетті құнсызданғанын, соған сәйкес ЕМАЭС-2 Тобына салынатын инвестицияның құнсыздандуы мүмкін екендігін көрсетті.

ЕМАЭС-2 басшылығы барлық негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді бұл басқа активтер қозғалысқа келтіретін ақша ағынына тәуелсіз елеулі түрде ақша қаражатының ағынын қозғалысқа келтіретін ең аз сәйкестендірілетін активтер тобы және ЕМАЭС-2 активтердің құнының өтелуіне бақылау жасайтын ең төменгі деңгей болғандықтан, бірыңғай ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін бірлікке жатқызады.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің өтелетін құнына қатысты негізгі жорамалдар төменде келтірілген:

- *болжамды тарифтер.*

Активтердің өтелетін сомасын есептеу үшін ЕМАЭС-2 басшылығы электр энергиясына мынадай тарифтерді қолданды:

- 2016 жылға безбенделген орташа тариф 1 кВт.сағ. 6,59 теңгені құрады, бұл Компанияның 2016 жылы қолданған электр энергиясын сатуға белгіленген нақты тарифті білдіреді және Энергетика министрлігі 2016-2018 жылдарға 1 кВт.сағ. үшін 8,8 теңге мөлшерінде бекітіп, белгілеген шекті тарифтен аспайды.
- Кейінгі кезеңдерге арналған болжамды безбенделген орташа тарифтер мынадай:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Электр энергиясына белгіленген тариф (1 кВт.сағ. үшін теңге)	7.1	7.42	6.76	7.42	7.64	7.91	8.19	8.47	19.84

Тариф болжамы басшылықтың 2019 жылы №3 энергия блогын салу бойынша жобасын жаңартуға байланысты үміттері негізінде жасалды. 2025 жылы тарифтің айтарлықтай өсуі № 3 энергия блогын қолдануға беру жөніндегі үмітке және Қазақстан Республикасындағы электр қуаты нарығының жұмысына енгізуге қатысты тариф белгілеу құрылымының өзгеруіне байланысты. «Электр энергетикасы туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес, ЕМАЭС-2 электр қуатын сату үшін жеке тариф белгілеу мүмкіндігіне ие. Жеке тарифті белгілеу қуаты 630 МВт №3 энергия блогын салуды аяқтаған кезде және уәкілетті органмен инвестициялық келісімді жасағаннан кейін ғана мүмкін болады. МАЭС-2-нің операциялық шығыстарын есепке алмағанда, жеке тарифті есептеу №3 энергия блогын салуды аяқтау үшін алынған заемдар бойынша міндеттемелерді өтеудің инвестициялық құрамдасымен байланысты шығындарды жабуға арналған қажетті шаманың ескереді.

Электр энергиясына тарифтер бойынша жоғарыда аталған көрсеткіштерді 10%-ға азайтқан жағдайда негізгі құралдардың өтелетін құны олардың теңгерімдік құнына қарағанда 38,562,593 мың теңгеге аз болады. Сәйкесінше ЕГРЭС-2-дегі Топтың инвестициясының құны оның теңгерімдік құнынан 19,281,296 мың теңгеге аз болады.

4 Есепке алу саясатын пайдалану кезіндегі маңызды есептік бағалау және кәсіби пайымдаулар (жалғасы)

- *сатудың болжамды көлемі*

Электр энергиясын өндіру мен сату көлемі – өтелетін құнды есептеу үшін №3 энергия блогының электр энергиясын өндіру/сату бойынша болжамдық көлемі және құрылысты аяқтау үшін қажетті тиісті инвестициялар ескерілді. Активтердің өтелетін сомасын есептеу үшін мынадай электр энергиясын сату көлемі қолданылды:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Электр энергиясын өндіру көлемі (миллион кВт.сағ.)	5.821	5.188	5.537	5.730	5.823	5.823	5.823	5.823	9.600

Осы тестілеу нәтижесінде басшылық 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ЕМАЭС-2-де инвестициялардың құнсыздануын анықтаған жоқ.

Басшылық болжамдық кезең бойында өндіру және сату көлемі №3 энергия блогын пайдалануға бергенге дейін тұрақты болады деп болжайды. 2025 жылы сату көлемінің айтарлықтай өсуі №3 энергия блогын іске қосуға қатысты үміттермен байланысты. Басшылық 2025 жылдан бастап болжамды кезеңде Компанияның энергия блоктары жүктемесінің шамадан тыс болатынын болжайды. Сату көлемін болжау мынадай факторларды ескере отырып жасалды:

- Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі бекіткен электр энергиясының болжамды теңгеріміне негізделген электр энергиясын тұтынудың болжамды өсімі.
- елдің оңтүстік өңірінде электр энергиясының болжамды тапшылығы, ол Компанияның аталған өңірде электрді тұтынудың өсу перспективасына байланысты сату көлемін ұлғайтуға мүмкіндік береді.
- Солтүстік Қазақстанның энергия көздерінен шығыс және оңтүстік өңірлерге электр энергиясының қосымша көлемін жеткізу үшін «Солтүстік – Шығыс – Оңтүстік» электр жеткізу жел ілерін пайдалануға енгізумен байланысты электр желілерінің транзиттік әлеуетінің болжалды жақсаруы.
- энергия өндіруші ұйымдардың көпшілігінің жабдықтарының физикалық тозуы салдарынан электр энергиясы нарығынан қуаттарды шығару.

Жоғарыда көрсетілген себептер бойынша, басшылық ЕМАЭС-2-нің электр энергиясы мен электр қуаты нарығындағы үлесі болжамды кезеңде көбейеді деп болжайды. Басшылық болжамды кезең ішінде электр энергиясын сату көлемі ұлғаяды деп күткенімен, электр энергиясы көлемінің 14% мөлшерінде рұқсат етілетін шекке дейін азаюы ЕМАЭС-2 43,592,886 мың теңге сомасындағы негізгі құралдарын құнсыздануы себепті залал шегуге алып келеді, сәйкесінше, ЕМАЭС-2-дегі Топтардың 21,796,443 мың теңге сомадағы инвестициясының құнсыздануына байланысты зиян шегуіне алып келеді.

- *Дисконттау мөлшерлемесі – дисконттау мөлшерлемесі 14,94%-ға тең.*

Мөлшерлеме ЕМАЭС-2-ге тән тәуекелдердің ағымдағы нарықтық бағасының көрінісін ескере отырып, есептелді, ол салаға арналған капиталдың безбенделген орташа құнының негізінде бағаланды. Болашақта салаға тән өзгеріп отыратын тәуекелдерді және капиталдың безбенделген орташа құнындағы өзгерістерді көрсету үшін дисконттау мөлшерлемесінің одан әрі қарай өзгеруі қажет болады. Дисконттау мөлшерлемесін 1%-ға ұлғайту ЕМАЭС-2-нің 18,410,410 мың теңге мөлшеріндегі негізгі құралдарының құнсыздануы салдарынан зиян шегуге алып келеді, сәйкесінше сәйкесінше, ЕМАЭС-2-дегі Топтардың 9,205,205 мың теңге сомадағы инвестициясының құнсыздануына байланысты зиян шегуіне алып келеді.

Инвестициялық меншіктерді есепке алу

Теңгерімдік құны 20,009,181 мың теңге болатын негізгі құралдар Бірінші Жел Электр станциясының (БЖЭС) 19,107,240 мың теңге сомадағы және Қапшағай Күн Электр станциясының (Қапшағай СЭС) 901,941 мың теңге сомадағы активтерін білдіреді. КЕГОС-тің еншілес ұйымы - Есептеу-қаржы орталығы ЖЭК-тен электр энергиясын өндіретін компаниялардан өндірілген электр энергиясын түгел сатып алатын агент ретінде қызмет етеді және көмір мен көмірсутегіден электр энергиясын өндіретін станцияларға қайта сатады. Электр энергиясының бүкіл көлемі станциядан құнсыздану мөлшерлемесіне қарай жыл сайын түзетіліп отыратын нарықтағыдан жоғары ескертілген тариф бойынша сатып алынады.

4 Есепке алу саясатын пайдалану кезіндегі маңызды есептік бағалау және кәсіби пайымдаулар (жалғасы)

КХҚЕС-ке (IFRIC) 4 сәйкес келісім шарт жалдау шартының белгілерін көрсету мүмкін. Басшылық КХҚЕС (IFRIC) 4 талаптарын бағалап, бұл шарт операциялық жалдау шарты болып табылады деген пікірге келді, мұнда БЖЭС пен Қапшағай СЭС жалға берушілер болып табылады. Сәйкесінше, бұл станциялардың электр энергиясын сатудан түскен табыс электр станцияларын жалға беруден түскен табыстың құрамына енгізілді.

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, инвестициялық меншіктің әділ құнын бағалау негізінде Топ инвестициялық меншіктің құнсыздану белгілерін анықтамады (2015 ж. 31 желтоқсан: белгілер жоқ).

Су электр компанияларының мүліктерін есепке алу

1997 жылы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен AES Suntry Power Limited компаниясы Суэлектр компанияларының активтерін концессияға тапсыру туралы келісімшарт жасасты. Келісімшартқа сәйкес, Өскемен су электр станциялары мен Шүлбі су электр станцияларының мүліктің кешендері AES Suntry Power Limited-ке 20 жылға иелену, пайдалану және билік ету құқығымен берілді. Сондай-ақ, бұл мерзім келесі 10 жылға ұзартылуы мүмкін. Шарттың талаптары бойынша, Қазақстан Республикасының Үкіметі жыл сайын сыйақы алады. AES Suntry Power Limited концессия активтерін басқару мақсатында концессиялық компаниялар құрды. Концессиялық компаниялар келісімшарт талаптарына сәйкес, 1998 жылғы 31 желтоқсаннан бастап келесі кезеңдерде де мүліктік кешендер мен шаруашылық қызмет, оларды пайдалану үшін толық жауапкершілік пен міндеттемелерге ие .

AES Suntry Power Limited шартының күші біткен соң Қазақстан Республикасының Үкіметіне бір АҚШ долларына концессиялық компаниялардағы өзінің үлесін береді. Оған AES Suntry Power Limited пен концессиялық компаниялар өндірген жақсарулардың теңгерімдік бағасы қосылады. Яғни, AES Suntry Power Limited мүліктік кешендерді Су электр компанияларына қайтармай, Қазақстан Республикасы Үкіметіне концессиялық компанияларға меншік құқығын береді.

Осылайша, Топ басшылығы Өскемен су электр станциясы мен Шүлбі су электр станциясы қызметімен байланысты барлық тәуекелдер мен табыстарға концессиялық компаниялар жауапты деп есептейді. Сәйкесінше, тапсырылған мүліктік кешендердің құны осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілген жоқ.

Электр энергиясын сатудан түскен табысты тану

Топ электр энергиясын тұтынушылардың есептеуіштеріндегі көрсеткіштер деректеріне электр энергиясын жеткізген сәттегі табысді таниды. Есептеуіштердің көрсеткіштері тұтынушыларға ай сайын беріледі және ол олардың дұрыстығын ішінара таңдай отырып тексереді. Топ тұтынылған электр энергиясы үшін шоттарды ұсыну бойынша үрдістер кезеңділігінің нәтижесінде тұтынушыларға шоттар берілмеген есептік кезеңнің соңында электр энергиясының айтарлықтай бөлімін сатты. Топ бағалау негізінде есептеуіш көрсеткіштерін соңғы рет алған сәттен бастап есептік кезеңнің соңына дейін сатылған электр энергиясынан түскен табысты таниды. Топтың ұстанымына сәйкес, сатып алынатын тұтынылған, бірақ сату бағасына көбейтілетін есептік айдың соңында қойылған электр энергиясының күн сайынғы сатып алу көлемі есептеледі.

Негізгі құралдарды тиімді пайдалану мерзімдері

Негізгі құрал-жабдықтардың пайдалы қызметінің мерзімін бағалау осыған ұқсас активтерге қатысты бар тәжірибе негізіндегі кәсіби пайымдауларды пайдалану арқылы жүзеге асты. Осы активтермен байланысты келешектегі экономикалық пайда негізінен оларды пайдалану нәтижесінде алынады. Дегенмен, технологиялық және коммерциялық тұрғыдан тозу, сондай-ақ, құрал-жабдықтың тозуы сияқты басқа факторлар көбінесе осы активтермен байланысты экономикалық пайданың азаюына әкеледі. Басшылық аталған активтер Топқа экономикалық пайда әкелетін есептік кезеңге сүйене отырып, активтердің ағымдағы техникалық жағдайына байланысты негізгі құралдарды табысты пайдаланудың қалған мерзімін бағалайды. Және келесі негізгі факторлар назарға алынады: (а) активтерді пайдаланудың болжалды мерзімі; (б) техникалық қызмет көрсетудің эксплуатациялық сипаттамалар мен регламентіне байланысты құрал-жабдықтың болжалды физикалық тозуы және (в) нарықтық жағдайлардың өзгеруі нәтижесінде технологиялық және коммерциялық тұрғыдан алып қарағанда құрал-жабдықтардың моральдық тозуы.

Егер тиімді пайдаланудың есептік мерзімдері басшылықтың бағалауынан 10%-ға өзгеше болса, 2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған амортизациялық аударымдар 4,532,634 мың теңгеге ұлғаюы/азаюы (2015 жылғы 31 желтоқсан: 3,482,801 мың теңгеге ұлғаюы/азаюы тиіс еді).

4 Есепке алу саясатын пайдалану кезіндегі маңызды есептік бағалау және кәсіби пайымдаулар (жалғасы)

Әкімдік алдындағы берешек

АЖК Алматы қаласының әкімдігімен (одан әрі - «Әкімдік») сот процесіне қатысты. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша берешек сомасы 5,841,514 мың теңгені құрады (2015 жылы: 5,841,514 мың теңге), бұл 2008 жылғы 14 тамыздағы берешекті өтеу туралы келісім негізінде қаржылық жағдай туралы жеке есепте қаржылық міндеттеме ретінде көрсетілген. 2013 жыл бойы сот дауы нәтижесінде Компанияға 929,907 мың теңге сомасында өсімпұл түрінде қосымша міндеттемелер мен 246,473 мың теңге сомасында мемлекеттік баж төлеу міндеттелді. 2013 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, мемлекеттік баж толығымен төленді.

2014 жылғы 14 ақпанда АЖК мен Әкімдік бейбіт келісімге келді. Аталған келісім негізінде Әкімдік алдындағы берешек «Алматы Жылу желілері» АҚ -дан 433,158 мың теңге сомасындағы АЖК берешегімен өзара есеп айырысу есебіне шығынға жатқызылуы тиіс еді. Сондай-ақ, «Энергия үнемдеу» КМК 3,281,556 мың теңге сомасындағы, 1,000,000 мың теңге сомасындағы төлемдер төленіп, Әкімдіктен оның коммуналдық меншігіндегі электр желілерін қабылдау керек болатын. Сәйкесінше, басшылық 929,907 мың теңге сомасындағы сот дауларының резервтерін мойындаған жоқ, себебі бейбіт келісімге сәйкес, АЖК 2014 жылғы 31 желтоқсанда аталмыш есептеуге байланысты келешек қаржының ағымын күтпейді.

2014 жылғы 17 қыркүйекте АЖК мен «Алматы жылу желілері» АҚ «Алматы жылу желілері» АҚ-ның АЖК алдындағы 433,158 мың теңге сомасындағы берешегін жою туралы келісімге қол қойды. Сәйкесінше, АЖК бұл жоюды Әкімдік алдындағы берешекті азайту деп көрсетті.

2015 жылғы 28 қыркүйекте Топ Әкімдікпен, «Алматы Жылу Желілері» АҚ және «Алматы Электр Станциялары» АҚ-мен өзара талаптарды ескеру туралы төртжақты келісім жасады, соған сәйкес Топ 2016 жылғы 30 маусымға дейін «Алматы Электр Станциялары» АҚ пайдасына 1,000,000 теңге төлем жасауы тиіс болды. Топ «Алматы Электр Станциялары» АҚ қарызын 2016 жылғы желтоқсанда төледі, осылайша Әкімдік алдындағы берешек 2016 жылғы 31 желтоқсанда 5,841,514 мың теңгеге дейін азайды. Әлемдік келісімге сәйкес, осы қарызды өтеу үшін бұдан әрі ақша қаражатының ағыны талап етілмейді. Қарыз Әкімдіктен оның коммуналдық меншігіндегі электр желілерін қабылдағаннан кейін есептен шығарылатын болады.

Балқаш ЖЭС

«Балқаш ЖЭС құрылысы» жобасы (бұдан әрі - Жоба) Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Корея Республикасының Үкіметі арасында 2011 жылы қол қойылған үкіметаралық келісім аясында іске асырылуда, ол электр станциясын қаржыландыру, жобалау, салу, пайдалануға беру және техникалық қызмет көрсету саласындағы экономикалық ынтымақтастықты қамтиды.

«Балқаш ЖЭС» АҚ (бұдан әрі - БЖЭС) акционерлері Samsung C&T Corporation (бұдан әрі - Samsung C&T немесе Samsung C&T Corporation) және «Самұрық-Энерго» АҚ болып табылады, сәйкесінше, 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, қатысу үлестері 50% + 1 акцияны және 50% - 1 акцияны құрайды, (10-ескертпе). Компания 2008 жылы акционерлік қоғам ретінде құрылды. Өу бастан акциялардың меншік иесі «Самұрық-Энерго» АҚ болды.

2012 жылы маусымда «БЖЭС» АҚ мен Samsung Engineering қуаты 1320 МВт Балқаш ЖЭС-ін жобалау, жеткізу және салуға келісімшарт («ЕРС») жасады. «Samsung Engineering Co. Ltd» мен «Samsung C&T Corporation» ЕРС бойынша бірлескен кәсіпорындардың қатысушылары болып табылады.

Жобаның рентабельділігі 2014 жылы 19 маусымда БЖЭС пен «КЕГОС» АҚ (электр желілерін басқару жөніндегі компания және Қазақстан Республикасы бірыңғай электр энергетикалық жүйесінің ұлттық операторы) арасында жаңадан пайдалануға енгізілетін өндіруші қондырғылардың электр қуатын өзірікте ұстап тұру жөніндегі қызметті сатып алуға жасалған ұзақ мерзімді шарт (бұдан әрі – Қуатты Сатыпалу Шарты немесе ҚСШ) арқылы қамтамасыз етілді, мұнда тарифтер АҚШ долларымен көрсетілген.

2012 жылы 14 ақпанда «Самұрық-Энерго» АҚ мен Samsung C&T «Балқаш ЖЭС» АҚ акцияларына қатысты опциондық келісімді жасасты. Аталған келісімге сәйкес, Samsung C&T БЖЭС акцияларын сату опционына ие, бұл Samsung C&T егер Үкіметаралық келісімді ратификациялауға, ҚСШ-ны жасау мүмкіндігін қамтамасыз ететін заңдарды қабылдауға қатысты опциондық келісімдердің тиісті талаптары орындалмаған жағдайда, сонымен қатар жобалық қаржыландыруды тарту үшін жеткілікті талаптары бар ҚСШ-ны уақытылы жасамаған жағдайда опционды пайдалану құқығы бар.

2016 жылдың тамызына дейін «Самұрық-Энерго» АҚ мен Samsung C&T акцияларды опцион шарттарын бірнеше рет ұзартты.

4 Есепке алу саясатын пайдалану кезіндегі маңызды есептік бағалау және кәсіби пайымдаулар (жалғасы)

2014 жылы шетелдік валютаға теңге бағамының әлсіреуі салдарынан жобаның техникалық-экономикалық негіздемесі түзетілді. Мемлекеттік сараптама 2014 жылы 27 ақпанда қайта қаралған техникалық-экономикалық негіздемені және жобалау-сметалық құжаттаманы 2014 жылы 25 шілдеде мақұлдады.

Қарыз арқылы қаржыландыруды ұйымдастыру мақсатында жобаның әлеуетті кредиторлары халықаралық жобалық қаржыландыру тәжірибесіне сәйкес, инвесторлардың құқықтары мен мүдделерін қорғауды қамтамасыз етуді талап етеді.

Жобаны қолдау топтамасының келісілген нұсқасының болмауынан 2016 жылы 31 тамызда SAMSUNG C&T «Самұрық-Энерго» АҚ-ға Опциондық келісімшартқа сәйкес акцияларды сату опционын орындауға мүдделі екені туралы хабарлама жіберді.

Жоба бойынша қаржыландырудың болмауына байланысты 2016 жылы 31 тамызда Samsung Engineering Co. Ltd сондай-ақ БЖЭС-ке ЕРС келісімшартын бұзатыны туралы хабарлама жіберді.

БЖЭС-тегі Samsung C&T акционерлік капиталының баланстық құны 32,085 млрд теңгені құрайды. Samsung C&T өзінің БЖЭС-тегі үлесін 192 млн АҚШ долларына немесе 64 млрд теңгеге бағалады.

Samsung C&T-дан хабарлама алғаннан кейін Самұрық-Энерго мен Қазақстан Үкіметі 2016 жылғы қазаннан бастап қазіргі кезге дейін мәселені реттеу бойынша бірқатар шараларды қабылдады.

Оңтүстік Қазақстандағы энергетикалық жүйенің сенімділігін қамтамасыз ету үшін Жобаның стратегиялық маңызын назарға ала отырып, ҚР Үкіметі Samsung C&T-мен келіссөздерді жалғастыруды мақұлдады.

Атап айтқанда, ҚР Үкіметі мен ҚР мемлекеттік органдары Жобаны әрі қарай іске асыру мәселелерін талқылау үшін бірқатар кездесулер өткізді, оның ішінде Samsung C&T қатысуымен.

2016 жылы 29 желтоқсанда ҚР Энергетика министрлігі мыналарға:

- Samsung C&T-ға Үкіметтің қолдау көрсету туралы хат жобасын;
- Корея Республикасының Сауда, өнеркәсіп және энергетика министрлігінің атына Үкіметаралық келісімге өзгерістер жобасы бойынша хат жолдады.

2017 жылы қаңтарда құрылыс жобасын жалғастыру бойынша келіссөздерді жалғастыру нәтижесінде Қазақстан Республикасы Үкіметінің қолдау Хатын ұсыну талабы орындалған жағдайда күші бар мынадай шарттарды жасасты:

- Банктік ұарыздар алу үшін SAMSUNG C&T Corporation мен Самұрық-Энерго арасында БЖЭС-ке әрқайсысы 10 млн. АҚШ доллары тұратын кепілдікті беру бойынша келісім.
- Самұрық-Энерго, SAMSUNG C&T Corporation (Салу және жобалау), SAMSUNG Engineering Co. Ltd және БЖЭС арасында Самұрық-Энерго тарапынан құрылысты тоқтатуға және тоқтатып қоюға байланысты шығындар бойынша бірлескен мердігерлердің пайдасына БЖЭС берешегіне төлем жасауға кепілдік беретін келісім,.
- SAMSUNG C&T Corporation мен Самұрық-Энерго арасындағы SAMSUNG C&T Corporation-ның Самұрық-Энерго пайдасына жоғарыдағы в) тармағына байланысты 28 млн АҚШ доллары сомасына аккредитив беруі бойынша келісім.
- Dongfang Electric Co. Ltd, БЖЭС, SAMSUNG C&T Corporation (Сауда және инвестициялау), SAMSUNG C&T Corporation (Салу және жобалау), SAMSUNG Engineering Co. Ltd, Самұрық-Энерго арасындағы Dongfang Electric Co. Ltd-ның пайдасына SAMSUNG C&T Corporation (Сауда және инвестициялау) мен Самұрық-Энерго тарапынан әрқайсысы 57 млн. АҚШ доллары тұратын екі аккредитив ұсыну бойынша келісім. Бұл келісім 13.3 млн. АҚШ доллары сомасына тоқтатып қою бойынша шығындарды төлеу туралы БЖЭС міндеттемелерінен тұрады.
- Siemens Aktiengesellschaft, Компания, SAMSUNG C&T Corporation (Сауда және инвестициялау), SAMSUNG C&T Corporation (Салу және жобалау), SAMSUNG Engineering Co. Ltd, Самұрық-Энерго арасындағы SAMSUNG C&T Corporation (Сауда және инвестициялау) және «Самұрық-Энерго» тарапынан Siemens Aktiengesellschaft пайдасына әрқайсысы 23.25 млн. еуро тұратын екі аккредитивті ұсыну туралы келісім. Бұл келісім БЖЭС-тің 6.7 млн. еуро сомаға тоқтатып қою бойынша шығындарды төлеу туралы міндеттемені қамтиды.

4 Есепке алу саясатын пайдалану кезіндегі маңызды есептік бағалау және кәсіби пайымдаулар (жалғасы)

2017 жылы 23 қаңтарда Samsung C&T Жоғары Басқару Комитеті мен Директорлар кеңесінің Атқарушы комитеті Siemens және Dongfang атына аккредитивтер бойынша шарт жасасу, Самұрық-Энерго атына резервтік аккредитив шығару және БЖЭС банк қарыздарын қамтамасыз етуге кепілдік беру туралы шешім қабылдады.

2017 жылы 27 қаңтарда Самұрық-Энерго Директорлар кеңесі EPC-мердігердің және БЖЭС қарызын алу үшін банктердің пайдасына Siemens және Dongfang атына аккредитивтер беру бойынша шарт жасауды мақұлдады,

Топ басшылығы мынадай факторлар негізінде құрылысты жалғастыру және SAMSUNG C&T-мен әрі қарайғы бірлескен жұмысты жалғастыру үшін ҚР Үкіметінен қажетті қолдау алатынына сенімді:

- Балқаш жылу электр станциясын салу жобасы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Корея Республикасының Үкіметі арасындағы үкіметаралық келісімнің мәні болып табылады және ол Қазақстанның индустриялық-инновациялық мемлекеттік даму бағдарламасына енгізілген;
- Қазақстан Республикасының Үкіметі тарифтік қаулы қабылдау арқылы жобаны іске асыруға қолдау көрсету үшін 2018-2039 жылдар кезеңінде өндіруші қондырғылардың электр қуатын әзірлікте ұстап тұру қызметі үшін АҚШ долларымен болашақ бағаны белгіледі.

Сәйкесінше, Топ басшылығы келіссөздердің неғұрлым ықтимал шешімі Жобаны жұмыс істеп тұрған бірлескен кәсіпорын аясында жалғастыру болмақ, АҚШ долларымен есептелген тарифтерді қоса алғанда, ҚСШ талаптары инвестицияны өтеу үшін жеткілікті ақша қаражатының ағынын қамтамасыз етеді, сонымен қатар опционға байланысты ресурстардың кету ықтималдығы елеусіз деп санайды.

Қазіргі кезде кредиторлар мен мемлекеттік ұйымдардың арасындағы жобаға қолдау көрсету туралы хаттың талаптарына қатысты келіссөздер жүргізілуде. 2017 жылғы 9-10 ақпанда Астана қаласында жүргізілген кездесулер нәтижесінде тараптардың жобаға қолдау көрсету туралы хаттың кейбір талаптарын келісуі ғана қалды, оның ішінде кредиторлардың тарифтік қаулыға енгізілетін өзгерістерін келісуге қатысты мәселелер, кредиторлардың Үкімет міндеттемелерінің туындауын құжаттамалық негіздеу қажеттілігі (мемлекеттік қаржылық қолдау). Бұдан әрі, аталған мәселелерді шешу бойынша мемлекеттік органдардың отырыстарын өткізу жоспарлануда, оның нәтижелері бойынша жобаға қолдау көрсету топтамасы бойынша келіссөздерді одан әрі жалғастыру көзделуде.

Жоғарыда айтылғандар негізінде, Топ басшылығы шоғырландырылған қаржылық есептілікті бекіткен күнгі жағдай бойынша, Топтың «БЖЭС» АҚ-ға салған инвестициясының құнсыздануын көрсетудің, сонымен қатар жобаға, оның ішінде Samsung C&T ұсынған опционға байланысты қосымша міндеттемелерді есептеудің қажеттілігі жоқ деп болжайды. Оның үстіне Топ басшылығы шоғырландырылған қаржылық есептілікке қол қойған күні жобаны жалғастыру талаптарына қатысты келіссөздер аяқталмағанын, сәйкесінше мұндай жағдайлар барлық қатыстырылған тараптар үшін міндеттейтін сипатқа ие нысанда бекітілмегенін атап өтеді. Аталған жобаны әрі қарай іске асырудың кейбір жағдайлары әзірге анықталмаған, сәйкесінше, олардың Топтың қызметіне және осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке тигізетін әсерінің деңгейін бағалау мүмкін емес.

Қаржы есептілігі егер БЖЭС үздіксіз қызметті жалғастыра алмайтындай болған жағдайда талап етілуі мүмкін түзетулерді қамтымайды.

5 Сегменттер бойынша ақпарат

Операциялық сегменттер шаруашылық қызметті жүзеге асыратын құрамдастарды білдіреді. Мұның үстіне, олар табысді қозғалысқа келтіре алады немесе шығындармен байланысты бола алады. Сегменттердің операциялық нәтижелерін жоғарғы жедел басқару органы тұрақты түрде талдайды, операциялық сегменттер үшін жеке қаржылық ақпарат бар. Жоғарғы жедел басқару органына ресурстарды бөліп, компания қызметінің нәтижелерін бағалайтын бір адам немесе бір топ адам өкіл бола алады. Жоғарғы жедел басқару органының функцияларын Топ Басқармасы орындайды.

Жоғарғы жедел басқару органы талдайтын сегменттік қаржылық ақпарат табыс және салық алынғанға дейінгі пайда туралы ақпараттан тұрады. Жоғарғы жедел басқару органы сонымен қатар Топтың EBITDA туралы ақпаратын да талдайды. Ол қаржылық пайда/залал, пайдаға салынатын салықтар бойынша шығыстар, негізгі құралдардың тозуы мен материалдық емес активтердің амортизациясы, негізгі құралдардың және инвестициялық меншіктің құнсыздануы, гудвилдің құнсыздануы, бірлескен кәсіпорындар мен қауымдастырылған компаниялардағы табыстар / (шығындар) үлестерінің құнсыздануы, сондай-ақ басқа осыған ұқсас нәтижелерге дейінгі кезеңдегі пайда/залалдар) және осыған ұқсас әлерлер ретінде есептеледі. Топ бойынша пайыздар, салықтар мен амортизациялық аударымдардың шегенгенге дейінгі табысты анықтау жүйелілігі (EBITDA) басқа компаниялар пайдаланатын жүйеден өзгеше болуы мүмкін.

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

5 Сегменттер бойынша ақпарат (жалғасы)

(а) сатудан әр есептік сегмент пайда табатын өнімдер мен қызметтер сипаттамасы

Топ үш негізгі операциялық сегмент аясында қызмет атқарады :

- Жылу және электр энергиясын өндіру;
- Электр энергиясын жеткізу және бөлу;
- Электр энергиясын сату.

(ә) Операциялық сегменттер қызметінің нәтижелері

Жоғарғы жедел басқару органы әр сегмент қызметінің нәтижелерін табыс және салық алынғанға дейінгі пайданы бағалау арқылы бағалайды.

Операциялары тоқтатылған қызмет ретінде көрсетілген компаниялар Топ қызметінде 2016 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қатыстыруды жалғастыра берді, олардың операциялық нәтижелерін жедел басқарудың жоғарғы органы талдайды. Тоқтатылған қызметтің нәтижелері сегменттік ақпаратқа енгізілді.

	Электр және жылу энергиясын өндіру		Электр энергиясын жеткізу және бөлу		Электр энергиясын сату		Басқалар		Барлығы	
	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>										
Сыртқы табыс	93,414,504	96,519,965	15,492,947	13,676,050	118,276,688	115,944,860	3,509,269	2,724,204	230,693,408	228,865,079
Сегменттік табыс	55,414,783	52,971,246	41,380,203	39,149,472	919	999	-	-	96,795,905	92,121,717
Барлық табыс	148,829,287	149,491,211	56,873,150	52,825,522	118,277,607	115,945,859	3,509,269	2,724,204	327,489,313	320,986,796
Активтердің құнсыздануына байланысты залалдар	-	355,495	-	(3,292,77)	-	-	-	-	-	(3,617,282)
Салық салғанға дейінгі пайда (залал)	19,625,110	(28,373,391)	9,045,345	5,057,368	(265,822)	(157,284)	(2,230,333)	(50,565,739)	26,174,300	(74,039,046)
Күрделі шығындар	52,038,173	74,196,456	33,709,417	17,495,242	137,279	95,580	366,759	1,212,478	86,251,628	92,999,756
Есепті сегменттің активтері	742,971,509	743,569,642	162,353,654	144,655,572	12,600,827	12,675,266	156,853,999	142,808,075	1,074,779,989	1,043,708,555
Есепті сегменттің міндеттемелері	267,259,411	282,728,103	68,978,723	62,995,087	14,358,745	14,349,235	242,039,890	254,568,200	592,636,769	614,640,625

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

5 Сегменттер бойынша ақпарат (жалғасы)

(б) Есептік сегменттердің табысын, пайдасын немесе шығынын, активтері мен міндеттемелерін тексеру

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	2016 ж.	2015 ж.
Есептік сегменттердің барлық табысы	323,980,044	318,262,591
Басқа операциялардан түскен табыс	3,509,269	2,724,205
Барлық табыс	327,489,313	320,986,796
Сегменттер арасында сатуды тоқтату	(96,795,905)	(92,121,717)
Тоқтатылған қызмет	(49,383,350)	(45,042,794)
Барлық шоғырландырылған табыс	181,310,058	183,822,285

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	2016 ж.	2015 ж.
Жұмыс істеп жатқан қызметтен түскен барлық шоғырландырылған түзетілген EBITDA	71,235,425	80,232,934
Қаржылық табыстар	7,658,468	2,728,571
Қаржылық шығыстар	(19,217,534)	(109,214,671)
Тозу және амортизация	(42,152,444)	(38,847,742)
Активтердің құнсыздануыан келген шығындар	-	(3,617,282)
Бұрын болған үлесті қайта бағалаудан түскен кіріс	-	-
Бірлескен кәсіпорындардың және қауымдасқан компаниялардың табысындағы/(шығынындағы) үлес	4,894,680	(10,172,534)
Жұмыс істеп жатқан қызметтен салық салғанға дейінгі пайда/(залал)	22,418,595	(78,836,618)
Тоқтатылған қызметтен түскен салық салғанға дейінгі пайда	3,755,706	4,797,572
Салық салғанға дейінгі барлық пайда (залал)	26,174,301	(74,039,046)

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Есепті сегменттердің барлық активтері	917,925,990	900,900,480
Басқа операциялардан түскен активтер	156,853,999	142,808,075
Барлық активтер	1,074,779,989	1,043,708,555
Сегменттер арасындағы теңгерімді шығару	(25,732,181)	(17,417,722)
Барлық шоғырландырылған активтер	1,049,047,808	1,026,290,833

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Есепті сегменттердің барлық міндеттемелері	350,596,880	360,072,425
Басқа операциялардың міндеттемелері	242,039,890	254,568,200
Барлық міндеттемелер	592,636,770	614,640,625
Сегменттер арасындағы теңгерімді шығару	(60,185,097)	(70,870,229)
Барлық шоғырландырылған міндеттемелер	532,451,673	543,770,396

5 Сегменттер бойынша ақпарат (жалғасы)

(в) Өнімдер мен қызметтер айырымындағы табысді талдау

Топтың өнімдер мен қызметтер шеңберіндегі табысді талдау 22-ескертпеде көрсетілген (негізгі қызметтен түскен табыс). Сауданың негізгі бөлігі Қазақстанда жасалады.

(г) Аса ірі клиенттер

2016 жылғы және 2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар кезінде Топтың сауда көлемі табыснің жалпы сомасынан 10%-дан асатын клиенттер болған жоқ.

6 Байланысты тараптардың есептемелері мен операциялары

Бір-бірімен байланысты тараптардың анықтамасы «Бір-бірімен байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» ХБЕС 24-те келтірілген. Егер тараптардың біреуі басқасын бақылау мүмкіндігіне ие болса, жалпы бақылауда болса немесе басқа тараптың қаржылық және операциялық шешімдерді қабылдауын бірлесіп бақылайтын болса онда тараптар бір-бірімен байланысты саналады. Тараптар бір-бірімен байланысты екендігі туралы мәселені шешу кезінде тараптардың заңдық формасы ғана емес, олардың өзара қатынастарының сипаты да назарға алынады. Бас компания және Компанияның соңғы бақылаушы тарапына 1-ескертпеде анықтама берілген.

Бір-бірімен байланысты тараптар Самұрық-Қазына бақылауындағы компаниялардан тұрады. Мемлекеттік компаниялар операциялары туралы егер олар барлық қоғамдық және жекеменшік компанияларға кезекпен қолданылатын шарттарға сәйкес қарапайым қызмет барысында жүзеге асқанда айтылмайды, i) егер олар жеке маңызды болмаса; ii) егер Топ қызметтері барлық тұтынушыларға қолжетімді стандартты шарттармен ұсынылатын болса немесе iii) электр қуатын беру, телекоммуникациялық қызметтер мен тағы басқалар сияқты қызметтердің жеткізушісінің таңдауы болмаған жағдайда.

2016 жылғы 31 желтоқсан және 2015 жылғы 31 желтоқсанда есептемелердің шоттары бойынша қалдыққа ие немесе Топ операциялар жасаған бір-бірімен байланысты тараптармен өзара қарым-қатынас сипаты төменде көрсетілген.

Төменде 2016 жылғы 31 желтоқсанда бір-бірімен байланысты тараптардың операциялары бойынша өтелмеген қалдықтар көрсетілген:

	Ортақ бақылаудағы компаниялар	Самұрық- Энергоның бірлескен кәсіпорын- дары мен қауымдасқан компаниялары	Самұрық- Қазынаның бірлескен кәсіпорын- дары мен қауымдасқан компаниялары	Акционер	Мемлекеттік кәсіпорындар мен жасалған операциялар
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>					
Негізгі қызмет бойынша дебиторлық берешек пен басқа дебиторлық берешек	1,551,209	350,306	61,335	-	3,754,544
Ақша қаражаттары мен оның эквиваленттері	33,699	-	-	-	284,000
Басқа қысқа мерзімді активтер	110,793	1,728,179	-	-	93
Басқа ұзақ мерзімді активтер	-	-	-	-	-
Қаржы активтері	-	-	-	223,491	-
Қарыздар	-	-	775,359	58,381,851	22,339,053
Негізгі қызмет бойынша кредиторлық берешек және басқа кредиторлық берешек	2,746,724	1,856,038	3,353	59,987	292,461
Өзге кредиторлық берешек	-	5,489	244,803	-	931,083

«САМУРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ

Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

6 Байланысты тараптардың есептемелері мен операциялары (жалғасы)

Төменде 2015 жылғы 31 желтоқсанда бір-бірімен байланысты тараптардың операциялары бойынша өтелмеген қалдықтар көрсетілген:

	Ортақ бақылаудағы компаниялар	Самұрық- Энергоның бірлескен кәсіпорын- дары мен қауымдасқан компаниялары	Самұрық- Қазынаның бірлескен кәсіпорын- дары мен қауымдасқан компаниялары	Акционер	Мемлекеттік кәсіпорын- дармен жасалған операциялар
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>					
Негізгі қызмет бойынша дебиторлық берешек пен басқа дебиторлық берешек	1,674,442	310,654	10,552	-	3,968,625
Ақша қаражаттары мен олардың эквиваленттері	27,333	-	-	-	964,050
Басқа ұзақ мерзімді активтер	76,901	609,095	-	-	13,292
Басқа қысқа мерзімді активтер	6,825,446	-	-	223,491	-
Заемдар	-	-	216,769	57,537,094	24,583,534
Негізгі қызмет бойынша кредиторлық берешек және басқа кредиторлық берешек	2,645,981	1,909,491	839,427	60,725	1,536,011

Төменде 2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір-бірімен байланысты тараптардың операциялары бойынша кірістер мен шығыстардың баптары көрсетілген:

	Ортақ бақылаудағы компаниялар	Самұрық- Энергоның бірлескен кәсіпорындары мен қауымдасқан компаниялары	Самұрық- Қазынаның бірлескен кәсіпорындары мен қауымдасқан компаниялары	Акционер	Мемлекеттік кәсіпорындар- мен жасалған операциялар
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>					
Табыс	23,078,448	2,419,895	2,555,651	-	18,631,126
Өзіндік құн	31,502,773	16,961,970	11,784	-	3,334,283
Жалпы және әкімшілік шығыстар	411,720	-	-	-	-
Сату бойынша шығыстар	2,976,679	-	-	-	-
Басқа шығыстар	116,733	-	-	100,119	243,828
Басқа кірістер	353,581	17,635	8	-	9,788
Қаржылық шығыстар	-	-	81,231	5,335,736	1,499,259
Қаржылық кірістер	286,132	-	-	12,958	-
Бағам айырмашылығына байланысты залал	(82,078)	35,477	-	-	200,128

6 Байланысты тараптардың есептемелері мен операциялары (жалғасы)

Төменде 2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін бір-бірімен байланысты тараптардың операциялары бойынша кірістер мен шығыстардың баптары көрсетілген:

	Ортақ бақылаудағы компаниялар	Самұрық- Энергоның Бірлескен кәсіпорындар ы мен қауымдасқан компаниялары	Самұрық- Қазынаның Бірлескен кәсіпорындар ы мен қауымдасқан компаниялары	Акционер	Мемлекеттік кәсіпорындар- мен жасалған операциялар
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>					
Табыс	18,075,063	2,448,159	456,684	-	18,090,709
Сатудың өзіндік құны	26,041,552	22,454,505	21,697	-	3,052,573
Жалпы және әкімшілік шығыстар	396,756	-	-	67,511	-
Сату бойынша шығыстар	2,916,615	-	-	-	-
Басқа шығыстар	177,559	568,309	-	-	1,278,805
Басқа кірістер	219,952	-	-	410	-
Қаржылық шығыстар	-	-	-	11,362,716	1,279,352
Қаржылық кірістер	207,404	-	-	12,958	-
Бағам айырмашылығына байланысты залал	3,181,831	-	-	-	-

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Топ бір-бірімен байланысты тараптардан мынадай кепілдіктер алды:

- Қытай Даму Банкімен қарыз туралы кшарт бойынша 50,000,000 АҚШ доллары сомасына Самұрық-Қазына корпоративтік кепілдігі (2015: 50,000,000 АҚШ доллары).
- Қазақстан Даму банкімен қарыз туралы шарт бойынша 12,285,000 мың теңге сомасында Самұрық-Қазына корпоративтік кепілдігі (2015: 12,285,000 мың теңге).
- Қазақстан Даму банкімен қарыз туралы келісімшарт бойынша 25,000,000 АҚШ доллары сомасында мемлекеттік кепілдігі (2015: 25,000,000 АҚШ доллары).
- Еуразия даму банкімен қарыз туралы шарт бойынша 91,412,975 мың теңге сомасында Самұрық-Қазына корпоративтік кепілдемесі (2015: 91,247,975 мың теңге).

Төменде негізгі басқарушылардың өтемақылары көрсетілген:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Маңызды басқарушы персонал	184,896	403,487
Негізгі басқарушыларға берілетін барлық өтемақы	184,896	403,487

Негізгі басқарушыларға өтемақы беру қызметкерлерге еңбекақы, сыйақы мен басқа қысқа мерзімді өтемақылардың берілуін білдіреді. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, негізгі басқарушы ұжым 8 адамнан тұрады (2015 жылғы 31 желтоқсан: 8 адам).

Байланысты тараптармен жасалатын мәмілелер байланысты тараптар үшін ұсынылатын тарифтер негізінде көрсетілген реттелетін қызметтердің қоспағанда, тараптардың арасында келісілген нарықтық мөлшерлемелерге міндетті түрде байланысты болмайтын жағдайларда жүзеге асырылды.

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ

Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

6 Байланысты тараптардың есептемелері мен операциялары (жалғасы)

Байланысты тараптарға қатысты Топтың сатылымы мыналардан тұрады:

Қазақстан теңгесімен, мың	Ортақ бақылаудағы компаниялар	Самұрық- Қазынаның бірлескен кәсіпорындары мен қауымдасқан компаниялары	Мемлекеттік кәсіпорындар- мен жасалған операциялар	БАРЛЫҒЫ 2016	Ортақ бақылаудағы компаниялар	Самұрық- Қазынаның бірлескен кәсіпорындары мен қауымдасқан компаниялары	Мемлекеттік кәсіпорындар- мен жасалған операциялар	БАРЛЫҒЫ 2015
Электр энергиясын сату	18,060,131	4,975,546	18,631,126	41,666,804	13,596,322	2,904,843	18,090,709	34,591,874
Электр энергиясын тасымалдау және тиісті қолдау	5,008,543	-	-	5,008,543	4,473,729	-	-	4,305,722
Өзге	9,774	-	-	9,774	5,012	-	-	5,012
БАРЛЫҒЫ	23,078,448	4,975,546	18,631,126	46,685,121	18,075,063	2,904,843	18,090,709	38,902,608

Топтардың байланысты тараптардан мыналарды сатып алады:

Қазақстан теңгесімен, мың	Ортақ бақылаудағы компаниялар	Самұрық- Қазынаның бірлескен кәсіпорындары мен қауымдасқан компаниялары	Мемлекеттік кәсіпорындар- мен жасалған операциялар	БАРЛЫҒЫ 2016	Ортақ бақылаудағы компаниялар	Самұрық- Қазынаның бірлескен кәсіпорындары мен қауымдасқан компаниялары	Мемлекеттік кәсіпорындар- мен жасалған операциялар	БАРЛЫҒЫ 2015
Отын және энергия	16,040,739	16,973,755	-	33,014,494	13,174,767	22,454,505	-	35,629,272
Сумен қамтамасыз ету	-	-	3,334,252	3,334,252	-	-	3,052,573	3,052,573
Электр энергиясын жеткізу жөніндегі қызметтер және басқа да қызметтер	10,358,382	-	-	10,358,382	10,515,884	-	-	10,515,884
Технологиялық шығындар	2,417,558	-	-	2,417,558	2,228,893	-	-	2,228,893
Өзге	2,686,094	-	31	2,686,125	122,008	21,697	-	143,705
БАРЛЫҒЫ	31,502,773	16,973,755	3,334,283	51,810,811	26,041,552	22,476,202	3,052,573	51,570,327

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

7 Негізгі құралдар

Төменде негізгі құралдардың теңгерімдік құнының өзгерістері ұсынылған:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	Ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар және құрал-жабдықтар	Өзге	Аяқталмаған құрылыс	Барлығы
2015 жылғы 1 қаңтардағы құны	186,927,891	544,940,957	15,150,802	92,568,147	839,587,797
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(28,423,607)	(59,186,917)	(4,327,496)	(340,718)	(92,278,738)
2015 жылғы 1 қаңтардағы теңгерімдік құн	158,504,284	485,754,040	10,823,306	92,227,429	747,309,059
Кірістер	349,296	2,191,389	1,717,733	96,121,659	100,380,077
Бизнесті біріктіру	11,334	2,179	21,231	-	34,744
Ауысулар	34,606,159	35,764,155	609,772	(70,980,086)	-
Тозу	(10,080,990)	(27,018,519)	(1,211,303)	-	(38,310,812)
Істен шығу	(129,131)	(530,101)	(37,681)	(308,604)	(1,005,517)
Құнсыздануды қалпына келтіру	870,798	146,223	1,329	535,451	1,553,801
Пайда немесе залалда көрсетілген құнсыздану сомасы	(190,511)	(3,179,556)	(73,884)	(1,671,065)	(5,115,016)
2015 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құн	183,941,239	493,129,810	11,850,503	115,924,784	804,846,336
2015 жылғы 31 желтоқсандағы құн	217,917,315	580,570,951	17,300,740	117,391,527	933,180,533
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(33,976,076)	(87,441,141)	(5,450,237)	(1,466,743)	(128,334,197)
2015 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құн	183,941,239	493,129,810	11,850,503	115,924,784	804,846,336
Кірістер	94,908	1,173,712	712,761	71,168,296	73,149,677
Ауыстырулар	23,414,955	51,025,453	199,760	(74,640,168)	-
Есептік бағалаудағы өзгеріс	432,152	-	(888,477)	-	(456,325)
Тозу	(11,645,046)	(32,343,043)	(1,338,247)	-	(45,326,336)
Істен шығу	(97,240)	(247,278)	(124,600)	(804,040)	(1,272,617)
Сатуға арналған активтерді ауыстыру	(11,098,452)	(32,474,762)	(1,614,837)	(9,481,043)	(54,669,095)
2016 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құн	185,042,515	480,263,893	8,797,404	102,167,828	776,271,640
2016 жылғы 31 желтоқсандағы құн	222,263,504	581,115,509	13,231,709	103,875,116	920,485,838
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(37,220,988)	(100,851,617)	(4,434,306)	(1,707,287)	(144,214,198)
2016 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құн	185,042,515	480,263,893	8,797,404	102,167,828	776,271,640

2016 жылғы кірістер сомасына 6,596,352 мың теңге (2015: 4,572,696 мың теңге) сомасында қарыздар бойынша капиталдандырылған шығындар кіреді.

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, теңгерімдік құны 5,601,990 мың теңгені құрайтын негізгі құралдар (31 желтоқсан 2015 ж.: 4,370,606 мың теңге) Топтың «Қазақстан Даму банкі» АҚ-тан алған қарыздары бойынша қамтамасыз ету ретінде кепілге ұсынылды (20-ескертпе).

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

7 Негізгі құралдар (жалғасы)

Тозу бойынша шығыстар жылдағы пайда немесе шығындардың мынадай баптарына енгізілді:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	2016 ж.	2015 ж. (қайта есептелді)*
Сатылымдардың өзіндік құны	40,759,715	37,321,524
Жалпы және әкімшілік шығыстар	902,120	968,978
Тоқтатылған қызмет	3,648,870	-
Өзге операциялық шығыстар	15,631	20,310
Тозу бойынша барлық шығыстар	45,326,336	38,310,812

* - салыстырмалы ақпарат тоқтатылған қызметтің нәтижелерін көрсету үшін қайта есептелді (2-ескертпе).

8 Материалдық емес активтер

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	Лицензиялар	Бағдарламалық қамтамасыз ету	Басқалар	Барлығы
2015 жылғы 1 қаңтардағы бастапқы құн	223,713	2,466,384	831,353	3,521,450
Жинақталған амортизация	(120,736)	(904,884)	(45,287)	(1,070,907)
2015 жылғы 1 қаңтардағы теңгерімдік құн	102,977	1,561,500	786,066	2,450,543
Кірістер	63,030	172,993	387,576	623,599
Істен шығу	-	(766)	(194,679)	(195,445)
Ауысулар	-	257,410	324,800	582,210
Амортизация	(48,768)	(372,349)	(115,813)	(536,930)
Пайдадан немесе залалдан көрінетін құнсыздану сомасы	(1,933)	(27,081)	-	(29,014)
2015 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құн	115,306	1,591,707	1,187,950	2,894,963
2015 жылғы 31 желтоқсандағы бастапқы құн	285,744	2,726,759	1,350,819	4,363,322
Жинақталған амортизация	(170,438)	(1,135,052)	(162,869)	(1,468,359)
2015 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құн	115,306	1,591,707	1,187,950	2,894,963
Кірістер	93,621	268,314	61,094	423,029
Істен шығу	-	(1,613)	-	(1,613)
Ауысулар	42,850	267,250	15,854	323,954
Амортизация	(47,462)	(383,727)	(155,773)	(586,962)
Сатуға арналған активтерді ауыстыру	(14,628)	(648,420)	(187,054)	(850,102)
2016 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік баға	189,687	1,093,511	922,071	2,205,269
2016 жылғы 31 желтоқсандағы бастапқы құн	399,744	2,330,935	1,141,941	3,872,620
Жинақталған амортизация	(210,057)	(1,237,424)	(219,870)	(1,667,351)
2016 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құн	189,687	1,093,511	922,071	2,205,269

«САМУРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

9 Инвестициялық меншік

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	2016 ж.	2015 ж.
1 қаңтардағы құны	1,660,754	1,660,754
Жинақталған тозу	(886,052)	(778,212)
1 қаңтардағы теңгерімдік құны	774,702	882,542
Тозу	(106,917)	(107,842)
31 желтоқсандағы құны	1,660,754	1,660,754
Жинақталған тозу	(992,969)	(886,052)
31 желтоқсандағы теңгерімдік құн	667,785	774,702

Инвестициялық меншік концессия шартына сәйкес операциялық жалға берілген Бұқтырма су электр станциясының мүліктік кешенін білдіреді (4-ескертпе).

Топ жалға беруші болған жағдайларда операциялық жалға алу шарты бойынша алуға бағытталған келешек ең аз жоққа шығарылмайтын жалдау төлемдері келесіні құрайды:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
1 жылдан аспайды	2,832,965	2,890,095
1 жылдан 5 жылға дейін	11,331,860	11,560,340
5 жылдан артық	4,249,447	7,225,213
Барлық келешектегі ең аз жалдау төлемдері	18,414,272	21,675,648

2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Топ жалпы сомасы 3,501,909 мың теңге (2015 ж.: 2,563,782 мың теңге) (22-ескертпе) сомасында Бұқтырма су электр станциясы мүліктік кешенін операциялық жалға беруден пайда алды.

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, дисконтталған ең аз жалдау төлемдерінің сомасы ретінде анықталған инвестициялық меншіктің әділ құны 10,950,240 мың теңгеге (2015 жылғы 31 желтоқсан: 13,750,307 мың теңге) тең келді. Топ әділ құнды бағалау үшін тәуелсіз бағалушыны тартқан жоқ. Инвестициялық меншіктің әділ бағасы жалдау төлемдерінің келешек ақша табыстарын дисконттау жолымен анықталды.

10 Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың инвестициялары

Төмендегі кестеде Топтың бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардағы инвестициялардың теңгерімдік құнының өзгерістері ұсынылған.

Қазақстан теңгесімен, мың	Бірлескен кәсіпорындар		Қауымдасқан компаниялар	
	ЕМАЭС-2	Forum Muider	Балқаш ЖЭС	Барлығы
2015 ж. 1 қаңтардағы қалдық	42,290,615	26,049,797	10,556,290	78,896,702
Инвестициялар	-	-	8,906,910	8,906,910
Жыл ішіндегі пайданың үлесі	(12,767,669)	5,058,405	(2,463,270)	(10,172,534)
Алынған дивидендтер	-	(5,583,500)	-	(5,583,500)
2015 ж. 31 желтоқсандағы қалдық	29,522,946	25,524,702	16,999,930	72,047,578
Инвестициялар	-	-	12,483,260	12,483,260
Жыл ішіндегі пайданың (залалдың) үлесі	787,683	6,019,665	(1,912,667)	4,894,680
Алынған дивидендтер	1,500,000	(5,019,479)	-	(3,519,479)
2016 ж. 31 желтоқсандағы қалдық	31,810,629	26,524,888	27,570,522	85,906,040

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың бірлесіп бақылайтын кәсіпорындарда мынадай меншік үлесі бар:

- ЕМАЭС-2 – 50%. Қалған 50% меншік үлесі «Интер-РАО ЕЭС»ААҚ-ға тиесілі.
- Forum Muider – 50%. Қалған 50% меншік үлесі UC RUSAL-ға тиесілі.

ЕМАЭС-2-тің ЕДБ алдындағы қарызы бойынша қамтамасыз ету ретінде Самұрық-Энерго мен Интер-РАО ЕЭС Кепіл келісімшарт бекітілген күнінде 10,582,636,400 сомаға бағаланған ЕМАЭС-2-тің 100% акциясын кепілдікке берді.

Топтың қауымдасқан компанияға мынадай қатысу үлесі бар: Балқаш ЖЭС (50% - 1 акция): кәсіпорын Қазақстан Республикасында тіркелген, Топ 2008 жылы Балқаш жылу электр станциясын салу мақсатында құрылтайшылық еткен. Компанияның акционерлері Samsung C&T Corporation мен Самұрық-Энерго болып табылады, олардың қатысу үлестері 50% + 1 акцияны және 50% - 1 акцияны құрайды, сәйкесінше, 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша (2015 ж.: 62% және 38%, тиісінше) (4-ескертпе).

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

10 Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың инвестициялары (жалғасы)

Төменде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы, сондай-ақ осы күнге аяқталған кезеңдерге бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың біріктірілген қаржылық ақпараты ұсынылған:

	ЕМАЭС-2		Forum Muider		БЖЭС	
	31 желтоқсан 2016	31 желтоқсан 2015	31 желтоқсан 2016	31 желтоқсан 2015	31 желтоқсан 2016	31 желтоқсан 2015
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>						
Қысқа мерзімді активтер	9,746,166	10,211,936	21,791,864	19,452,520	397,587	1,280,786
Ұзақ мерзімді активтер	151,882,745	150,417,037	62,435,065	62,639,691	71,256,098	60,759,801
Қысқа мерзімді міндеттемелер	(39,236,931)	(11,110,383)	(22,918,189)	(20,515,538)	(20,520,115)	(17,214,549)
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	(58,833,722)	(90,472,698)	(8,258,963)	(10,527,269)	--	--
Таза активтер	63,621,258	59,045,892	53,049,777	51,049,404	51,133,570	44,826,038
Табыс	31,480,140	25,862,638	86,856,373	78,656,874	--	--
Салық салынғанға дейінгі пайда/(залал)	1,901,514	(31,698,565)	14,030,882	15,147,669	(4,968,327)	(6,491,910)
Барлық жиынтық кіріс /(залал)	1,575,366	(25,535,337)	12,039,330	12,241,509	(4,968,327)	(6,495,241)

Қауымдасқан және бірлесіп бақыланатын ұйымдардағы инвестициялар ескертпелері мен теңгерімдік құнында ашып көрсетілген сомалар арасындағы бір ғана айырмашылық қауымдасқан және бірлесіп бақыланатын ұйымдардағы басқа инвесторлардың пайдалары мен залалдарындағы үлесі болып табылады.

Топтың бірлескен кәсіпорындардағы қатысу үлесімен байланысты шартты міндеттемелер 30-ескертпеде ашып көрсетілген. Бірлескен кәсіпорындармен есептесу бойынша операциялар мен қалдықтар 6-ескертпеде ашып көрсетілген.

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ

Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

11 Басқа ұзақ мерзімді активтер

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Ұзақ мерзімді активтер бойынша алдын ала төлемдер	15,302,114	9,810,591
Өтелуі тиіс ұзақ мерзімді ҚҚС	1,429,099	2,960,833
Пайдаланылуы шектелген ақшалай қаражат	895,025	920,998
Ұзақ мерзімді депозиттер	62,525	261,733
Облигациялар	-	220,000
Басқалар	165,172	82,654
Барлық басқа ұзақ мерзімді активтер	17,853,935	14,256,809

Ұзақ мерзімді активтер бойынша алдын ала төлемдер

Басқа ұзақ мерзімді активтердің жалпы сомасы капиталды сипаттағы келесі қызметтер мен негізгі құралдар үшін алдын ала төлемдері мен аванстардан тұрады :

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Шардара СЭС-ін жаңғырту	7,453,393	6,777,877
Алматы қаласы мен Алматы облысында қосалқы станциялар салу және қайта құру	5,479,090	302,244
Әкімшілік ғимаратын салу	2,200,000	2,200,000
АлЭС ТЭО-2 -ні қайта құру және кеңейту	138,680	150,100
Басқалар	30,951	380,370
Барлық ұзақ мерзімді активтер бойынша алдын ала төлемдер	15,302,114	9,810,591

12 Тауар-материалдық қорлар

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Қосалқы өндірістік материалдар	5,421,363	3,369,630
Отын	4,113,423	5,188,317
Қосалқы бөлшектер	617,517	6,191,721
Шикізат	24,416	31,866
Басқа материалдар	479,012	699,913
Шегерту: өтпейтін және ескірген тауар-материалдық қорлар бойынша және таза сату бағаға дейін төмендету резервтері	(974,193)	(1,703,492)
Барлық тауар-материалдық қорлар	9,681,538	13,777,955

Төменде Топтың тауар-материалдық қорлары бойынша резервтегі қозғалысы ұсынылған:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	Еск.	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Резерв, 1 қаңтар		1,703,492	1,965,508
Бір жыл ішінде құрылған/(қалпына келтірілген) құнсыздану резерві	24	(653,053)	(239,548)
Сатуға арналған активтерге ауыстыру		(61,495)	-
Бір жыл ішінде шығарылған тауар-материалдық қорлар		(14,751)	(22,468)
Құнсыздандыру резерві, 31 желтоқсан		974,193	1,703,492

«САМУРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ

Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

13 Негізгі қызмет бойынша дебиторлық қарыз және басқа дебиторлық қарыз

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Негізгі қызмет бойынша дебиторлық қарыз	16,054,148	18,348,676
Минус: құнсыздану резерві	(217,216)	(1,038,111)
Барлық қаржылық активтер	15,836,932	17,310,565
Басқа дебиторлық қарыз	4,147,560	6,449,714
Шегеру: құнсыздану резерві	(3,824,395)	(3,917,441)
Барлық негізгі қызмет бойынша дебиторлық қарыз және басқа дебиторлық қарыз	16,160,097	19,842,838

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Майкубен-Вест» ЖШС ұзақ мерзімді дебиторлық қарызы 3,477,982 мың теңге сомаға құнсыздандырылды.

Төменде қаржылық активтер бойынша резервтің қозғалысы көрсетілген:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
1 қаңтардағы құнсыздану резерві	1,038,111	1,326,974
Жыл ішінде құрылған құнсыздану резерві	3,352	609,626
Жыл ішінде резервті қалпына келтіру	-	(830,481)
Жыл ішінде жойылған үмітсіз дебиторлық қарыз	(26,839)	(68,008)
Сатуға арналған активке ауыстыру	(797,408)	-
31 желтоқсандағы құнсыздану резерві	217,216	1,038,111

Төменде несие сапасы бойынша қаржылық дебиторлық берешектің талдауы көрсетілген :

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Ағымдағы және құнсызданбаған	14,802,371	13,684,310
Барлық ағымдағы және құнсызданбаған	14,802,371	13,684,310
<i>Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған</i>		
- 1 - 30 күнге дейін	58,536	57,775
- 30 - 90 күнге дейін	766,873	2,699,905
- 90 - 180 күнге дейін	52,318	166,425
- 180 - 360 күнге дейін	156,834	702,150
Барлық мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған	1,034,561	3,626,255
<i>Барлық жеке құнсызданғандар (жалпы сомасы)</i>		
- 90 күнге дейін	-	4,603
- 90 - 180 күнге дейін	-	113,053
- 180 - 360 күнге дейін	-	537,743
- 360 күннен астам	217,216	382,712
Барлық жеке құнсызданғандар	217,216	1,038,111
Шегеру: құнсыздану резерві	(217,216)	(1,038,111)
Барлығы	15,836,930	17,310,565

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

14 Басқа қысқа мерзімді активтер

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Жедел депозиттер	31,569,244	30,107,680
Пайдаланылуы шектелген ақша қаражаты		
Салықтар бойынша өтеу мен алдын ала ҚҚС	6,399,315	5,695,685
Алу үшін дивидендтер	2,141,687	3,430,740
Жеткізушілерге аванстар	1,728,179	2,108,905
Акционердің пайдасына арналған актив	1,406,572	1,099,783
Облигациялар	1,096,559	988,787
Өзге	223,491	6,830,737
Шегеру: құнсыздануға резерв	851,239 (639,658)	604,648 -
Барлық басқа қысқа мерзімді активтер	44,776,628	50,866,965

Пайдаланылуы шектелген ақша Қазақстан Даму банкі мен Қытай Даму банкі арасында 6,017,282 мың теңге (2015 жылғы 31 желтоқсан: 5,695,685 мың теңге) сомасында бекітілген несиелік келісімдеріне сәйкес, электр қуаты сатылымынан алынған және кепілдеме шотында орналасқан ақшадан тұрады. Басшылық аталмыш ақша қарыздар бойынша пайыздарды өтеу үшін ғана емес, операциялық шығындарды жабу үшін де пайдаланылуы мүмкін. Пайдаланылуы шектелген ақша қалдықтары АҚШ долларында көрсетілген.

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, өзге қаржылық дебиторлық берешек «Казинвестбанк» АҚ-дағы ағымдық шоттардағы 381,368 мың теңге сомасындағы ақша қаражатын білдіреді. Қазақстан Республикасы Ұлттық банкі Басқармасының 2016 жылы 26 желтоқсандағы «Казинвестбанк» АҚ банктік операциялар жүргізу лицензиясынан айыру туралы №291 қаулысына сәйкес, Компания жоғарыдағы ақша қаражатына толығымен резерв құрды.

Акционердің тапсырмасы бойынша Топ Астана қаласында 1,174,068 мың теңге сомасына балабақша салу міндеттемесін қабылдады. Топ акционердің пайдасына өзге бөлу ретінде 1,174,068 мың теңге сомасында құрылыстың бағаланған құнына міндеттеме алды. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания балабақша құрылысына байланысты 1,096,559 мың теңге сомасында шығын көрді, сондай-ақ осы құрылысқа 36,306 мың теңге сомасында алдын ала төлем аударды. Аталған шығындар Акционердің пайдасына арналған ағымдағы активтер ретінде көрсетілді, себебі бұл активтер ҚР Президентінің қатысуымен өткен 2013 жылғы 27 қарашадағы жиналыс хаттамасына сәйкес Акционер кірісін бөлу есебінен 2016 жыл ішінде Акционерге беріледі деп күтілуде.

15 Ақша қаражаты және олардың эквиваленттері

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Ағымдағы банктің шоттардағы ақша қаражаты	12,828,149	12,444,844
Жедел депозиттер	4,503,007	19,465,578
Кассадағы ақшалай қаражат	19,305	17,089
Барлық ақшалай қаражаттар мен олардың эквиваленттері	17,350,461	31,927,511

Жедел депозиттер кем дегенде үш ай ішінде және талап бойынша келісімшарт мерзімі бойынша өтелуі тиіс. Ақша мен олардың баламалары келесі валюталарда ұсынылған:

<i>Қазақстандық мың теңгеммен</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Теңге	15,244,231	22,017,179
АҚШ доллары	2,042,227	5,915,648
Басқа валюталар	64,003	3,994,684
Барлық ақша қаражаты мен олардың эквиваленттері	17,350,461	31,927,511

16 Сатуға арналған істен шығатын топ активтері

Сатуға және істен шығу тобына арналған ұзақ мерзімді активтер 2016 жылы 23 қарашада Директорлар кеңесі Активтерді жекешелендіру туралы Үкімет қаулысына сәйкес бірқатар еншілес ұйымдарды сату талаптарын мақұлдады. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, ШҚ АЭК, ШЭТ, МЭБК, Ақтөбе ЖЭО, ММ, ТМ барлық активтері мен міндеттемелері істен шығару тобына жатқызылды.

ШҚ АЭК, ШЭТ, МЭБК, Ақтөбе ЖЭО, ММ, ТМ операциялар маңызды жекелеген қызмет түрлерін білдіретін болғандықтан, бұл істен шығару тобы шоғырландырылған қаржылық есептілікте (30-ескертпе) тоқтатылған қызмет ретінде көрсетілді. Алдыңғы жылдағы пайда немесе шығыс және басқа жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп қайта есептеліп, ағымдағы жылдағыға сәйкес ұсынылып отыр.

Сонымен қатар, 2016 жылы 13 қыркүйекте АлЭС басшылығы Корпоративтік оқу орталығы мен Талған СЭС-ті сату жоспарын (246,725 мың теңге) мақұлдады.

Істен шығару тобына жіктелген негізгі активтер:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	Ақтөбе ЖЭО	МЭБК	ШҚАЭК	ШЭТ	ММ	ТМ	Барлығы
Негізгі құралдар	9,696,975	29,183,262	15,365,739	116,716	21,523	3,544	54,387,760
Материалдық емес активтер	22,591	389,783	392,770	28,802	297	5	834,248
Барлау активтері	-	-	-	-	6,200,905	7,745,990	13,946,895
Өзге ұзақ мерзімді активтер	67,634	278,556	-	-	603,418	3,959	953,567
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	-	-	-	37,141	-	-	37,141
Тауар-материалдық қорлар	363,906	191,645	219,991	9,990	3,552	487	789,571
Дебиторлық берешек	537,925	323,812	282,437	2,121,639	224	-	3,266,036
Өзге қысқа мерзімді активтер	78,993	631,271	41,598	473,154	2,026	11	1,227,053
Ақша қаражаты және олардың эквиваленттері	17,905	833,039	187,736	206,071	12,724	657	1,258,132
<i>Барлық ұзақ мерзімді активтер мен сатуға арналған активтер терінде топталған істен шығару тобының активтері</i>	10,785,929	31,831,366	16,490,272	2,993,514	6,844,669	7,754,653	76,700,403
Қызметкерлерге өтемақылар	110,840	92,015	129,789	-	-	-	332,644
Заемдар	-	13,121,103	1,891,007	1,500,000	-	-	16,512,110
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	550,128	1,922,602	874,216	-	-	-	3,346,946
Өзге міндеттемелер	255,301	2,592,527	840,682	1,143,672	63,085	1,877	4,897,144
Кредиторлық берешек	1,296,696	1,539,072	1,966,129	1,510,983	5,701	222	6,318,803
<i>Сатуға арналған активтер ретінде топталған істен шығару тобының барлық міндеттемелері мен істен шығару тобымен тікелей байланысты міндеттемелер</i>	2,212,965	19,267,319	5,701,823	4,154,655	68,786	2,099	31,407,647

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

17 Капитал

Акционерлік капитал

	Эмиссия күні	Жарияланған және шығарылған акциялар саны	Акция бағасы, теңгемен	Акционерлік капитал, мың теңгемен
2015 жылғы 1 қаңтардағы қалдық		5,585,437		355,364,386
Алдыңғы эмиссиялардың төленбеген бөлігін төлеу: 14-акциялар эмиссиясы	15 шілде 2015	286	1,000,065	286,019
2015 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық		5,585,723		355,650,405
Алдыңғы эмиссиялардың төленбеген бөлігін төлеу:				
15-акциялар эмиссиясы	1 сәуір 2016 ж.	10,964	1,000,044	10,964,483
16-акциялар эмиссиясы	14 шілде 2016 ж.	2,239	1,340,000	3,000,260
17-акциялар эмиссиясы	23 тамыз 2016 ж.	2,761	1,340,000	3,699,740
2016 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық		5,601,687		373,314,888

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, шығарылған 5,601,687 жай акциялар толығымен төленді (2015 жылғы 31 желтоқсан: 5,585,723 акция). Әр жай акция бір дауыс құқығын береді. Компанияның басым акциялары жоқ.

	31 желтоқсан 2016 ж.		31 желтоқсан 2015 ж.	
	Самұрық-Қазына	Барлығы	Самұрық-Қазына	Барлығы
Төленген жай акциялар саны	5,601,687	5,601,687	5,585,723	5,585,723
Меншік үлесі	100%	100%	100%	100%
Барлық акционерлік капитал	373,314,888	373,314,888	355,650,405	355,650,405

Басқа резервтік капитал

	Кәсіпорында рды біріктіру резерві	Акционермен жүргізілген операцияның нәтижесі	Өзге де жиынтық залал	Барлығы
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>				
2015 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	37,282,287	18,025,646	(314,836)	54,993,097
Өзге де жиынтық шығын	-	-	3,106	3,106
Самұрық Қазынадан қарызды бастапқы тану кірісі (19-ескертпе)	-	72,581,903	-	72,581,903
2015 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	37,282,287	90,607,549	(311,730)	127,578,106
Өзге де жиынтық залал	-	-	61,271	-
2016 жылғы 31 жел. қалдық	37,282,287	90,607,549	(250,459)	127,639,377

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

17 Капитал (жалғасы)

Кәсіпорындарды біріктіру резерві және акционермен операциялар нәтижесі

Кәсіпорындар біріктіру резерві Топқа тапсырылған бұрын ортақ бақылауда болған еншілес компаниялардың таза активтерінің теңгерімдік бағасы арасындағы айырмашылықты, сондай-ақ тапсыратын тарапта қалыптасқан гудвил сомасы мен төленген сыйақы сомасын білдіреді.

2016 жылғы 22 сәуірде Топ бір жай акцияға 365.4 теңге көлемінде дивиденттер төлеу туралы хабарлады (2015 ж.: 855.99 теңге). Дивиденттер 2016 жылғы 27 қарашада толығымен төленді.

2015 жылғы 25 желтоқсанда кредиттік келісім №369 кредиттік шарттың қосымшасына сәйкес айтарлықтай өзгертілді, негізгі қарыз сомасы бойынша пайыздық мөлшерлеме жылдық 1% дейін азайтылды. Қарыздың талаптарын өзгерту күніндегі нарықтық мөлшерлеме жылдық 12.8% құрады. Топ басқа капиталдар құрамында 72,581,903 мың теңге сомасында қарызды бастапқы танудан түскен кірісті таныды, себебі басшылық нарықтан төмен мөлшерлемеді қарыз ұсынған Самұрық-Қазына Компания акционері ретінде әрекет етті деп есептейді. Алынған қарызды бастапқы танудар түскен пайда алынған қарыздың атаулы құны мен оның тану күніндегі әділ құны арасындағы айырмашылық ретінде көрсетілді.

18 Қызметкерлерге өтемақылар бойынша міндеттемелер

Қызметкерлерге өтемақылар бойынша міндеттемелер Топ компаниялары қол қойған ұжымдық келісімшарттарда көрсетілген талаптарға сәйкес ұсынылған.

Төменде қызметкерлерге өтемақылар бойынша міндеттемелердің өзгерістері келтірілген:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
1 қаңтардағы жағдай бойынша, кейбір өтемақылар бойынша келтірілген міндеттемелер бағасы	1,111,772	1,102,643
Өзекті (пайда)/залал	(103,149)	20,201
Келтірілген құннан дисконтты алып тастау	59,424	86,496
Істен шығару тобының міндеттемелері	-	329,137
Өткен кезеңдердегі қызметтің құны	157,497	-
Ағымдағы қызметтер құны	86,663	9,814
Төленген өтемақы	(116,870)	(95,762)
31 желтоқсандағы жағдай бойынша келтірілген кейбір өтемақылар бойынша міндеттемелердің құны	1,195,337	1,452,529

Төменде қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі сомалар көрсетілген:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Қызметкерлердің өтемақылары бойынша міндеттемелердің қысқа мерзімді бөлігі	107,624	122,689
Қызметкерлер өтемақылары бойынша міндеттемелердің ұзақ мерзімді бөлігі	1,087,713	1,329,840
Барлығы	1,195,337	1,452,529

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

18 Қызметкерлерге өтемақылар бойынша міндеттемелер (жалғасы)

Төменде кезең ішіндегі Топтың пайдасы мен залалы бойынша танылған сомалар көрсетілген:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Өзекті (пайда)/ залал	(41,878)	23,307
Келтірілген құннан дисконтты алып тастау	59,424	86,496
Ағымдағы қызметтердің құны	86,663	9,814
Кезең ішінде пайда немесе залал бойынша танылған шығыстар	104,209	119,617
Басқа жиынтық кірісте танылған өзекті (пайда)/залал	(61,271)	3,106

Төменде 2016 жылғы 31 желтоқсанда және 2015 жылғы 31 желтоқсанда пайдаланылған негізгі өзекті ұсыныстар көрсетілген:

<i>Пайызбен тұлғалағанда</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Дисконт мөлшерлемесі	9.7%	5.86%-7.1%
Ең төменгі еңбекақы мен айлық есептік көрсеткіштің жыл сайынғы өсімі	9.7%	7%-8%
Кадрлар ағымының орташа нормасы		
- өкімшілік-басқару қызметкерлері	18.22%-20.11%	3.95%-18.93%
- өндіріс қызметкерлері	9.71%-10.89%	4.2%-14.18%

19 Қарыздар

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Ұзақ мерзімді бөлігі		
Мерзімді банк қарыздары	137,031,748	108,113,692
Самұрық Қазына қарызы	55,764,655	54,355,849
Тұтынушылардың қарыздары	1,648,554	1,875,738
Шығарылған облигациялар	-	175,813,521
Барлық қарыздар – ұзақ мерзімді бөлігі	194,444,957	340,158,800
Қысқа мерзімді бөлігі		
Мерзімді банк қарыздары	166,751,874	66,212,250
Шығарылған облигациялар	22,657,845	387,285
Самұрық Қазына қарыздары	2,617,196	3,181,244
Тұтынушылардың қарыздары	638,370	613,445
Төлем вексельдері	450,358	450,358
Барлық қарыздар – қысқа мерзімді бөлігі	193,115,643	70,844,582
Барлық қарыздар	387,560,600	411,003,382

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

19 Қарыздар (жалғасы)

Төменде Топ компаниялары шеңберінде қарыздардың теңгерімдік құны келтірілген:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Самұрық-Энерго		
Самұрық-Қазына	58,381,852	57,537,093
АТФ банк	-	4,506,589
Халық банк	-	6,240,502
Казкомерцбанк	10,180,000	10,180,000
Жинақ банкі	1,953,608	-
Еурооблигациялар	166,751,874	170,040,909
Барлығы Самұрық-Энерго	237,267,334	248,505,093
АЖК		
Тұтынушылардан қарыздар	2,383,016	2,489,183
Халық банк	1,442,445	1,751,291
Нұрбанк	-	501,166
Төленетін вексельдер	450,358	450,358
Барлығы АЖК	4,275,818	5,191,998
Алматы электр станциялары		
Халық банк	7,845,934	4,020,414
Банк ВТБ Қазақстан	-	1,236,253
ҚазИнвестБанк	-	1,441,504
Ситибанк Қазақстан	-	1,476
Барлығы Алматы электр станциялары	7,845,934	6,699,647
Мойнақ СЭС-і		
Қытай Мемлекеттік Даму Банкі	53,732,805	58,202,820
Қазақстан Даму банкі	22,339,093	24,583,534
Барлығы Мойнақ ГЭС	76,071,897	82,786,354
АлматыЭнергоСбыт		
Халық банк	2,254,827	2,074,567
Барлығы АлматыЭнергоСбыт	2,254,827	2,074,567
БЖЭС		
Еуразия Даму Банкі	13,174,957	14,310,421
Барлығы БЖЭС	13,174,957	14,310,421
МЭБК		
Шығарылған облигациялар	-	6,156,272
Тұтынушылар несиелері	-	637,697
Қаражанбасмұнай	-	164,330
Халық банк	-	133,333
Барлығы МРЭК	-	7,091,632

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

19 Қарыздар (жалғасы)

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
<i>Шардара СЭС</i>		
Еуропа Жаңғырту және Даму банкі	11,560,938	7,558,750
Барлығы Шардара СЭС	11,560,938	7,558,750
<i>Энергия Семиречья</i>		
Жетісу ӨКК	3,062	-
Барлығы Энергия Семиречья	3,062	-
<i>Ақтөбе ЖЭО</i>		
Халық банк	-	250,000
Барлығы Ақтөбе ЖЭО	-	250,000
<i>ШҚ АЭК</i>		
Банк ЦентрКредит	-	999,781
Барлығы ШҚ АЭК	-	999,781
<i>ЕГРЭС-1</i>		
Жинақ банк	-	23,485,611
Халық банк	35,105,833	12,049,528
Барлығы ЕМАЭС-1	35,105,833	35,535,139
Барлық қарыздар	387,560,600	411,003,382

Төменде заемдардың теңгерімдік және әділ бағасы келтірілген.

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	Теңгерімдік құны		Әділ бағасы	
	2016 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2015 ж.
Облигациялар	166,751,874	176,200,806	167,789,851	164,224,827
Тұтынушылардың қарыздары	2,286,924	2,489,183	2,331,773	3,240,899
Мерзімді банк қарыздары	159,689,592	174,325,942	162,426,872	172,656,240
Төлем вексельдері	450,358	450,358	450,358	450,358
Самұрық-Қазына қарыздары	58,381,852	57,537,093	53,653,250	47,960,689
Барлық қарыздар	387,560,600	411,003,382	386,652,104	388,533,013

19 Қарыздар (жалғасы)

Самұрық-Энерго

Самұрық-Қазына

2010 жылғы 17 наурызда Топ самұрық-Қазынамен 48,200,000 мың теңге сомасында заем келісіміне қол қойды. Оның мақсаты Forum Muider-ден 50% үлесті сатып алу нәтижесінде қарызды қайта қаржыландыру. Қарыз жылына 1.2% көлеміндегі пайыздық мөлшерлеменен, өтеу мерзімі 2029 жылғы 15 қыркүйекке дейін берілді. Негізгі сома жыл сайынғы тең төлеммен өтелуі тиіс, ал пайыздар қарыз алынғаннан кейін келесі есептік жылдан бастап жарты жылдық төлемдермен төленеді .

2011 жылғы 14 қаңтарда Топ Самұрық-Қазынамен 7,000,000 мың теңге сомасында заем келісіміне қол қойды. Оның мақсаты - АЖК компаниясы шағын станциясының құрылысын қаржыландыру. Заем жылына 2% көлеміндегі пайыздық мөлшерлеменен, өтеу мерзімі 2015 жылғы 25 қаңтарға дейін берілді. Негізгі сома мерзім соңында, ал пайыздар жарты жылдық төлемдермен төленуі тиіс .

2014 жылғы 16 қаңтарда Топ Самұрық-Қазынамен 200,000,000 мың теңге сомасында заем келісімімен қол қойды. Оның мақсаты - ЕМАЭС-1-дің қалған үлесін сатып алу. Негізгі сома 2028 жылдың 1 желтоқсанына дейін төленуі тиіс, ал пайыздар 7.8% мөлшерлемесімен жарты жылдық төлемдермен төленеді .

2014 жылғы 3 қазанда несие келісімі №369 несие келісімшартына толықтырудың енгізілуіне сәйкес келесідей біршама өзгерді :

- 100,000,000 мың теңге көлеміндегі негізгі қарыз сомасы Топ акцияларына айырбасталды.
- Негізгі қарыздың қалған сомасы бойынша пайыздық мөлшерлеме жылына 9% дейін ұлғайтылды, бұл нарықтық пайыздық мөлшерлемеге сәйкес келеді.

2015 жылғы 25 желтоқсанда аталған кредиттік келісім №369 кредиттік шарттың қосымшасына сәйкес айтарлықтай өзгертілді, негізгі қарыздың сомасы бойынша пайыздық мөлшерлеме жылдық 1% дейін төмендетілді. Басшылық пайыздық мөлшерлеменің нарықтық емес мөлшерлемеден 1% дейін төмендеуін, ал субординацияланғанға дейінгі қарыз басымдығындағы өзгерістерді қарыз шарттарына айтарлықтай өзгерістерге алып келетінін бағалады. Басшылық несие шарттарына мұндай өзгерістер бастапқы қарызды өтеу ретінде есептелуі тиіс және жаңа қарызды әділ құны бойынша тану тиіс деп есептейді.

Қарыз алған күндегі нарықтық мөлшерлеме жылдық 12.8% құрады. Топ басқа капитал құрамында 72,581,903 мың теңге сомасында қарызды бастапқы танудан түскен кірісті таныду, себебі басшылық нарықтан төмен мөлшерлемеде қарыз ұсыну кезінде Самұрық-Қазына Компания акционері ретінде әрекет етті деп есептейді.

Алынған қарызды бастапқы танудан түскен пайда алынған қарыздың атаулы құны мен оның танылған күніндегі әділ құны арасындағы ақша ағымын дисконттау әдісін пайдаланумен және жылдық 12.8% тиімді мөлшерлеменен есептелген айырмашылық ретінде көрсетілді.

Облигациялар

2012 жылғы 7 қыркүйектегі және 2012 жылғы 6 желтоқсандағы Директорлар кеңесінің шешімі негізінде Еурооблигациялардың алғашқы эмиссиясының келесі параметрлері бекітілді :

- Эмиссиялар көлемі - 500,000,000 АҚШ доллары;
- Эмиссия формасы – S ережесіне сәйкес;
- 5 жылдан кейін төленетін вексельдер

Купондық пайыздық мөлшерлеме жылына 3.75% деңгейінде тіркелді (тиімді мөлшерлеме 3.85%). Шыарылатын облигациялар саны мен формасы: қамтамасыз етілмейтін 500,000 (бес жүз мың) облигациялар. Бір облигацияның нақты бағасы 1,000 (бір мың) АҚШ долларын құрайды. Эмиссия 2012 жылғы 20 желтоқсанда Ирландия қор биржасында ISIN-XS0868359166 нөмірімен тіркелді. 2012 жылғы 19 желтоқсанда Қазақстан қор биржасы «Самұрық-Энерго» АҚ-ты ISIN-XS0868359166 нөмірімен «рейтингтік бағасы бар бағалы қарыз қағаздары» санатының ресми тізіліміне қосты. Топ 500,000 АҚШ доллары көлеміндегі еурооблигациялардың толық сомасын шығарып, орналастырды.

2013 жылдың бірінші жартысында Топ Қазақстан қор биржасына 2015 жылғы қарашада төленетін жалпы 2,956,595 мың теңге сомасындағы облигацияларды орналастырды. Купондық пайыздық мөлшерлеме жылына 6% құрады. Облигациялар 2015 жылы қарашада толық өтелді.

19 Қарыздар (жалғасы)

АТФ банк

2014 жылдың 13 қазаны және 14 қарашасында Топ АТФ банктан жалпы тағайындаудың 2 қысқа мерзімдік кредиттік желісін ашты. Пайыздық мөлшерлеме ай сайын төлеуге жатады және қарыз мерзіміне қарай жылдық 11% - 13% аралығын құрайды. Бір кредиттік желі бойынша қарыз 2015 жыл ішінде толығымен төленді. 2015 жылғы қыркүйекте Топ ағымдағы кредиттік желі бойынша капитал айналымын толықтыруға 4,500,000 мың теңге көлемінде жаңа қарыз алды. Пайыздық мөлшерлеме 11% құрайды, аталған қарыз бойынша қамтамасыз ету жоқ. Қарыз 2016 жылғы наурызда өтелді.

Халық банкі

2015 жылы 25 мамырда Топ «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-да айналым қаражатын толтыру үшін 10,000,000 мың теңге мөлшерінде жаңартылатын қысқа мерзімді кредиттік желі ашты. Пайыздық мөлшерлеме ай сайын төленеді және ол қарыздың мерзіміне байланысты жылдық 10.5%-дан 12.5%-ға дейін құрайды. 2015 жылы 6 қарашада Топ аталған кредиттік желінің мерзімін 2015 жылдың 1 қазанынан бастап жаңадан берілген қарыздарға арналған мерзімге қарамастан 12.5% мөлшерде пайыздық мөлшерлеме белгілей отырып, 2017 жылдың 26 мамырына дейін ұзартты. 2015 жыл бойында Топ аталған кредиттік желі бойынша жалпы сомасы 20,698,000 мың теңгеге қарыз алды. 2016 жыл ішінде Компания осы кредиттік желі бойынша алынған қарыздың 6,198,000 мың теңге сомасындағы қалдығын өтеді (2015 ж.: - 14,500,000). 2016 жылғы 2 қарашада Компания осы кредиттік желі мерзімін 2019 жылғы 24 мамырға дейін жаңадан берілген қарыздарға арналған мерзімге қарамастан 14% мөлшерде пайыздық мөлшерлеме белгілей отырып ұзартты.

Қазкоммерцбанк

2015 жыл бойында "Қазкоммерцбанк" АҚ-мен жасалған 2015 жылғы 21 қазандағы №1610 кредиттік желі алу туралы келісім аясында айналым капиталын толтыру мақсатында 5 жыл мерзімге 10,000,000 мың теңге сомасында қарыз алынды, атаулы мөлшерлемесі - 12%, тиімді мөлшерлемесі - 12,7%.

«Ресей Жинақбанкі» АҚ ЕБ

2016 жыл ішінде Компания жылдық 14,5% мөлшерлемесімен 16.06.2017 жылға дейінгі өтеу мерзімімен, 230,000 мың рубль (1,212,800 мың теңге) мөлшерінде қарыз алды, сондай-ақ 670,000 мың теңге сомасында 13% мөлшерлемесімен 2018 жылғы 21 желтоқсанға дейінгі өтеу мерзімімен ұзақ мерзімді қарыз алды.

АЖК

Төленетін вексельдер

2015 жылғы 1 тамызда АЖК «Паурфин Холдинг Инвестмент Б.В.» (бұдан әрі - «Паурфин») үшін 450,358 мың теңге сомасындағы ұзақ мерзімді вексельді шығарды және 1,200 көлеміндегі негізгі қарыздың бір бөлігін төледі. Вексель пайызсыз болып табылады және ұстаушыға вексель ұсынған жағдайда 2015 жылғы 1 тамыздан кейін төленуі тиіс. Паурфин көрсетілген күнге төлемді талап етпеді, сәйкесінше осы міндеттеме 2016 жылғы 31 желтоқсанда өтелмеді. Вексельдің әділ бағасы тану күнінде жылына 11.5% дисконт мөлшерлемесі пайдаланыла отырып, анықталды.

Қазақстан Халық банкі

2015 жылғы 30 маусымда АЖК «Қазақстан Халық банкі» АҚ-мен (бұдан әрі – «Халық Банк») 5 жыл мерзімге теңгемен жылдық 13.0% пайыздық мөлшерлемемен 1,745,211 мың теңге сомасында кредиттік желі ұсыну туралы келісім жасасты. Кредиттік желінің мақсатты тағайындалуы - РЭС-5 бойынша өзі тасымалданатын оқшауланған сым тартумен ВЛ-0,4 кВ жаңа құрылысын қайта қалпына келтіру бойынша СМР, ТП-6-10/0,4 кВ пайдалану талаптарына сәйкес келмейтін құрылыстар және ТП-6-10/0,4 кВ құрылысы. Халық Банкі Келісімі бойынша міндеттемелерді орындауды қамтамасыз етуде кепілге ұсынылады (ұсынылатын болады):

- жылжымалы мүлік – Банктің ағымдағы шоттарындағы ақшалар;
- қарыз ақшаға сатып алынатын/салынатын/қайта қалпына келтірілетін жылжымалы және жылжымайтын мүлік.

2015 жылғы 30 маусымда осы кредиттік желі шеңберінде 247,471 мың теңге сомада транш алынды. Қарыз сомасын қайтару 2016 жылғы 30 шілдеден 2020 жылғы 30 маусымға дейін ай сайын, бірдей үлесте жүзеге асырылады. Төлем қарыз шартына сәйкес өтеу кестесімен реттеледі.

19 Қарыздар (жалғасы)

2015 жылғы 24 желтоқсанда АЖК кредиттік желіні 3,245,211 мың теңгеге дейін арттыру туралы қосымша келісім жасады және 12 ай мерзімде жылдық 14.0% пайыздық мөлшерлеменен 1,500,000 мың теңге сомасында транш алды, мақсаты – айналым қаражатын толықтыру. Қарыз сомасын қайтару транш алған күннен бастап ай сайын бірдей үлеспен жүзеге асырылады.

2016 жылғы 2 наурызда осы кредиттік желі шеңберінде жылдық 14.0% пайыздық мөлшерлеменен 799,189 мың теңге сомасында транш алды. Қарыз сомасын қайтару 2016 жылғы 30 наурыздан бастап 2020 жылғы 30 маусымға дейін ай сайын бірдей үлеспен жүзеге асырылады. Төлем қарыз шартына сәйкес өтеу кестесімен реттеледі. 2016 жылғы 12 сәуірде осы транш бойынша пайыздық мөлшерлеме жылдық 16.0% дейін төмендеді.

2016 жылғы 18 тамызда осы кредиттік желі шеңберінде жылдық 14.0% пайыздық мөлшерлеменен 562,013 мың теңге сомасында транш алды. Қарыз сомасын қайтару 2016 жылғы 18 қыркүйектен бастап 2020 жылғы 30 маусымға дейін ай сайын бірдей үлеспен жүзеге асырылады. Төлем қарыз шартына сәйкес өтеу кестесімен реттеледі.

Тұтынушылар қарыздары

2007 жылғы 21 ақпандағы Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешіміне сәйкес, АЖК тұтынушылардан электр желілері құрылысы мен электр желілерін қосуға арналған инфрақұрылымдар немесе қолда бар электр тарату желілері мен инфрақұрылымдарды қайта құру арқылы қосымша электр қуатына қарыздар алды. Аталмыш қарыздардың пайыздары жоқ және қандай да бір кепілмен қамтамасыз етілмеген. Тұтынушылар қарыздары Топ қаражатты алғаннан кейін 4-ші жылдан бастап тең үлестермен 20 жыл бойы өтелуі тиіс.

Тұтынушылар қарыздары бастапқыда олардың әділ бағасы бойынша дисконтталған ақша ағымы әдісінің көмегімен басымдық нарықтық пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып расталады; олар одан кейін амортизациялық баға бойынша көрінеді. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы қосымша қуат қосу бойынша тұтынушылар қарыздарының сомасы 2,383,016 мың теңгені құрады (31 желтоқсан 2015 ж.: 2,489,183 мың теңге). Алынған қаржы мен олардың әділ бағасының арасындағы айырмашылық алдағы кезеңдердегі табыстар ретінде расталады.

2008 жылғы 29 желтоқсандағы № 116-IV Қазақстан Республикасының «Тәуелсіз салалық реттеушілер қызметі мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулары енгізу туралы» Заңына сәйкес, тұтынушылардың қосымша қуаттар қосқаны үшін келтірілген шығындарды өтеуі, электр және жылу қуатын өтеу міндеттерін жоққа шығаратын 2009 жылғы 1 қаңтарда күшіне енген «Электр энергетикасы туралы» Заңға өзгерістер енгізілді.

«Нұрбанк» АҚ

2015 жылғы 24 желтоқсанда АЖК «Нұрбанк» АҚ-мен (бұдан әрі - Нұрбанк) 6 ай мерзімге жылдық 14% пайыздық мөлшерлеменен 1,000,000 мың теңге сомасында кредиттік желі ашу туралы келісім жасады. Кредиттің мақсатты тағайындалуы – айналым қаражатын толықтыру. Келісім бойынша міндеттемелерді орындауды қамтамасыз етуге банк салымдары шотындағы ақша ұсынылды.

25 желтоқсанда кредиттік желі шеңберінде 500,000 мың теңге сомасында транш алынды. Қарыз сомасын қайтару 1 ай өткеннен кейін мерзімінен бұрын өтеу құқығымен транш алынған күннен бастап ай сайын теңдей үлеспен жүзеге асырылады. Қарыз толығымен өтелді, ал кредиттік желі 2016 жылғы 1 ақпанда жабылды.

2016 жылғы 25 наурызда АЖК Нұрбанкпен 2016 жылғы 1 тамызға дейінгі мерзімге жылдық 16,5% пайыздық мөлшерлеменен 1,000,000 мың теңге сомасында кредиттік желі ашу туралы келісім жасады. Кредиттің мақсатты тағайындалуы – айналым қаражатын толықтыру. Келісім бойынша міндеттемелерді орындауды қамтамасыз етуге банк салымдары шотындағы ақша ұсынылды.

2016 жылғы 28 наурызда осы кредиттік желі шеңберінде 500,000 мың теңге сомасында транш алынды. Қарыз сомасын қайтару 1 ай өткеннен кейін мерзімінен бұрын өтеу құқығымен, транш алынған күннен бастап ай сайын теңдей үлеспен жүзеге асырылады.

31 желтоқсанда осы кредиттік желі бойынша қарыз толығымен өтелді, ал кредиттік желі 2016 жылғы 1 тамызда жабылды.

19 Қарыздар (жалғасы)

Алматы электр стансалары

Қазинвестбанк

2011 жылғы 14 қарашада АлЭС «Қазинвестбанк» АҚ-мен 2014 жылғы 14 қарашаға дейінгі мерзімге қысқа мерзімді қарыз туралы келісім жасасты. Осы кредиттік келісім бойынша Компанияның қарыздардың төленбеген жиынтық сомасы 2,500,000 мың теңгеден аспайтын талаппен қарыздар ұсынылды. Қарыз айналым қаражатын толықтыру мақсатында ұсынылды. Негізгі қарыз төлемі әрбір қарыз мерзімінің соңында жүзеге асырылды, траншты өтеу мерзімі 90 күнді құрады. Сыйақы төлемі ай сайынғы негізде жүзеге асырылды. Осы қарыз бойынша қамтамасыз ету келісім бойынша «АлматыЭнергоСбыт» ЖШС-на болашақта түсетін ақша болып табылады. 2014 жылғы 13 қарашада АлЭС Банкпен кепіл берушінің меншігіне болашақта түсетін ақша кепілі туралы Шарт жасасты, оған сәйкес осы қарыз бойынша қамтамасыз ету «Алматы жылу жүйелері» ЖШС келісім бойынша болашақта түсетін ақша болып табылады. Кредиттің желінің әрекет ету мерзімі 2015 жылғы 14 қарашаға дейін ұзартылды. Сыйақы мөлшерлемесі жылдық 8.75% құрады. 2015 жылғы 12 ақпаннан бастап сыйақы мөлшерлемесі жылдық 13,5% құрады.

2015 жылғы 10 желтоқсанда АлЭС осы келісімге қосымшаға қол қойды, оған сәйкес қарыздар төленбеген қарыздардың жиынтық сомасы 6 ай мерзімге 1,071,000 мың теңгеден аспайтын талапта және 24 ай мерзімге 1,429,000 мың теңге көлемінде шекті лимит беруде желіні қалпына келтіру талаптарында ұсынылады. Кредиттік желінің әрекет ету мерзімі 2017 жылғы 14 қарашаға дейін ұзартылды. Сыйақы мөлшерлемесі жылдық 15% құрайды.

2016 жылғы 5 сәуірден бастап жаңартылатын желі бойынша 1,071,000 мың теңге сомасына сыйақы мөлшерлемесі жылдық 19% құрады.

2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде АлЭС «Қазинвестбанк» АҚ-тан 2,142,000 мың теңге сомасында қарыз алды және 3,020,880 мың теңге сомасында қарыз алды және жыл ішінде қарыздар бойынша 3,571,000 мың теңге сомасындағы берешекті толығымен өтеді. 2016 жылғы желтоқсанда АлЭС «Қазинвестбанк» АҚ-тан тартылған қарызды толығымен өтеді.

Қазақстан ВТБ банкі

АлЭС 2011 жылғы 30 қыркүйекте бұрын келтірілген инвестициялық шығындарды өтеу және аккредитивтер бойынша жағдайларды қалыптастыру мақсатында 2016 жылғы 30 қыркүйекке дейін «Қазақстан ВТБ банкі» ЕБ АҚ-пен несие желісін ашу туралы келісім бекітті. Аталмыш несие желісі бойынша, 2016 жылғы 30 қыркүйекке дейінгі мерзімде өтелуі тиіс жалпы сомасы 3,992,490 мың теңге сомасында 4 қарыз берілді. Сыйақы мөлшерлемесі жылына 9% құрады. 2012 жылғы 15 маусымнан бастап сыйақы мөлшерлемесі жылына 8% дейін төмендеді. Негізгі қарыз өтелу кестесіне сәйкес, акцессорлық келісімшарт шарттарымен қарастырылған жарты жылдық төлемдерімен жүзеге асуда. Сыйақы төлемі ай сайын жүзеге асады. Аталмыш несие желісі 30,000 мың теңге көлеміндегі ақша кепілімен қамтамасыз етіледі. Олар «Алатау Жарық Компаниясы» АҚ-пен келісімшарт бойынша алдағы уақыттағы Компанияның банк шотындағылар және түсетіндер саналады. 2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл ішінде АлЭС 1,232,497 мың теңге сомасында қарыздар бойынша берешекті өтеді.

Халық банк

АлЭС 2014 жылғы 26 қарашада 36 ай мерзімге «Қазақстан Халық банкі» АҚ-пен несие желісін беру туралы келісім жасады. АлЭС аталмыш несие келісімі бойынша төленбеген қарыздарының жалпы сомасы 4,000,000 мың теңгеден аспаған жағдайда қарыздар ұсынылады. Қарыз айналымдағы қаржыны толтыру мақсатында берілді. Сыйақы мөлшерлемесі жылына 9% құрайды. Негізгі берешек әр қарыз мерзімінің соңында төленеді. Траншты өтеу мерзімі 6 айды құрайды. Сыйақы ай сайынғы негізде төленді. Аталмыш қарыз бойынша қамтамасыз ету «Алматыэнергосбыт» ЖШС-пен келісімшарт бойынша болашақта түсетін ақша саналады.

2016 жылғы 4 тамызда АлЭС осы Келісімге қосымша құжатқа қол қойды, бұл құжат бойынша қарыз 4,000,000 мың теңге мөлшеріндегі лимит шеңберінде 2017 жылғы 26 қарашаға дейін 6 ай мерзімге жаңартылатын желі бойынша ұсынылады және жаңартылмайтын желі бойынша 5,000,000 мың теңге 5 жыл мерзімге 2021 жылғы 17 қыркүйекке дейін беріледі. Жаңартылмайтын желі бойынша берілген қарыз АлЭС-тің «АлЭС» АҚ Алматы ЖЭО-2 реконструкциялау және кеңейту» III кезек. №8 қазандық агрегаты» инвестициялық жобасымен байланысты бұрынғы инвестициялық шығындарды өтеу және Самұрық-Энергоның АлЭС қарыздарымен байланысты шығынын өтеу мақсатына пайдаланылады. Сыйақы мөлшерлемесі жылына 14% құрады.

19 Қарыздар (жалғасы)

2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Компания қарыз бойынша 8,100,000 мың теңге сомасындағы берешекті жауып, 11,930,102 мың теңге сомасында қарыз алды.

Мойнақ ГЭС-і

Қытай Мемлекеттік Даму банкі

Мойнақ ГЭС-і 2006 жылғы 14 маусымда Қытай Мемлекеттік даму банкінде 200,000,000 АҚШ доллар сомасында, 6MLIBOR+1.2% мөлшерлемесімен несиені ашты. Несиені 20 жылға берілді. Компания 196,337,143 АҚШ доллары сомасындағы аталмыш несиені 2006 жыл - 2013 жылғы 31 желтоқсан аралығындағы кезеңде ГЭС құрылысы үшін пайдаланды. 3,662,857 АҚШ доллары көлеміндегі қалған сома пайдаланылмайды. 2015 және 2014 жылдар ішінде Мойнақ ГЭС-і қарыз бойынша ақшалай қаражат алмады. 2016 жыл ішінде қарыз бойынша төлем сомасы 2,885,489 мың теңге (2015 ж.: 2,885,489 мың теңге) құрады. Несиені келесі қаржымен қамтамасыз етілген:

- «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-ның 50,000,000 АҚШ доллары сомасындағы корпоративтік кепілдемесі;
- Төлемдердің 80% алдағы уақытта электр қуатын сатудан түседі .

«Мойнақ ГЭС» АҚ және «Қытай Мемлекеттік даму банкі» АҚ арасындағы 2006 жылғы 14 маусымда қол қойылған шарттың 25-тармағына сәйкес, Мойнақ ГЭС-і электр станциясы іске қосылғаннан бастап қарыз толық өтелгенге дейін электр қуатына 1 кВтс үшін 0,0298 АҚШ доллары көлемінде минималды бағаны қамтамасыз етуі тиіс. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 0,0298 АҚШ доллары сол күнгі бағам бойынша 9.93 теңгеге тең. 2016 жылы МГЭС 1 кВт 9.5 теңге тарифпен электр қуатын сатты. Сонымен қатар, 27-тармаққа сәйкес Компанияның дефолты үшін негіздеме есепті кезеңнің соңында курс бойынша 6.8 теңгеге тең 0.02 АҚШ долларынан төмен электр қуатын сату бағасы болып табылады.

МГЭС бұл баға «Қытай Мемлекеттік даму банкі» АҚ-пен жасалған Кредиттік келісімнің 25-параграфында белгіленгеннен төмен бағаны қолдану дефолт көрсеткіші болып табылмайды деп есептейді. Жоғарыда көрсетілген келісімде Компанияны дефолт деп тануға негіз болатын жағдайлар 27 параграфта көрсетілген. Осы 27 параграфта егер электр қуатының бағасы 1 кВтс үшін 0,02 АҚШ долларынан төмен болса, МГЭС дефолт болып жариялануы мүмкін. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 0,02 АҚШ доллары сол күнгі бағам бойынша 6.7 теңгеге тең. Олай болса, басшылық 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өз міндеттемелерін бұзған жоқпыз деп есептейді. 24 ескертпеде Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің валюталық реттеуге қатысты ағымдағы саясаты туралы ақпарат жария етілген. Егер 1 АҚШ доллары үшін айырбастау бағамы 475 теңге болса, қазіргі 1 кВтс үшін белгіленген 9,5 теңге мөлшеріндегі тариф жағдайында Компания дефолт деп жариялануы мүмкін.

Осыған қарамастан, Компания Басшылығы «Қытай Мемлекеттік даму банкі» АҚ мен Қазақстан Үкіметі арасындағы өзара берік қарым-қатынас Мойнақ ГЭС-нің болашақтағы бизнес жоспарлары үшін жақсы қолдау болып табылатынына сенеді. Сонымен бірге, Басшылық 2017 жылдың бірінші жартысында электр қуатының тарифін көтеруге өтініш беруге ниеттеніп отыр.

«Қазақстан Даму банкі» АҚ

Компания 2005 жылғы 14 желтоқсанда және 2008 жылғы 16 қаңтарда Қазақстан Даму банкі АҚ-тан екі траншпен қарыз алды. Ол 25,000,000 және 26,058,000 АҚШ доллары сомасындағы қаржыны сәйкесінше жылына 1.15*6MLIBOR+1.15% және 8% пайыздық мөлшерлемесімен алды. Қарыз 20 жыл мерзімге берілді. Мойнақ ГЭС-і 2012 жылғы 6 желтоқсанда қосымша келісімге қол қойды, оған сәйкес пайыздық мөлшерлеме өтелмеген 1,563,053 АҚШ доллары сомасындағы қаржыға қатысты 8%-дан 7.55%-ға дейін төмендеді.

Компания 2011 жылғы 17 шілдеде Қазақстан Даму банкі АҚ-пен жылына 12% мөлшерлемені 12,285,000 мың теңге сомасындағы үшінші траншты беру туралы келісімшартқа қол қойды. Қарыз 17 жыл мерзімге берілді. Компания 2012 жылғы 6 желтоқсанда қосымша келісімге қол қойды, оған сәйкес үшінші транштың 8,924,392 мың теңге сомасына пайыздық мөлшерлеме 12%-дан 7.55%-ға дейін төмендеді. 2015 жыл ішінде Компания 2015 жылғы 24 тамыздағы және 2015 жылғы 8 қыркүйектегі сәйкесінше №22 және №23 қосымша келісімдерге сәйкес үшінші транш бойынша 1,867,551 мың теңге алды. 2016 жылы Компания қарыз бойынша ақшалай қаражат алмады. 2016 жыл ішінде қарыз бойынша төлем сомасы 3,557,200 мың теңгені (2015 ж.: 2,613,863 мың теңге) құрады.

2015 жылғы 29 маусымда Компания «Қазақстан Даму Банкі» АҚ-мен жылжымайтын мүлікті кепілге қою қосымша шартына қол қойды, мұнда Компания қосымша кепіл ретінде Бестөбе су қоймасы құрылымын ұсынады.

19 Қарыздар (жалғасы)

Банк қарыздары келесі қаржымен қамтамасыз етілген :

- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің 25,000,000 АҚШ доллары сомасындағы мемлекеттік кепілдемесі. Екінші деңгейдегі банктің қарсы кепілдемесінің сомасы 859,395 мың теңге.
- Теңгерімдік бағасы 5,601,969 мың теңгені (2015 ж.: 5,606,947 мың теңге) құрайтын негізгі құралдар.
- Алдағы уақытта электр қуатын сатудан түсетін төлемдердің 20%-ы .
- «Қазақстан Даму Банкі» АҚ үшінші траншын қамтамасыз ету үшін «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-ның 12,285,000 мың теңге сомасындағы корпоративтік кепілдемесі.

АлматыЭнергоСбыт

Халық Банк

АлматыЭнергоСбыттың айналым капиталын толықтыру мақсатында «Қазақстан халық банкі» АҚ-дан қысқа мерзімді кредиттік желісі бар. 2016 жыл ішінде Компания аталған кредиттік желі бойынша 3 және 6 ай мерзімге қарыздар алды. Пайыздық мөлшерлемесі 13% - 17% құрайды.

БЖЭС

Еуразия Даму банкі

2013 жылғы 29 сәуірдегі № 107 жаңартылмайтын кредиттік желі туралы кредиттік шарт аясында БЖЭС Ақмола облысы Ерейментау ауданында жел электр станциясын салуға ұзақ мерзімді қарыз тартты. Пайыздық мөлшерлеме 2015 жылдың 28 сәуірінен – кредиттік шартқа кірген күннен бастап берілген транштар үшін жылдық 7.5%, 2015 жылдың 29 сәуірінен бастап транштар үшін жылдық 14% белгіленеді. Қарыздар бойынша мөлшерлемелер мен негізгі қарыз төлеу шарт күшіне енген күннен бастап 24 ай біткенше пайызды төлеу күніне тең төлемдер жасау арқылы өтеуге жатады. Пайыздарды төлеу күндері - жылға есептегенде 360 күнге тең - 15 наурыз, 15 маусым, 15 қыркүйек және 15 желтоқсан. Жеңілдікті кезең - 24 ай. 2016 жылы аяқталмаған құрылыс шотына 649,830 мың теңге мөлшерінде сыйақы капиталдандырылды, (2015 жылы: 622,539 мың теңге) . 2016 жылы БЖЭС негізгі қарызды өтеу бойынша 1,425,237 мың теңгеге (2015ж.:1,397,018 мың теңге) және есептелген сыйақыны өтеу бойынша 907,642 мың теңге (2015ж.: 782,450 мың теңге) банк алдындағы міндеттемелерін өтеді. 2016 жылдың 31 желтоқсанында қарыздар сомасы есептелген сыйақыны қосқанда, 13,174,957 мың теңгені құрайды.

ЕМАЭС-1

Ресей Сбербанкі

2015 жылғы сәуірде ЕГРЭС-1 «Ресей Жинақбанкі» АҚ ЕБ-нен кредиттік желінің мерзімін ұзартты және 2016 жылғы 19 мамырға дейінгі бір жыл мерзімге айналым қаражатын толықтыру үшін 15,000,000 мың теңге көлемінде қысқа мерзімдік банк қарызын алды. Мөлшерлеме белгіленген және шарттың талаптарына сәйкес жылдық 14% құрайды. 2015 жылғы шілдеде қолданыстағы мөлшерлемені сақтай отырып кредиттік желіні 23,000,000 мың теңгеге дейін көтеру туралы қосымша келісімге қол қойылды.

2016 жылғы мамырда Компания «Ресей Жинақбанкі» АҚ қарызы бойынша берешекті өтеді.

Қазақстан Халық Банкі

2015 жылғы сәуірде «Қазақстан халық банкі» АҚ-мен бір жыл мерзімге 12,000,000 мың теңге сомасында қарыз шарты жасалды. Қарыз қаржыландыру басталған 2015 жылғы 10 сәуірден 2016 жылғы 9 сәуірге дейін 12 ай мерзімге айналым қаражатын толықтыру мақсатында ұсынылды. Сыйақы мөлшерлемесі жылдық 14% құрады.

2016 жылғы 12 мамырда Компания Кредит желісін беру туралы Келісімге кредит желісінің мерзімін өзгерте отырып лимиттің жалпы сомасын 43 000 000 мың теңгеге ұлғайту туралы № 2 Қосымша келісім жасады, оның ішінде:

- 1 лимит - 35 000 000 мың теңге, жаңартылмайтын негізде 5 жылға (2021 жылғы 07 сәуірге дейін – транш мерзімі қаржыландыру аяқталғанға дейін);
- 2 лимит – 8 000 000 мың теңге жаңартылмайтын негізде (3 жылға – транш мерзімі 12 айға дейін).

«САМУРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

19 Қарыздар (жалғасы)

1 лимит шеңберінде «ЕГРЭС-1» ЖШС-ға 2016 жылғы 16 мамырда «Сбербанк» АҚ берешегін қайта қаржыландыру мақсатында 23 000 000 мың теңге мөлшерінде 5 жыл мерзімге қаржыландыру мерзімінен бастап 2021 жылғы 07 сәуірге дейін қарыз берілді. Пайыздық мөлшерлемесі шарт жасалған мерзімде жылдық 16% құрады.

2016 жылғы 21 қыркүйекте банктік қарыздар шартына № 3 қосымша келісім жасалды, 1 лимит бойынша пайыздық мөлшерлеме жылдық 14 % дейін төмендетілді..

2 лимит шеңберінде банктік қарыз шарттары жасалды:

- 2016 жылғы 25 мамырда айналымдағы қаржыны толтыру мақсатында жылына 9% пайыздық мөлшерлеменен 12 айға 3 000 000 мың теңге сомасында қарыз берілді;
- 2016 жылғы 03 тамызда инвестициялық қызметпен байланысты шығындарды өтеуге жылына 14% пайыздық мөлшерлеменен 12 айға 1 000 000 мың теңге сомасында қарыз берілді;
- 2016 жылғы 28 қыркүйекте айналымдағы қаржыны толтыру мақсатында 500 000 мың теңге және инвестициялық қызметпен байланысты шығындарды өтеуге 1 000 000 мың теңге сомасында жылына 14% пайыздық мөлшерлеменен 12 айға қарыз берілді ;

Осы кредит желісін қамсыздандыруға болашақта Қоғамның «Қазақстан Халық банкі» АҚ-тағы есеп шоттарына түсетін 58,424,722 мың теңге сомасындағы ақша қаражаты кепіл болып табылады. .

2016 жылғы төртінші тоқсанда ЕГРЭС-1 2 Лимит бойынша 5 500 000 мың теңге мөлшеріндегі берешекті мерзімінен бұрын өтеді. .

Шардара СЭС-і

Еуропа Қайта Жаңғырту және Даму банкі

2012 жылғы 24 тамызда Еуропа Қайта жаңғырту және даму банкімен (ЕҚДБ) 9,150,000 мың теңге сомасына кредиттік келісім жасады. 2014 ж. 28 ақпанда сома 14,350,000 мың теңгеге дейін ұлғайтылды. 2015 жылғы 2 желтоқсанда Шардара СЭС-і Еуропа Қайта жаңғырту және даму банкінен пайыздық мөлшері 3.9%+жиынтық шығындар бойынша 7,500,000 мың теңге сомасында қарыз алды. Жиынтық шығындар ҚР Ұлттық Банкінің базалық мөлшерлемесіне тәуелді ЕҚДБ қаржыландыруын тарту құнын білдіреді және бұл көрсеткіш кредит қаражатын алу кезеңінде 5,5 % құрады. Қарыз 15 жыл мерзімге берілді.

2016 ж. 2 маусымда және 10 қазанда ШСЭС тиісінше 1,350,000 мың теңге және 2,600,000 мың теңге алды. Кредит желісінің пайдаланылмаған сомасы 2016 ж 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 2,900,000 мың теңгені құрады..

Займ бойынша негізгі қарыз тоқсан сайын тең мөлшердегі төлеммен өтеледі. Бірінші төлем жасалатын дата – III тоқсан 2018 ж., ең соңғысы – II тоқсан 2028 ж. Сыйақы ай сайын, өзге комиссиялар – шот алған кезде төленуі тиіс..

Кредиттік келісім бойынша 2016 жылы есептелген сыйақы мен өзге де комиссиялар төлемі 1,121,245 мың теңгені (2015 ж.: 217,418 мың теңге) құрады, осы қаражаттан СЭС нысанын жаңғырту шығындарына 1,093,081 мың теңге (2015 ж.: 217,418 мың теңге) қаржыландырылды .

Төменде Топ қарыздарын өтеу мерзімдері көрсетілген :

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Қарыздарды өтеу мерзімі		
- 1 жылдан төмен	193,115,643	70,844,582
- 2-5 жыл аралығында	54,829,381	210,743,599
- 5 жылдан жоғары	139,615,576	129,415,201
Барлық қарыздар	387,560,600	411,003,382

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

19 Қарыздар (жалғасы)

Топ қарыздары келесі валюталармен берілген:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Қарыздар		
- теңге	153,731,059	169,155,971
- АҚШ доллары	232,548,010	241,847,411
- Ресей рублі	1,281,531	-
Барлық қарыздар	387,560,600	411,003,382

Топ 2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелдері немесе шетелдік валютадағы өз міндеттемелерімен байланысты тәуекелдерді хеджирлеу бойынша келісімдерді бекіткен жоқ және хеджирлеу есебін қолданбайды.

20 Басқа ұзақ мерзімді міндеттемелер

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Алдағы кезеңдегі кірістер		
- АЖК	2,297,371	2,741,276
- МЭБК (2016 жылы шыңарылатын активтер тобына ауыстырылды)	-	1,529,902
Негізгі қызмет бойынша кредиторлық берешек	929,155	69,673
Еншілес кәсіпорындардың басым акциялары бойынша міндеттемелер	309,323	354,202
Басқалар	58,468	40,357
Барлық басқа ұзақ мерзімді міндеттемелер	3,594,317	4,735,410

* - салыстырмалы ақпарат сатуға арналған шығарылатын топтың активтері мен міндеттемелерін аударуды көрсету үшін қайта есептелді (2-ескерту).

Алдағы кезеңдердегі табыстар бастапқы растауда электр желілері мен инфрақұрылым (21-ескерту) және олардың әділ бағасын қайта құру немесе электр желілеріне қосу үшін электр желілері мен инфрақұрылым құрылысына АЖК және МРЭК тұтынушылары мен қарыздардың нақты бағасы арасындағы айырмашылықты білдіреді. Алдағы кезеңдердегі табыстар кейіннен Негізгі құрал-жабдықтарның пайдалы қызметі кезінде пайда және шығында расталады.

Төменде алдағы кезеңдердегі табыстардың өзгерістері келтірілген :

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	АЖК	МРЭК	Барлығы
2015 жылғы 1 қаңтардағы теңгерімдік баға	3,284,331	1,597,030	4,881,361
Алдағы кезеңдердегі табыстарға жатқызылған тұтынушылар қарыздарының теңгерімдік бағасын өзгерту	(178,129)	-	(178,129)
Табысты растау	(364,926)	(67,128)	(432,054)
2015 ж. 31 желтоқсандағы теңгерімдік баға	2,741,276	1,529,902	4,271,178
2016 жылғы 1 қаңтардағы теңгерімдік баға	2,741,276	1,529,902	4,271,178
Шығу тобындағы реклассификация	-	(1,529,902)	(1,529,902)
Алдағы кезеңдердегі табыстарға жатқызылған тұтынушылар қарыздарының теңгерімдік бағасын өзгерту	(101,246)	-	(101,246)
Табысты растау	(342,659)	-	(342,659)
2016 ж. 31 желтоқсандағы теңгерімдік баға	2,297,371	-	2,297,371

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ**Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп****21 Негізгі қызмет бойынша кредиторлық берешек және өзге де кредиторлық берешек**

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Негізгі қызмет бойынша кредиторлық берешек	7,968,694	21,182,414
Алматы қаласы әкімдігі алдындағы қарыз	5,841,513	5,841,513
Дивиденттер бойынша қарыз	707,275	718,770
Басқа қаржылық кредиторлық берешек	624,360	2,767,560
Барлық қаржылық несиелік қарызы	15,141,842	30,510,257
Сатып алушылар мен тапсырыс берушілерден алынған алдын ала төлемдер	2,393,924	5,179,377
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша аударылған резервтер	2,068,892	1,694,679
Басқа кредиторлық берешек	2,318,552	3,426,942
Акционердің пайдасына басқа да бөлулер (15-ескерту)	1,174,066	1,174,068
Еңбекақы бойынша қарыз	1,039,626	1,235,366
Негізгі қызмет бойынша барлық кредиторлық берешек және өзге де кредиторлық берешек	24,136,902	43,220,687

Акционердің тапсырмасы бойынша Топ өзіне сомасы 1,174,068 мың теңгеге Астана қаласында балабақша салу бойынша міндеттеме алды. Топ 1,174,068 мың теңге мөлшерінде бағаланған құрылыс құнын міндеттемені акционердің пайдасына шешілген өзге бөліністер деп таныды. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Компания балабақшаны салуға байланысты 988,787 мың теңге сомасына залал шекті, сондай-ақ аталған құрылыс үшін 36,306 мың теңге сомасында аванс аударды. ҚР Президентінің қатысуымен өткен 2013 жылғы 27 қарашадағы кеңес хаттамасына сәйкес, Акционердің пайдасына табысты бөлу есебінен аталған активтер 2017 жыл бойында Акционерге берілетін болғандықтан, аталған активтер Акционердің пайдасына арналған ағымдағы активтер ретінде көрсетілді.

22 Табыс

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	2016 ж.	2015 ж. (қайта есептелді)*
Электр қуатын сату	156,106,232	161,792,408
Жылу қуатын сату	13,991,381	13,659,342
ЖЭК электр станцияларын жалға беруден түскен кіріс (7-ескерту)	3,547,575	1,850,634
Инвестициялық меншікті жалға беруден кіріс	3,501,909	2,563,782
Электр қуатын тасымалдау	2,214,702	1,670,563
Химиялық суды сату	1,661,692	1,670,914
Басқалар	286,567	614,641
Барлық табыс	181,310,058	183,822,285

* - салыстырмалы ақпарат тоқтатылған қызмет нәтижелерін ауыстыруын көрсету үшін қайта есептелді (2-ескерту).

«САМУРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

23 Сатылымдардың өзіндік құны

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	2016 ж.	2015 ж. (қайта есептелді)*
Негізгі құралдардың тозуы және материалдық емес активтердің амортизациясы	41,052,940	35,290,381
Отын	31,524,408	32,906,333
Еңбекақы мен онымен байланысты шығындарды төлеу	22,334,164	20,376,654
Электр қуатын тасымалдау қызметтері мен басқа қызметтер	10,051,209	9,157,854
Табыс салығынан басқа салықтар	5,954,825	5,770,025
Бөгде ұйымдар қызметтері	4,895,804	3,969,605
Материалдар	4,842,898	4,413,815
Сатып алынған электр қуатының бағасы	4,821,681	5,348,783
Жөндеу және ұстау	3,950,998	4,834,938
Сумен қамтамасыз ету	3,834,870	3,933,463
Күзет қызметтері	883,292	809,479
Жалдау шығындары	204,543	186,109
Желілердегі шығындар	197,501	166,655
Ликвидті емес тауар-материалдық қорлар бойынша резервтерді қалпына келтіру	(653,054)	(239,516)
Басқалар	2,230,453	1,770,806
Барлық сатылымдардың өзіндік құны	136,126,532	128,695,384

* - салыстырмалы ақпарат тоқтатылған қызмет нәтижелерін ауыстыруын көрсету үшін қайта есептелді (2-ескерту).

24 Басқа кірістер, таза

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	2016 ж.	2015 ж. (қайта есептелді)*
Қосымша қуаттарды қосудан кірістер	342,659	364,926
Тегін алынған қызметтерден кірістер	356,297	-
Тауар-материалдық қорларды сату табыстары	585,438	521,121
Міндеттеме жоюдан кірістер	6,782	23,663
Басқа операциялық кірістер	409,324	803,472
Барлық басқа кірістер	1,700,500	1,713,183
Негізгі құрал-жабдықтардың шығуынан келген шығын	(387,704)	(906,024)
Басқа операциялық шығындар	(1,570,392)	(783,523)
Барлық басқа шығыстар	(1,958,096)	(1,689,547)
Барлық басқа кірістер/(шығындар)	(258,445)	23,636

* - салыстырмалы ақпарат тоқтатылған қызмет нәтижелерін ауыстыруын көрсету үшін қайта есептелді (2-ескерту).

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

25 Жалпы және әкімшілік шығындар

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	2016 ж.	2015 ж. (қайта есептелді)*
Еңбекақы мен онымен байланысты шығындарды төлеу	5,846,227	5,760,339
Негізгі құралдардың тозуы және материалдық емес активтердің амортизациясы	1,186,990	1,195,740
Консультациялық және басқа кәсіби қызметтер	1,569,038	1,023,453
Жалдау шығындары	627,685	624,334
Табыс салығынан басқа салықтар	429,235	312,304
Іссапар және өкілдік шығындар	262,915	281,793
Күзет қызметі	247,363	226,480
Материалдар	226,998	203,554
Банк жиындары	184,922	189,912
Жөндеу шығындары	141,060	155,412
Байланыс шығыны	134,155	128,855
Мемлекеттік баж салықтары	119,929	97,360
Сақтандыру	89,747	66,554
Көлік шығыны	16,792	40,277
Демеушілік және әлеуметтік қамсыздандыру	-	360,601
Негізгі қызмет бойынша дебиторлық қарыз, басқа дебиторлық қарыз бен басқа қысқа мерзімді активтердің құнсыздануына резервтерді есептеу	484,721	157,312
Басқалар	1,258,401	1,374,358
Барлық жалпы және әкімшілік шығындар	12,826,178	12,198,638

* - салыстырмалы ақпарат тоқтатылған қызмет нәтижелерін ауыстыруын көрсету үшін қайта есептелді (2-ескерту).

26 Қаржылық табыстар

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	2016 ж.	2015 ж. (қайта есептелді)*
Шығынды алып тастағандағы бағам айырмашылығының табысы	4,262,904	-
Банк депозиттері бойынша пайыздық табыстар	2,787,387	2,565,372
Облигациялар бойынша пайыздық табыстар	299,090	220,362
Басқалар	309,086	90,176
Барлық қаржылық табыстар	7,658,467	2,875,911

* - салыстырмалы ақпарат тоқтатылған қызмет нәтижелерін ауыстыруын көрсету үшін қайта есептелді (2-ескерту).

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ

Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

27 Қаржылық шығындар

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	2016 ж.	2015 ж. (қайта есептелді)*
Табысты алып тастағандағы бағам айырмашылығының шығыны	-	85,802,284
Қарыздар бойынша сыйақы шығындары	8,129,595	14,863,906
Облигациялар бойынша сыйақы шығындары	6,405,478	4,517,195
Еншілес компаниялардың басым акциялары бойынша дивидендтер	141,106	141,107
Келтірілген бағаның дисконтын жоққа шығару:		
- акционерлер қарыздары мен қаржылық көмегі	3,789,916	1,824,235
- күл үйінділерін қалпына келтіру резерві	160,742	87,391
- тұтынушылар қарыздары	289,374	316,058
- қызметкерлер сыйақылары бойынша міндеттемелер	59,424	61,252
- төленетін вексель	-	45,124
- шығарылған облигациялар	74,813	88,864
Басқалар	167,086	208,420
Барлық қаржылық шығындар	19,217,534	107,955,835

* - салыстырмалы ақпарат тоқтатылған қызмет нәтижелерін ауыстыруын көрсету үшін қайта есептелді (2-ескерту).

28 Салықтар

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	2016 ж.	2015 ж. (қайта есептелді)*
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығындар	2,992,054	5,315,601
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығындар/ (үнемдеу)	3,528,937	(732,799)
Барлық табыс салығы бойынша шығындар	6,520,991	4,582,802

Төменде салық бойынша шығынның теориялық және факт түріндегі шығынның салыстыруы көрсетілген :

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	2016 ж.	2015 ж. (қайта есептелді)*
Салық салынғанға дейінгі ХҚЕС бойынша пайда	22,418,595	(78,836,618)
Қолданыстағы орташа мөлшерлеме 20% (2015ж.: 20%) бойынша табыс салығына байланысты теориялық шығын	4,483,719	(15,767,324)
Түзетулер төменде:		
Табыс салығы салынбайтын бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялар пайдасының/(шығынының) үлесі	(978,778)	2,034,507
Басқа алынбайтын шығындар	1,951,103	1,079,887
Өткен жылдардағы табыс салығын түзету	(1,686,419)	7,535
Төлем көзінен табыс салығы	297,648	250,528
Инвестициялық келісімшарт аяқталысымен расталатын уақытша айырмашылықтар	417,878	244,009
Мойнақ СЭС табыс салығынан босатылған (пайдасы)шығыны	(1,039,087)	5,418,694
Мерзімі шегерілген табыс салығы бойынша расталмаған активтердің өзгерістері	3,074,927	11,314,965
Барлық табыс салығы бойынша шығындар	6,520,991	4,582,802

* - салыстырмалы ақпарат тоқтатылған қызмет нәтижелерін ауыстыруын көрсету үшін қайта есептелді (2-ескерту).

28 Салықтар (жалғасы)

ХҚЕС пен Қазақстан Республикасы салық заңнамасы арасындағы айырмашылықтар бухгалтерлік есеп пен олардың салық базасындағы активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік бағасы арасындағы уақыт айырмашылықтарының қалыптасуына әкеледі. Уақыт айырмашылықтары өзгерістерінің салықтық ықпалы төменде салық мөлшерлемелеріне сәйкес көрсетілген, олар уақыт айырмашылықтарын қалпына келтіру кезеңінде қолданылмақ.

	1 қаңтар 2016 ж.	Табыстар мен шығындар шотына жатқызылды	Тоқтатылған қызметке ауысты- рылды	31 желтоқсан 2016 ж.
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>				
Алынып тасталатын уақыт айырмашылықтарының салық әсері				
Кейінге қалдырылған салық шығындары	20,294,602	3,333,550	(260,693)	23,367,460
Қызметкерлерге өтемақы беру бойынша міндеттемелер	150,347	11,588	(40,571)	121,364
Күл үйінділерін жою резерві	441,793	(192,949)	-	248,844
Тауар-материалдық қорлар	313,477	(121,898)	(21,937)	169,642
Негізгі қызмет бойынша дебиторлық қарыз және басқа дебиторлық қарыз	102,883	232,375	(6,683)	328,575
Табыс салығынан басқа салықтар	64,391	60,561	793	125,744
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резерв	325,206	11,149	(1,789)	334,566
Басқалар	135,163	56,200	(97,804)	93,559
Кейінге шегерілген табыс салығы бойынша жалпы активтер	21,827,862	3,390,577	(428,684)	24,789,755
Кейінге шегерілген табыс салығы бойынша расталмаған активтер	-	(3,360,446)	288,965	(3,071,481)
Кейінге шегерілген табыс салығы бойынша міндеттемелері бар есеп минусы	(21,827,862)	(30,131)	139,719	(21,718,274)
Кейінге шегерілген табыс салығы бойынша расталған активтер	-	-	-	-
Салық салынатын уақыт айырмашылықтарының салық әсері				
Негізгі құралдар	(84,875,054)	(4,066,599)	3,519,656	(85,421,996)
Қарыздар	(16,663,581)	(213,732)	222,410	(16,654,903)
Басқалар	305,980	126,285	(292,544)	139,721
Кейінге шегерілген табыс салығы бойынша жалпы міндеттемелер	(101,232,655)	(4,154,046)	3,449,522	(101,937,178)
Кейінге шегерілген табыс салығы бойынша активтері бар есеп минусы	(21,827,862)	(30,131)	139,719	(21,718,274)
Кейінге шегерілген табыс салығы бойынша расталған міндеттемелер	(79,404,793)	(4,123,915)	3,309,804	(80,218,904)
Жалғасатын қызмет	-	(3,528,937)	-	-
Тоқтатылған қызмет	-	(594,978)	-	-

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

28 Салықтар (жалғасы)

	1 қаңтар 2016 ж.	Табыстар мен шығындар шотына жатқызылды	Капиталға жатқы- зылды	31 желтоқсан 2016 ж.
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>				
Алынып тасталатын уақыт айырмашылықтарының салық әсері				
Кейінге қалдырылған салық шығындары	6,837,837	13,456,765	-	20,294,602
Қызметкерлерге өтемақы беру бойынша міндеттемелер	118,744	31,603	-	150,347
Кұл үйінділерін қалпына келтіру резерві	240,634	201,159	-	441,793
Тауар-материалдық қорлар	408,773	(95,296)	-	313,477
Негізгі қызмет бойынша дебиторлық қарыз және басқа дебиторлық қарыз	260,433	(157,550)	-	102,883
Табыс салығынан басқа салықтар	70,424	(6,033)	-	64,391
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резерв	313,894	11,312	-	325,206
Басқалар	337	134,826	-	135,163
Кейінге шегерілген табыс салығы бойынша жалпы активтер	8,251,076	13,576,786	-	21,827,862
Кейінге шегерілген табыс салығы бойынша расталмаған активтер	(2,585,589)	(11,314,965)	13,900,554	-
Кейінге шегерілген табыс салығы бойынша міндеттемелері бар есеп минусы	(5,665,487)	(2,261,821)	(13,900,554)	(21,827,862)
Кейінге шегерілген табыс салығы бойынша расталған активтер	-	-	-	-
Салық салынатын уақыт айырмашылықтарының салық әсері				
Негізгі құралдар	(81,950,221)	(2,924,833)	-	(84,875,054)
Қарыздар	(3,331,307)	568,280	(13,900,554)	(16,663,581)
Басқалар	319,406	(13,426)	-	305,980
Кейінге шегерілген табыс салығы бойынша жалпы міндеттемелер	(84,962,122)	(2,369,979)	(13,900,554)	(101,232,655)
Кейінге шегерілген табыс салығы бойынша активтері бар есеп минусы	(5,665,487)	(2,261,821)	(13,900,554)	(21,827,862)
Кейінге шегерілген табыс салығы бойынша расталған міндеттемелер	(79,296,635)	(108,158)	-	(79,404,793)

Топ бірлескен кәсіпорындар инвестициялармен байланысты уақыт айырмашылықтарына қатысты 978,778 мың теңге (2015 ж.: 2,034,507 мың теңге) сомасындағы кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін растаған жоқ. Себебі Топ осы уақыт айырмашылықтары өзгерістерінің мерзімдерін бақылау мүмкіндігіне ие және оларды жақындағы уақытта қайта қарастыруды жоспарламайды.

«САМУРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

28 Салықтар (жалғасы)

Топтың ағымдағы құрылымы шеңберінде Топтың түрлі компанияларының салық шығындары мен ағымдағы салық активтері Топтың басқа компанияларының ағымдағы салық міндеттемелері мен салық табыстарымен есептелмейді, және сәйкесінше салықтар шоғырландырылған салық шығыны болғанда да есептелуі мүмкін. Сондықтан, кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер есептеледі, тек олар бір салық салынатын компанияға тиесілі болуы тиіс.

Топтың 3,071,481 мың теңге (2015 ж.: 0 теңге) сомасында алдағы кезеңдерге ауыстырылған пайдаланылмаған салық шығындарына қатысты кейінге қалдырылған салық активтері бар. Осы салық шығындарын пайдалану мерзімі 2026 жылы аяқталады.

Төленетін салықтар

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Корпоративтік табыс салығы	168,687	466,619
Төленетін корпоративтік табыс салығы	168,687	466,619
ҚҚС	1,298,486	236,300
Жеке табыс салығы	269,814	312,823
Қоршаған ортаны ластағаны үшін төлем	481,188	647,478
Әлеуметтік салық	217,877	259,535
Басқа салықтар	264,817	68,292
Табыс салығынан басқа төленетін салық	2,532,182	1,524,428
Барлық төленетін салықтар	2,700,869	1,991,047

«САМУҒЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

29 Тоқтатылған қызмет

2016 жылғы 23 қарашада Директорлар кеңесі Үкіметтің активтерді жекешелендіру туралы қаулысына сәйкес бірқатар еншілес ұйымдарды сату шарттарын мақұлдады. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ШҚ АЭК, ШЭТ, МЭБК, Ақтөбе ЖЭО, ММ, ТМ барлық активтері мен міндеттемелері шығарылатын топқа енгізілді.

ШҚ АЭК, ШЭТ, МЭБК, Ақтөбе ЖЭО, ММ, ТМ операциялары қызметтің жекелеген ауқымды түрлерін қамтитын болғандықтан, бұл шығарылатын топ шоғырландырылған қаржылық есепте тоқтатылған қызмет ретінде ұсынылып отыр.

2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы тоқтатылған қызмет нәтижелерінің талдауы төменде ұсынылып отыр:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	Ақтобе ЖЭО	МЭБК	ШҚ АЭК	ШЭТ	ТМ	ММ	Элиминациялар	Барлығы
Табыс	8,381,399	10,354,328	12,670,683	27,993,398	-	-	(10,016,459)	49,383,350
Шығыс	(7,782,107)	(7,917,504)	(10,937,515)	(28,982,137)	(186,466)	(27,956)	10,206,042	(45,627,643)
Тоқтатылған қызметтің салық салынғанға дейінгі пайдасы немесе шығыны	599,292	2,436,824	1,733,169	(988,739)	(186,466)	(27,956)	189,583	3,755,707
Табыс салығының шығысы	(202,670)	(579,075)	(334,781)	48,091	(953)	-	-	(1,069,389)
Тоқтатылған қызметтен пайда немесе шығын	396,622	1,857,749	1,398,387	(940,648)	(187,419)	(27,956)	189,583	2,686,318

2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы тоқтатылған қызмет нәтижелерінің талдауы төменде ұсынылып отыр:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	Ақтобе ЖЭО	МЭБК	ШҚ АЭК	ШЭТ	ТМ	ММ	Элиминациялар	Барлығы
Табыс	6,108,966	8,985,664	11,178,106	27,730,996	-	-	(8,960,938)	45,042,794
Шығыс	(5,643,731)	(7,362,225)	(8,663,611)	(27,315,191)	(201,419)	(21,635)	8,962,590	(40,245,222)
Тоқтатылған қызметтің салық салынғанға дейінгі пайдасы немесе шығыны	465,235	1,623,439	2,514,495	415,805	(201,419)	(21,635)	1,652	4,797,572
Табыс салығының шығысы	(117,468)	(379,315)	(549,173)	(246,404)	-	-	-	(1,292,360)
Тоқтатылған қызметтен пайда немесе шығын	347,767	1,244,124	1,965,322	169,402	(201,419)	(21,635)	1,652	3,505,212

2015 жылы Топ сатып алушыға инвестициямен байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы бергеннен кейін және олар тоқтатылған қызметтен түскен, сату шығыны ұсталып қалған 2,469,307 мың теңге мөлшеріндегі пайданы танығаннан кейін ЖГРЭС инвестициясын көрсетуді тоқтатты.

30 Шартты және келісімшартты міндеттемелер мен операциялық тәуекелдер

Қазақстан Республикасының саяси және экономикалық жағдайы

Жалпы, Қазақстан Республикасының экономикасы дамушы нарықтарға тән кейбір сипаттық ерекшеліктерді көрсетеді. Бұл әсіресе ел экспортының негізгі бөлігін құрайтын мұнай мен газдың және басқа минералды шикізат бағасының ауытқуларына ерекше сезімтал. Басқалармен қатар, бұндай сипаттық ерекшеліктерге ел сыртында еркін айырбасталатын ұлттық валютаның жоқтығы және бағалы қағаздар нарықтары өтімділігінің төмен деңгейі жатады.

Мұнай және басқа минералды шикізаттардың төмен бағалары, теңге бағамының тұрақсыздығы қаржы айналымының төмендеуі және халықаралық қаржыларды тартудағы қиындықтардың туындауын қоса алғанда Қазақстан Республикасының экономикасына кері ықпалын тигізуді жалғастыруы мүмкін.

2015 жылдың 20 тамызында Ұлттық банк пен Қазақстан Республикасының Үкіметі теңгенің айырбастау курсына қолдау көрсетуді тоқтату және еркін айырбастау бағамына ауысу және валюта коридорынан бас тарту, инфляциялық таргеттеу режиміне негізделген жаңа ақша-несие саясатын іске асыру туралы шешім қабылдады. Нәтижесінде, 2015 жылдың тамыз-желтоқсан айларында теңгенің айырбас бағамы 1 АҚШ долларына 187 – 350 теңгеден ауытқып тұрды. Осы есеп күніндегі жағдай бойынша Қазақстан қор биржасының ресми айырбастау курсы 1 АҚШ доллары 316.26 теңгені құрады, салыстырмалы түрде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1 АҚШ доллары 333.29 теңге болған (31 желтоқсан 2015 ж.: 1 АҚШ доллары 340.01 теңге). Осылайша, теңгенің айырбастау курсы мен Ұлттық банк пен Үкіметтің болашақ әрекеттеріне, сондай-ақ аталған факторлардың Қазақстан Республикасы экономикасы ықпалына қатысты тұрақсыздық бар.

2016 жылғы қаңтардың ортасында Standard & Poor халықаралық рейтинг агенттігі 2016-2019 жж. кезеңде мұнай бағасына қатысты өз болжамдарын айтарлықтай төмендетті. Қазақстан экономикасы мұнай-газ секторына біршама тәуелді болып табылатындықтан, Standard & Poor енді стагнацияны немесе ЖІӨ аздап қана өсуін күтеді. Тиісінше, 2016 жылдың ақпанында Standard & Poor шетелдік және ұлттық валюта жағдайы бойынша Қазақстанның ұзақ мерзімді кредиттік рейтингін BBB+ деңгейден BBB деңгейге төмендетті. Бұған қоса, S&P шетелдік және ұлттық валюта жағдайы бойынша Қазақстанның қысқа мерзімді рейтингін "A-2" -ден "A-3"-ке, ал ұлттық шкала бойынша рейтингін "kzAA+" –дан "kzAA"-ға төмендетті. Ұзақ мерзімді рейтинг бойынша болжам «жағымсыз».

Рейтинг бойынша жағымсыз болжам агенттіктің шикізат тауарларының ғаламдық нарығындағы ағымдағы әлсіз әрі тұрақсыз жағдайын ескере отырып, сыртқы тәуекелдердің және ақша-несие саясатымен байланысты тәуекелдердің өсуі туралы пікірін көрсетеді.

Қаржы нарығы бұрынғыша тұрақсыздығымен, бағаның жиі және айтарлықтай өзгеруімен және сауда операциялары бойынша спредтердің артуымен сипатталады. Мұндай экономикалық орта Топтың қызметі мен қаржылық жағдайына едәуір ықпал етеді. Басшылық Топтың тұрақты қызметін қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қабылдауда. Соған қарамастан, ағымдағы экономикалық жағдайдың болашақ салдарын болжау қиынға соғады және Басшылықтың ағымдағы күтетін нәтижелері мен бағалаулары нақты нәтижелерден ерекшеленуі мүмкін.

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасындағы электр энергетика саласы саяси, заңнамалық, салықтық және реттеуші өзгерістердің ықпалына ұшырауда. Қазақстан Республикасы экономикалық тұрақтылығының келешегі көбінесе Үкімет қабылдап жатқан экономикалық шаралардың тиімділігіне, сондай-ақ Топ бақылауы саласынан тыс міндеттемелер сияқты құқықтық, бақылау және саяси жүйелердің дамуына біршама тәуелді.

Басшылық есепті кезең соңындағы ағымдағы экономикалық жағдай мен болжамды ескере отырып құнсызданатын резервтерін анықтады. Негізгі қызмет бойынша дебиторлық қарыз бен басқа дебиторлық қарыз бойынша құнсызданатын резервтер қолданылатын қаржылық есептілік стандарттары бойынша «келтірілген шығын» моделін пайдалану арқылы анықталды. Аталмыш стандарттар өткен оқиғалармен байланысты дебиторлық қарыздың құнсыздануына шығындарды растауда талап етеді және болашақтағы оқиғалармен байланысты шығындарды растауға тыйым салады.

Топ Қазақстан Республикасы үшін стратегиялық мәнге ие, себебі ол халық пен кәсіпорындарды электр қуатымен қамтамасыз ететін электр энергетика кешенінің кәсіпорындарын біріктіреді. Қазақстан Республикасының Үкіметі жаңа және электр стансаларын салу мен қолданыстағыларды қайта құруды қарастыратын экономиканың энергетика секторы бойынша ұзақ мерзімді бағдарламасын қабылдады. Басшылық Топ Қазақстан Республикасы Үкіметінің қолдауына ие болады деген үмітте, себебі электр энергетика саласы ел экономикасының стратегиялық маңызды бөлігі болып табылады.

Басшылық ағымдағы жағдайларда Топ қызметінің тұрақтылығы мен өсімін қолдау үшін барлық қажетті шараларды қабылдап жатқанынан сенімді.

30 Шартты және келісімшартты міндеттемелер мен операциялық тәуекелдер (жалғасы)

Салық заңнамасы

Қазақстанның салық заңнамасы және тәжірибесі тұрақты түрде өзгеріске ұшырауда, және сондықтан олар өткен шолатын ықпалға ие түрлі болжамдар мен жиі өзгерістерге тап болады. Сондай-ақ, салық органдарының Топ келісімдері мен қызметіне қатысты салық заңнамасын түсіндіруі басшылық түсіндіруімен сәйкес келмеуі мүмкін. Осыдан, кейбір келісімдерге салық органдары қарсы болуы мүмкін, және Топ компаниялары қосымша салық, үстемақы мен айыппұлдар салуы ықтимал. Салық тексерістері бес жыл ішінде салық органдары тарапынан құжаттамалық тексеру үшін ашық. Кейбір жағдайларда салық тексерістері бес жылдан астам кезеңді де қамтуы мүмкін.

Топ басшылығы заңнама нормаларын дұрыс түсіндіретіне және Топтың салық, валюталық және кедендік заңнамасы мәселелерінде ұстанымдарының негізіне сенімді. Басшылық пікірінше, Топ аталмыш шоғырландырылған қаржылық есептілікке қалыптасқан резервтерден асатын ағымдағы және әлеуетті салық арыздары бойынша көп шығындарға батпайды.

Басқалар

Топ қарапайым қызметті жүзеге асыру барысында қалыптасқан кейбір басқа сот процестеріне қатысады. Басшылық пікірінше, қазіргі таңда Топтың болашақ қаржылық жағдайына біршама кері әсер етуі мүмкін қандай да бір ағымдағы басқа сот процестері немесе басқа аяқталмаған шағымдар нәтижесі жоқ.

Сақтандыру

Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығы енді ғана дамуда және басқа елдерде кең тараған көптеген сақтандыру түрлері Қазақстанда жоқ. Топ өзінің өндірістік ғимараттары, үшінші тұлғалар алдында қызметтің немесе міндеттемелердің тоқтауынан шығындарға батуы, Топ апаттар немесе операциялар салдарынан жылжымайтын мүлік немесе қоршаған ортаға келетін зардаптан толық сақтандырылмаған. Топтың толық сақтандыруы жоқ, тек жеке активтердің жоғалуы немесе бүлінуі Топ қызметі мен қаржылық жағдайына біршама кері әсерін тигізеді деген қауіп бар.

Қоршаған ортаны қорғау мәселелері

Қазақстан Республикасының Қоршаған ортаны қорғау заңнамасы енді ғана қалыптасуда, және Қазақстан Республикасы мемлекеттік органдарының оны ұстауды қамтамасыз етуге қатысты ұстанымы әрдайым өзгеріп тұрады. Топ қоршаған ортаға әсер етумен байланысты өз міндеттемелерін кейде бағалап отырады. Міндеттеме анықталған кезде бірден есепте көрсетіледі.

Қолданыстағы нормативтік актілерде азаматтық талап арыз немесе заңнама аясындағы нәтиже бойынша өзгерістер енгізу арқылы пайда болуы мүмкін әлеуетті міндеттемелер бағаланбайды және маңызды болуы мүмкін. Дегенмен, басшылық қолданыстағы заңнаманы ағымдағы түсіндіру жұмыстарына сәйкес Топ аталмыш шоғырландырылған қаржылық есептілікке аударылған және көрсетілген сомаларға қосымша ретінде ешқандай маңызды міндеттемелерге ие емес деген пікірде.

Күл үйінділерін қалпына келтіру резерві

Топ табиғатты қорғау заңнамасына сәйкес, Топтың операциялық қызметінің қалдықтарын орналастыру полигондарын білдіретін күл жинақтауыш учаскелерін қалпына келтіру бойынша заңдық міндеттемеге ие. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, күл жинақтауыштарды қалпына келтіру резервінің теңгерімдік бағасы 1,637,097 мың теңгені (31 желтоқсан 2015 ж: 1,962,548 мың теңге) құрады.

Күл жинақтауыштарды қалпына келтіру резервінің бағалауы Компанияның Қазақстан Республикасының қолданыстағы табиғатты қорғау заңнамасын түсіндіруіне негізделген. Және ол рекультивация бойынша жұмыстарды қалпына келтіру және өткізудің ағымдағы нормалары мен қалпына келтіру әдістеріне сәйкес, техникалық-экономикалық негіздемемен және инженерлік зерттеулермен қамтылған. Аталмыш бағалау келесі табиғатты қорғау саласын зерттеу жұмыстарын аяқтау және рекультивация мен қалпына келтіру бойынша бағдарламаларды қайта қарастыру кезінде өзгеруі мүмкін.

Капиталды сипаттағы міндеттемелер

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Топтың жалпы 125,661,235 мың теңге (31 желтоқсан 2015 ж: 128,417,221 мың теңге) сомасындағы негізгі құралдарды сатып алу бойынша ұзақ мерзімді келісімшарт міндеттемелері болды.

30 Шартты және келісімшартты міндеттемелер мен операциялық тәуекелдер (жалғасы)

Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың капиталды сипатының міндеттемелері

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Топтың Forum Muider ЭМАЭС-2 ұзақ мерзімді капиталды міндеттемелеріндегі үлесі 47,115,412 мың теңгені құрады (31 желтоқсан 2015: 49,037,395 мың теңге). БЖЭС-тің ұзақ мерзімді шарттық капиталды сипаттағы міндеттемелеріндегі Топ үлесі есепті кезеңдегі бағалау бойынша 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 409,098,596 мың теңгені (2015 жыл: 320,067,806 мың теңге) құрады.

Қарыздар бойынша ковенанттар

Топтың негізінен қарыздар және еурооблигациялар бойынша белгілі бір ковенанттары бар. Аталмыш ковенанттарды ұстамау Топ үшін қарыздар бойынша шығындар өсімі мен дефолт жариялауды қоса алғанда кері әсерлерге әкелуі мүмкін. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Топ өз ковенанттарын ұстанды.

31 Бақыланбайтын үлес

Төмендегі кестеде Топ үшін маңызды бақыланбайтын үлес бар барлық еншілес кәсіпорындар туралы ақпарат ұсынылған.

	Қызмет ететін жер (қызмет ететін жер тіркелгеннен жерден ерекшеленсе, тіркелген ел де көрсетіледі)	Бақыланбайтын үлес пайызы	Бақыланбайтын үлеске тиесілі дауыс құқығының пайызы	Бақыланбайтын үлеске тиесілі пайда немесе шығын	Еншілес кәсіпорындарда жинақталған бақыламайтын үлес	Бір жыл ішінде бақыламайтын үлеске төленген дивидендтер
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>						
2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл						
Бұқтырма СЭС-і	ҚАЗАҚСТАН	9%	9%	283,403	738,941	210,328
Шүлбі СЭС-і	ҚАЗАҚСТАН	8%	8%	(1,202)	30,702	-
Өскемен СЭС-і	ҚАЗАҚСТАН	10%	10%	(251)	4,422	-
МЭБК	ҚАЗАҚСТАН	21,36%	21,36%	396,815	2,581,942	55,902
ЭС	ҚАЗАҚСТАН	49%	49%	(46,761)	(196,014)	-
БАРЛЫҒЫ				632,004	3,159,992	266,230
2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл.						
Бұқтырма СЭС-і	ҚАЗАҚСТАН	9%	9%	196,218	455,538	130,761
Шүлбі СЭС-і	ҚАЗАҚСТАН	8%	8%	3,929	31,904	-
Өскемен СЭС-і	ҚАЗАҚСТАН	10%	10%	492	4,673	-
МЭБК	ҚАЗАҚСТАН	21,36%	21,36%	265,745	2,185,126	57,715
Қарағандыгипрошахт	ҚАЗАҚСТАН	10%	10%	363	363	-
ЭС	ҚАЗАҚСТАН					
БАРЛЫҒЫ				390,067	2,528,351	188,476

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

31 Бақыланбайтын үлес (жалғасы)

Қазақстан теңгесімен, мың	Қысқа мерзімді активтер	Ұзақ мерзімді активтер	Қысқа мерзімді міндет- темелер	Ұзақ мерзімді міндет- темелер	Пайда	Пайда/ (шығын)	Барлық жиынтық пайда	Ақшалай қаржы ағымы
2016 жылғы								
31 желтоқсанда								
аяқталған жыл								
Бұқтырма СЭС-і	2,241,959	1,216,936	288,940	160,709	3,502,841	2,834,029	2,834,029	5,809
Шүлбі СЭС-і	150	-	512,435	6,053	-	(15,301)	(15,301)	-
Өскемен СЭС-і	150	-	75,952	33,149	-	(2,505)	(2,505)	-
МЭБК	1,979,766	29,851,600	4,201,467	16,287,977	10,354,328	1,857,749	1,857,749	(293,718)
ЭС	11,330	65,674	478,860	863	-	(95,430)	(95,430)	2,991
Барлығы	4,233,355	31,134,210	5,557,654	16,488,751	13,857,169	4,578,542	4,578,542	(284,918)
2015 жылғы								
31 желтоқсанда								
аяқталған жыл								
Бұқтырма СЭС-і	1,626,776	1,441,173	239,184	163,729	8,022,912	1,962,183	1,962,183	5,944
Шүлбі СЭС-і	150	-	498,608	4,579	-	49,989	49,989	-
Өскемен СЭС-і	150	-	74,971	31,624	-	4,921	4,921	-
МЭБК	2,208,936	21,400,050	3,119,006	10,971,297	8,985,664	1,244,124	1,244,124	441,120
ЭС	4,812	12,685	323,060	1,727	-	(156,491)	(156,491)	(3,195)
Қарағандыгипрошахт	35,568	35,331	9,040	-	160,042	3,631	3,631	(78,385)
Барлығы	3,876,392	22,889,239	4,263,869	11,172,956	17,168,618	3,108,357	3,108,357	365,484

32 Негізгі еншілес, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындар

Кәсіпорын атауы	Қызмет түрі	% дауыс құқығы	Қатысу үлесі	Тіркелген ел
Еншілес кәсіпорындар:				
«Алатау Жарық Компаниясы» АҚ («АЖК»)	Алматы қаласы мен Алматы облысы бойынша электр қуатын беру және бөлу	100%	100%	Қазақстан
«Алматы электр станциялары» АҚ («АлЭС»)	Алматы қаласы мен Алматы облысында электр, жылу қуаты мен ыстық су өндірісі	100%	100%	Қазақстан
«АлматыЭнергоСбыт» ЖШС («АлматыЭнергоСбыт»)	Алматы қаласы мен Алматы облысы аумағында электр қуатын сату			Қазақстан
«Шардара СЭС-і» АҚ («Шардара СЭС-і»)	Оңтүстік Қазақстандағы гидроэлектр стансасындағы электр қуатының өндірісі	100%	100%	Қазақстан
«Мойнақ СЭС-і» АҚ («Мойнақ ГЭС-і»)	Алматы облысындағы гидроэлектр стансасындағы электр қуатының өндірісі	100%	100%	Қазақстан
Болат Нұржанов атындағы Екібастұз МАЭС-1 стансасы («ГРЭС-1»)	Көмір негізіндегі электр және жылу қуатының өндірісі			Қазақстан
«Бұқтырма СЭС-і» АҚ	Жалға берілген Бұқтырма Су электр стансасының меншік иесі саналады	91%	91%	Қазақстан
«Өскемен СЭС-і» АҚ және «Шүлбі СЭС-і» АҚ	Су электр стансаларды жалға берген кезден бастап аталған компаниялар жұмыс істемейді	90%	90%	Қазақстан
TOO Samruk Green Energy	Жаңартылатын электр қуатын дамыту	100%	100%	Қазақстан
«Бірінші жел электр стансасы» ЖШС («БЖЭС»)	Жел электр стансасында қуат өндіру.	100%	100%	Қазақстан
«Энергия Семиречья» ЖШС (одан әрі «ЭС»)	Алматы маңындағы күн электр стансасының құрылысы	51%	51%	Қазақстан
«Бірінші жел электр станциясы» ЖШС	Бірінші жел электр стансасының құрылысы .	100%	100%	Қазақстан
«Энергия Семиречья» ЖШС (одан әрі «ЭС»)	Алматы маңындағы күн электр стансасының құрылысы	100%	100%	Қазақстан
«Қазгидротехэнерго» ЖШС	Қайта қалпына келтірілетін энергия көздері саласында жобаларды іске асыру			Қазақстан
«Теплоэнергомаш» ЖШС	Қайта қалпына келтірілетін энергия көздері саласында жобаларды іске асыру	100%	100%	Қазақстан
«Energy Solutions» ЖШС	Тасымалдау және өзге де қызметтер	100%	100%	Қазақстан

32 Негізгі еншілес, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындар (жалғасы)

Кәсіпорын атауы	Қызмет түрі	% дауыс құқығы	Қатысу үлесі	Тіркелген ел
Қауымдасқан кәсіпорындар:				
«Балқаш ЖЭС-і»	Балқаш ЖЭС-інің құрылысы	50%- 1 акция	50%- 1 акция	Қазақстан
Бірлескен кәсіпорындар:				
«Екібастұз МАЭС-2 станциясы» АҚ	Көмір негізіндегі электр және жылу қуатының өндірісі Компания Богатырь Көмір жарғылық капиталының 100% үлесіне ие (Компания энергетикалық көмір өндірісімен айналысады) және маңызды операцияларды жүзеге асырмайтын Ресей Федерациясы мен Кипр Республикасында тіркелген бірқатар компания капиталының үлесін ие	50%	50%	Қазақстан
Forum Muider BV («Forum Muider»)	Республикасында тіркелген бірқатар компания капиталының үлесін ие	50%	50%	Нидерланды
Тоқтатылған қызмет:				
«Ақтөбе ЖЭО» АҚ («Ақтөбе ЖЭО»)	Ақтөбе қаласында электр, жылу қуаты мен ыстық су өндірісі	100%	100%	Қазақстан
«Маңғыстау электр желілік бөлу компаниясы» АҚ («МЭБК»)	Қазақстан Республикасы Маңғыстау облысының шалғайдағы аудандарына, мұнай және басқа компанияларға электр қуатын жеткізу, желіде техникалық тарату қызметтерін атқарады	78.6%	78.6%	Қазақстан
«Тегіс Мұнай» ЖШС («Тегіс Мұнай») және «Маңғышлақ Мұнай» ЖШС	Газ кен орнын барлау және өзірлеу	100%	100%	Қазақстан
«Шығыс Қазақстан аймақтық энергетикалық компаниясы» АҚ («ШҚАЭК»)	Шығыс Қазақстан облысында электр қуатын жеткізу, желіде техникалық тарату қызметтерін көрсету	100%	100%	Қазақстан
«ШығысЭнергоТрейд» ЖШС («ШЭТ»)	Шығыс Қазақстан облысы аумағында электр энергиясын сату	100%	100%	Қазақстан

«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

33 Санаттар бойынша қаржылық құралдар

Қаржылық құралдар бойынша есептік саясат тұжырымдары төменде аталған баптарға қолданылды :

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
<i>Қарыздар мен дебиторлық қарыз</i>		
Ақша қаражаты мен олардың эквиваленттері	17,350,461	31,927,511
Пайдаланылуы шектелген ақшалай қаржы	7,294,340	6,616,683
Жедел депозиттер	31,631,769	30,369,413
Қаржылық дебиторлық қарыз	15,836,932	17,508,109
Алынатын дивиденттер	1,728,179	2,108,905
		-
<i>Өтеуге дейін ұсталады</i>		
Облигациялар	223,491	7,050,737
Барлық қаржылық активтер	74,065,172	95,581,358
<i>Амортизациялық баға бойынша есептелетін қаржылық міндеттемелер</i>		
Қарыздар	387,560,600	411,003,381
Қаржылық міндеттемелер	15,141,842	30,510,280
Ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	929,155	69,673
Басқа қаржылық міндеттемелер	215,053	354,202
Барлық қаржылық міндеттемелер	403,846,649	441,937,536

34 Қаржылық тәуекелдерді басқару

Қаржылық тәуекел факторлары

Компания қызметі оны бірқатар қаржылық тәуекелдерге әкеледі: нарықтық тәуекел (оның ішінде валюталық тәуекел, пайыздық мөлшерлеме өзгерісінің әсер ету тәуекелі), несие тәуекелі және өтімділік тәуекелі. Топ деңгейіндегі тәуекелдердің басқару бағдарламасы қаржылық нарықтардың белгісіздігіне және Топтың қаржылық нәтижелеріне кері әсер етуді максималды түрде қысқартуға бағытталған. Топ тәуекелге ұшырауды хеджирлеу үшін қаржылық құралдарды пайдаланбайды.

Тәуекелдерді басқару Топтың бас компаниясы бекіткен саясатына сәйкес басқарады (1-ескерту). Саясат несие тәуекелі, өтімділік тәуекелі және нарық тәуекелі сияқты арнайы салаларды қамтиды және тәуекелдерді басқару тұрыжымдамаларын қарастырады.

(а) Несие тәуекелі

Топ несие тәуекеліне ұшырауы мүмкін, дәлірек айтсақ қаржылық құрал бойынша бір тарап басқа тарапқа қаржылық шығын әкелу тәуекеліне ұшырауы мүмкін, себебі ол өз міндетін орындай алмайды. Несие тәуекелі негізінен пайдаланылуы шектелген ақшалай қаржы, қаржылық дебиторлық қарыз, басқа қысқа мерзімді қаржылық активтер мен ақшалай қаржы және олардың баламаларынан туандайды. Пайдаланылуы шектелген ақшалай қаржы, қаржылық дебиторлық қарыз, басқа қысқа мерзімді қаржылық активтер және ақшалай қаржы мен олардың баламаларының теңгерімдік бағасы несие тәуекеліне ұшырауы мүмкін максималды соманы білдіреді. Несие тәуекеліне қатысты келесі ақпарат 14-ескертуде көрсетілген.

Топтың кейбір компаниялары нарықта басымдыққа ие және/немесе сәйкес аймақтарда электр және жылу қуаты бойынша табиғи монополистер саналады. Сәйкесінше, бұндай компаниялардың тұтынушылары шектелген және олар өнімдерді тұтынушының несие төлеу қабілетін ескермей сатуға мәжбүр. Топтың тұтынушылардың несие төлеу қабілетін, ішкі рейтингілерді иелену саясатын бағалау және контрагенттерге несие лимиттерін белгілеу жүйесі жоқ.

34 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Төмендегі кестеде тиісті есепті кезең соңындағы несие рейтингі (бар болған жағдайда) ұсынылған:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	2016	2015
BBB+	218	13,323
BBB- (негативті)	6,301,282	6,698,321
BB (негативті)	11,356,012	10,197,091
BB-	267,202	1,284,484
B+ (тұрақты)	898	6,141,641
B (негативті)	19,462,906	8,760,404
B- (негативті)	12,446,777	27,948,884
CCC+	-	950,273
CCC (негативті)	5,993,986	6,840,490
D (негативті)	381,368	-
Жоқ	65,561	78,694
Барлық пайдалануы шектелген ақшалай қаржы, депозиттер мен ақшалай қаражат	56,276,210	68,913,605

(б) Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл Топтың қаржылық міндеттемелерді орындау кезінде қиындықтармен кездесу тәуекелі. Топтың қолданыстағы Даму жоспарларын қалыптастыру және мониторингілеу ережелеріне сәйкес, ақша ағымдарының қозғалысын жоспарлау және мониторингілеу қысқа мерзімді ай сайынғы негізде және 5 жылға қызметті орта мерзімді жоспарлауды қалыптастыру аясында жүзеге асады. Сондай-ақ, Компанияда 10 жылға Топты дамыту стратегиясы әзірленіп, бекітілуде (қазіргі таңда 2025 жылға дейін). Және де ақша ағымдарын жоспарлау кезінде депозиттерге еркін ақшалай қаржыны орналастырудан түскен пайда есептеледі.

Төмендегі кестеде шарттар көрсетілген өтеу мерзімдері шарттарының соңына дейін есепті кезең аяғында қалған мерзім көрсетіле отырып, өтеу мерзімі қимасында Топтың қаржылық міндеттемелерінің талдауы көрсетілген.

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	Қажет болғанға дейін және 1 айдан кем мерзімде	1-3 ай	3-12 ай	12 ай – 5 жыл	5 жылдан астам
<i>2016 жылғы 31 желтоқсан</i>					
Қарыздар	2,994,334	6,438,844	200,880,905	123,371,873	203,237,095
Басқа ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер					
Негізгі қызмет бойынша кредиторлық қарызы және басқа кредиторлық қарызы	6,577,549	1,159,115	856,390	929,155	-
Барлық қаржылық міндеттемелер	9,571,883	7,597,959	201,737,295	124,301,028	203,237,095
<i>2015 жылғы 31 желтоқсан</i>					
Қарыздар	4,657,957	16,249,101	64,596,911	227,544,789	205,505,034
Басқа ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	-	-	-	3,635,649	-
Негізгі қызмет бойынша кредиторлық қарызы және басқа кредиторлық қарызы	15,910,506	4,776,269	9,823,482	-	-
Барлық қаржылық міндеттемелер	20,568,463	21,025,370	74,420,393	231,180,438	205,505,034

34 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

2016 жылғы 31 тамызда Samsung C&T Опциондық келісімге сәйкес акцияларды сату опционын орындау туралы Самұрық-Энерго атына хабарлама жіберді. Samsung C&T өзінің БЖЭС-тегі үлесінің құнын 192 млн АҚШ долларына немесе 64 млрд теңгеге тең сомаға бағалады (4- ескерту).

Топ әкімдікке қарыз 5,841,513 мың теңге мөлшеріндегі кредиторлық берешек бойынша ақшалай қаражаттың шығарылуын болжамайды (4- ескерту).

(в) Нарықтық тәуекел

Валюталық тәуекел

Топтың кейбір қарыздары (19-ескерту) және негізгі қызмет бойынша несие қарызы (21-ескерту) шетелдік валютада (АҚШ доллары мен еуро) көрсетілген, сондықтар Топ валюталық тәуекелге ұшырауы мүмкін. Қазақстандық нарықта қаржылық құралдардың таңдауы шектеулі және бұндай құралдар қымбат болғандықтан басшылық Топтың валбталық тәуекелін хеджирлемеу туралы шешім қабылдады, себебі бұндай құралдардың табыстары сәйкес шығындарды жаппайды. Бұған қарамастан Топ болашақта және қажет болған кезде хеджирлеу құрылымын енгізу үшін қаржылық нарықтағы өзгерістерді одан әрі бақылауда.

Төмендегі кестеде валюталық тәуекелге ұшыратуы мүмкін шетелдік валюталарда белгіленген жалпы сомалар көрсетілген :

	АҚШ доллары	Еуро	Басқа валюталар	Барлығы
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>				
<i>2016 жылғы 31 желтоқсан</i>				
Активтер	37,467,488	62,611	1,392	37,531,491
Міндеттемелер	232,548,010	1,124,668	1,281,844	234,954,522
Таза ұстаным	(195,080,522)	(1,062,057)	(1,280,452)	(197,423,030)
<i>2015 жылғы 31 желтоқсан</i>				
Активтер	47,695,640	3,868,413	13,796	51,577,849
Міндеттемелер	(240,671,748)	(483,029)	(2,650)	(241,157,427)
Таза ұстаным	(192,976,108)	3,385,384	11,146	(189,579,578)

Төмендегі кестеде валюталар бағамы өзгеруінің табыс пен шығынға әсері көрсетілген:

	2016ж. 31 желтоқсан	2015ж. 31 желтоқсан
	Табысқа немесе шығынға әсері	Табысқа немесе шығынға әсері
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>		
АҚШ долларының [13%] бекуі (2015 ж.: [60]% бекуі)	(25,360,468)	(115,785,665)
АҚШ долларының [13%] әлсіреуі (2015 ж.: [20]% әлсіреуі)	25,360,468	38,595,222
Еуроның [15%] бекуі (2015 ж.: [60]% бекуі)	(159,309)	2,031,230
Еуроның [15%] әлсіреуі (2015ж.: [20]% әлсіреуі)	159,309	(677,077)
Басқа да валюталардың [17%] бекуі (2015 ж.: [53]% бекуі)	(217,677)	5,907
Басқа да валюталардың [19%] әлсіреуі (2015 ж.: [23]% әлсіреуі)	243,286	(2,564)
Барлығы	25,609	(75,832,946)

34 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Пайыздық мөлшерлемені өзгерту тәуекелі

Пайыздық мөлшерлемені өзгерту тәуекелі ұзақ мерзімді және ықпалды мерзімді қарыздардан туындайды. Топ ауыспалы пайыздық мөлшерлемесі бар қарыздарға қатысты Лондон қор биржасындағы LIBOR квоталарының нарықтық тәуекеліне ұшырауы мүмкін. LIBOR-дің ұлғаюы Топтың ақшалай қаржысының қозғалысына кері әсер етуі мүмкін. Топ LIBOR өзгерістеріне мұқият мониторинг жасауда.

Компанияның пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруімен байланысты тәуекелдерді талдау және жеңілдету бойынша ресми келісімдері жоқ.

Егер 2016 жылғы 31 желтоқсанда пайыздық мөлшерлемелер 60 базистік пункте жоғары болса және барлық басқа ауыспалы сипаттамалар өзгеріссіз қалса, ауыспалы пайыздық мөлшерлеме міндеттемелері бойынша аса жоғары пайыздық шығыстар нәтижесінде жылдық пайда 362,319 мың теңгеге аз болушы еді.

Егер 2016 жылғы 31 желтоқсанда пайыздық мөлшерлемелер 8 базистік пункке төмен болса, бұл ретте барлық ауыспалы сипаттамалар өзгеріссіз қалса, ауыспалы пайыздық мөлшерлеме міндеттемелері бойынша өте төмен пайыздық шығыстар нәтижесінде жылдық пайда 48,309 мың теңгеге артық болар еді.

Капиталды басқару

Топтың капиталды басқарудағы міндеттері Топтың өз қызметін жалғастыру қабілетін қамтамасыз ету болып табылады. Топ капитал құрылымын ұстап немесе түзету үшін акционерлерге төленетін дивиденттер сомасын өзгерте алады, сондай-ақ акционерлерге капиталды қайтара алады немесе қарыз ақшаны азайту үшін активтерді сата алады. Топ саланың басқа да компаниялары сияқты өзінің және қарыз капиталының арақатынасы негізінде капитал мониторингін жүргізеді. Бұндай арақатынас капиталдың жалпы сомасына бөлінген таза қарыз ақша ретінде анықталады. Таза қарыз ақша қарыздардың жалпы сомасы ретінде анықталады, (оған қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген «қысқа мерзімді қарыздар» мен «ұзақ мерзімді қарыздар» да жатады). Капиталдың жалпы сомасы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген «Барлық капитал» ретінде анықталады, оған таза қарыз ақша да кіреді. Басшылық қарыз қаражаты мен өз капиталының ара қатысын Топ тәуелінің деңгейі үшін 50% тең мөлшерде қолайлы деп қарастырады.

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	Еск.	31 желтоқсан 2016 ж.	31 желтоқсан 2015 ж.
Барлық қарыздар	19	387,560,600	411,003,381
<i>Минус:</i>			
Ақшалай қаржы мен олардың баламалары	15	17,350,461	31,927,511
Таза қарыз ақша		370,210,139	379,075,870
Барлық өзіндік капитал		516,035,973	482,520,437
Барлық капитал		886,246,112	861,596,307
Қарыз және өзіндік капиталдың арақатынасы		42%	44%

35 Қаржылық құралдардың әділ бағасы

Әділ бағаны бағалау

Әділ баға дегеніміз мүдделі тараптар арасындағы ағымдағы операция барысында қаржылық құралға ауыстырылуы мүмкін соманы білдіреді. Оған тек күштеп сату немесе жою жағдайлары жатпайды. Әділ бағаның ең үздік растауы белсенді нарықтағы қаржылық құралдың көрсеткіші болып табылады. Қаржылық құралдың бағалау әділ бағасын Топ қолдағы нарықтық ақпаратқа (олар болғанда) және бағалау әдістеріне байланысты есептеді. Дегенмен, әділ бағаны анықтау мақсатында нарықтық ақпаратты түсіндіру үшін кәсіби ой-пікірлерді қолдану қажет. Қазақстан Республикасының экономикасы дамыған нарықтарға тән кейбір сипаттағы ерекшеліктерді көрсетуді жалғастыруда, ал экономикалық шарттар қаржы нарықтарындағы белсенділік көлемдерін шектеуді жалғастыруда. Нарықтық көрсеткіштер ескіруі мүмкін немесе сатылымдар құнын төмен бағалармен көрсетуі мүмкін. Қаржылық құралдардың әділ бағасын анықтау кезінде басшылық қолда бар барлық нарықтық ақпаратты пайдаланады.

35 Қаржылық құралдардың әділ бағасы (жалғасы)

Амортизациялық баға бойынша көрсетілетін қаржылық активтер

Бекітілген пайыздық мөлшерлемесі бар құралдардың бағалау әділ бағасы осыған ұқсас несие тәуекелдері мен өтеуге дейінгі мерзіммен жаңа құралдар үшін қолданыстағы пайыздық мөлшерлемелер бойынша дисконтталған бағалау ақша ағымдарын алуға болжанатын сомалар негізінде анықталады. Дисконттау нормаларын қолдану контрагенттің несие тәуекеліне тәуелді. Ақшалай қаржы мен олардың баламаларының теңгерімдік бағасы, пайдаланылуы шектелген ақшалай қаржы, несие мекемелері мен қаржылық дебиторлық қарыздағы депозиттер мен басқа қаржылық қысқа мерзімді активтер шамамен оның әділ бағасына тең.

Амортизациялық баға бойынша көрсетілетін қаржылық міндеттемелер

1 деңгейдегі қарыздардың бағалау әділ бағасы нарықтық көрсеткіштерге негізделеді

Нарықтық көрсеткіштері жоқ бекітілген пайыздық мөлшерлеме мен белгіленген өтеу мерзімі бар құралдарды бағалайтын әділ баға осыған ұқсас несие тәуекелдері мен өтеу мерзімі бар жаңа құралдар үшін қолданыстағы пайыздық мөлшерлемелер бойынша дисконтталған бағаланатын ақша ағымдарынан анықталады. Өтеу мерзімдерінің қысқа болуына байланысты қаржылық несие қарызының теңгерімдік бағасы шамамен оның әділ бағасына тең. Қарыздар мен басқа ұзақ мерзімді міндеттемелердің әділ бағасы сәйкес ескертпелерде ашып көрсетілген.

Төменде әділ баға бойынша бағаланбайтын активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік бағасы мен әділ баға иерархиясы деңгейлері бойынша әділ бағаның талдауы келтіріледі

Қазақстан теңгесімен, мың	31 желтоқсан 2016 ж.				31 желтоқсан 2015 ж.			
	1-деңгей Әділ баға	2-деңгей Әділ баға	3-деңгей Әділ баға	Теңгерімді к баға	1-деңгей Әділ баға	2-деңгей Әділ баға	3-деңгей Әділ баға	Теңгерім- дік баға
Активтер								
Ақшалай қаржы мен олардың баламалары	-	-	17,350,461	17,350,461	-	-	31,927,511	31,927,511
Пайдаланылуы шектелген ақшалай қаржы	-	-	7,294,340	7,294,340	-	-	6,616,683	6,616,683
Белгіленген мерзімі бар депозиттер	-	-	31,631,769	31,631,769	-	-	30,369,413	30,369,413
Қаржылық дебиторлық қарыз	-	-	15,836,932	15,836,932	-	-	17,508,109	17,508,109
Алынатын дивидендтер	-	-	1,728,179	1,728,179	-	-	2,108,905	2,108,905
Дисконтталған ең төменгі жалдау төлемдерінің сомаларының әділ бағасы	-	-	10,950,240	667,785	-	-	6,144,842	774,702
Берілген қарыздар	-	-	-	-	-	-	-	-
Облигациялар	212,098	-	-	223,491	6,835,820	-	-	7,050,737
Барлық қаржылық активтер	212,098	-	84,791,921	74,732,957	6,835,820	-	94,675,463	96,356,060
Шығатын топтың қаржылық активтері								
Міндеттемелер								
Қарыздар	167,789,851	-	218,862,253	387,560,600	164,224,827	-	224,308,186	411,003,381
Қаржылық несие қарызы	-	-	15,141,842	15,141,842	-	-	30,510,280	30,510,280
Ұзақ мерзімді несие қарызы	-	-	-	-	-	-	69,673	69,673
Басқа міндеттемелер	-	-	309,393	309,393	-	-	354,202	354,202
Барлық қаржылық міндеттемелер	167,789,851	-	234,313,488	403,011,835	164,224,827	-	255,242,341	441,937,536

36 Есептік кезеңнен кейінгі оқиғалар

2017 жылғы 20 қаңтарда Топ «Қазақстан Халық банкі» АҚ-мен кредит желісін 9,703,691 мың теңгеге дейін ұлғайту туралы №8 қосымша келісім жасады. Мақсатты бағытталуы – қолданыстағы №4 ҚС жүктемесінің бір бөлігін жаңадан салынған 110/10-10 кВ «Алатау» ҚС-на ауыстырумен байланысты жұмыстар. Сыйақы мөлшері жылына 14%, кредиттік желі 2021 жылғы 31 желтоқсанға дейін ұсынылып отыр.

2017 жылғы қаңтарда және ақпанда "Ресей Жинақ банкі» АҚ ЕБ-мен жасалған Кредиттік келісімге сәйкес Топ жылдық 13% мөлшерлемемен 2 жыл мерзімге жалпы сомасы 850 000 мың теңгенің қарызын алды.